

ՅՈԳԵՒՐ ՊՐԻՍՍՎԱԿ SPIRITUAL SPECTRUM

ՅՈՎԱՐԱՎԱԿՈՒԹԻՒՆ ՅԻՒԽԱՎԱՅԻՆ ՎՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎՐԵՄՍԵՎԱՆ ԹԵՍԻ
A PUBLICATION OF THE WESTERN PRELACY OF THE ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH OF AMERICA

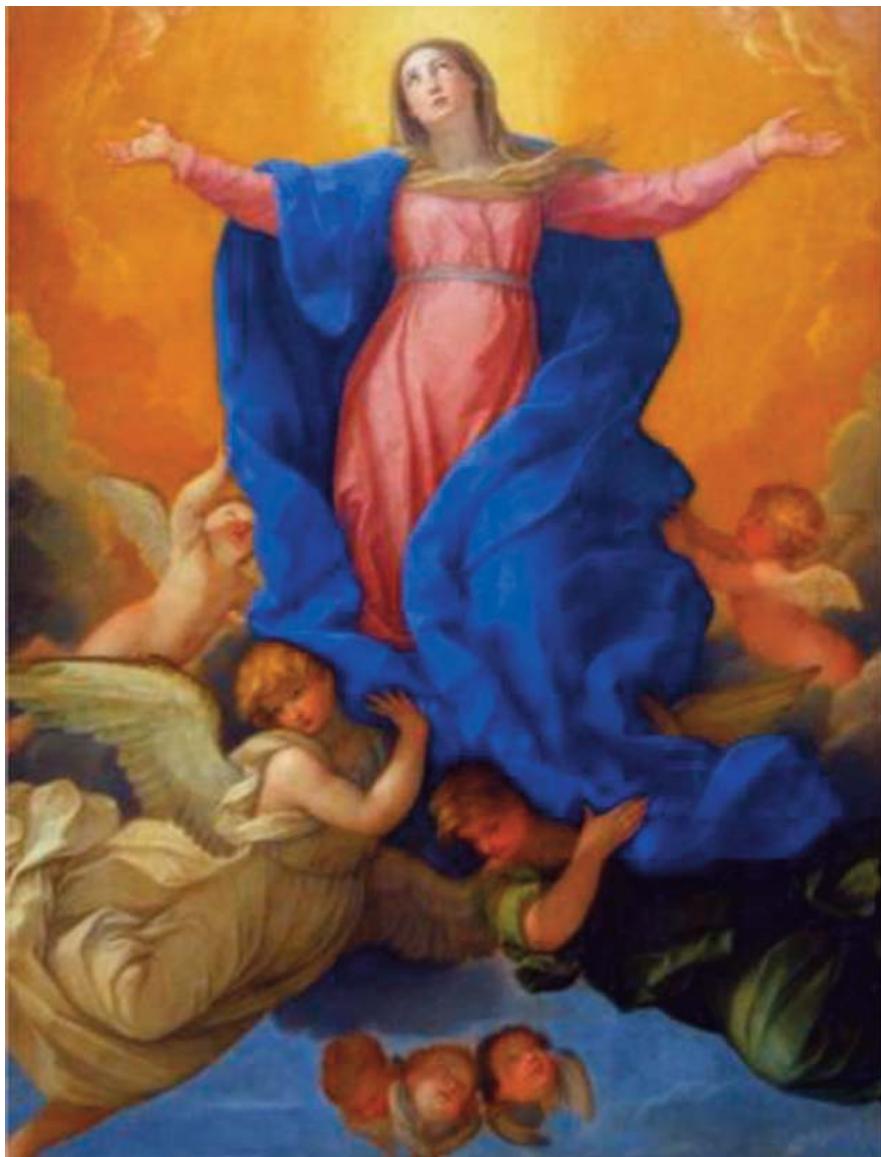
ARCHBISHOP MOUSHEGH MARDIROSSIAN, PRELATE

Editors: Very Rev. Father Muron Aznikian and Deacon Khatchig Shannakian
6252 Honolulu Ave., La Crescenta, CA 91214, Tel:(818) 248-7737/8 Fax: (818) 248-7745
E-mail: info@westernprelacy.org, www.westernprelacy.org

Ժ.Տ. ՏՄՐԻ, ՅՈՒԽԱ - ՍԵՊԵՍՄԱՅԻ 2014, թիւ 2

17th YEAR, JUNE - SEPTEMBER 2014, No. 2

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆ ՀՕՐ ՕՐՅՆՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՍՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՍՈՒՏԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Սիրելի Տնօրենութիւն, դաստիարակներ, աշակերտներ եւ
Ուսումնական պատասխանատուներ՝ Թեմիս Ազգային Վարժարաններուն,

Ամէն բասէ առաջ, եկեք, պահ մը
աղօթքով խոնարհեցնենք մեր գլուխները եւ
փառք տանք Աստուծոյ, որ մեզի ընծայեց
ուսումնական նոր տարեշրջան մը թեւա-
կոխելու առիթը:

Փառք տանք Երկնաւոր Յօր, որ բոլո-
րեցինք անվտասգ եւ հաճելի ամառնային
արձակուրդ մը եւ հիմա, վերանորոգուած
ուժերով դպրոց կը վերադառնանք, իբրեւ հայ
քրիստոնեաներ եւ հաւատարիմ քաղաքա-
ցիներ շարունակելու մեր ուսումնական
զարգացումը:

Գիտե՞ք, սիրելիներ, թէ Աստուծոյ փառք տալու որքան պատճառ ունինք: Վստահ
եմ, ամէն օր լուրերու աշխարհէն, ձեր ծնողներէն ու հարազատներէն կը լսեք, որ
աշխարհի տարբեր շրջաններուն մէջ տագնապներ ու արկածներ կը պատահին,
հայկական շատ մը գաղութներու մեր հարազատները դժուարութիւններու մատնուած են,
եւ սակայն, հակառակ այդ բոլորին, հայ աշակերտները ամէն տեղ ձեզի պէս դպրոց
կ'երթան, միասնաբար կ'աղօթեն, մեր լեզուն, հայ երգ կը սորվին, որպէսզի պահպանեն
հայութիւնը, հաւատարիմ մնան մեր քրիստոնեական ու հայկական աւանդութիւններուն,
արմատներուն:

Այս տարեշրջանը, սիրելիներ, պատմական տարեշրջան մը պիտի ըլլայ բոլորին
համար: 2015ին, ամբողջ հայութիւնը, Յայաստանն մինչեւ սփիլոքեան գաղութներ, մենք
ալ բոլորին հետ, պիտի նշենք Ցեղասպանութեան 100րդ տարեդարձը:

Ցեղասպանութեան զոհերուն յիշատակը յարգել՝ չի նշանակեր միայն ծանօթանալ
Թուրքիոյ գործած ոճիրին մանրամասնութիւններուն, ցաւիլ մեր տուած մարդկային եւ
նիւթական կորուստներուն համար, այլ, աւելի՝ կարեւորը՝ պէտք է սորվինք թէ իբրեւ
պահանջատէր հայութեան զաւակները՝ ինչպէ՞ս կրնանք հասնիլ մեր արդար
իրաւունքներուն:

Վստահ եմ, որ ամիսներ առաջ, դուք լսեցիք, որ մեր եկեղեցւոյ հոգեւոր
առաջնորդներն ու մեր Դատին ծառայողները պահանջ դրին Թուրքիոյ, որ հայութեան
վերադարձն մեր եկեղեցական կալուածները, որոնք գրաւուած են ու կը փճացուին մինչեւ
այսօր: Մեր եկեղեցական կալուածները մէկ մասն են հայութեան իրաւունքներուն:

Մենք ունինք գրաւուած հողեր, ունինք Վաևը, Մուշը, Սիփան սարն ու Վրարատը,
որոնք կը մնան գրաւուած: 100ամեակը հանգրուան մըն է, որպէսզի ամբողջ հայութիւնը,
նաեւ դուք, միացնենք մեր ձեռքերը, մեր կարողութիւնները, որպէսզի աւելի զօրացնենք
մեր պայքարը, փնտռենք ու գտնենք մեր իրաւունքներուն հասնելու միջոցները:

Յայ Դպրոցը, սիրելիներ, այս տունն է, ուր իւրաքանչիւր հայ աշակերտ ամէն օր քիչ
մը աւելի՝ հայ պէտք է դառնայ, քիչ մը աւելի՝ ծանօթանայ քրիստոնեական մեր
արժեքներուն, քրիստոսի պատուիրաններուն, որովհետեւ առանց այդ բարի
պատգամներուն, աշխարհը կը դառնայ անմարդկային, վայրագ, մարդկութիւնը

Կ'ԵՆԹԱՐԿՈՒԻ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿՈՐՈւՏՆԵՐՈՒ: Այս
մասին ալ կը լսէք յաճախ:

Սիրելի աշակերտներ, սիրեցէք ձեր դպրոցն
ու դաստիարակները, օգտուեցէք անոնց
գիտելիքներն եւ գուրգուրանքներն: Իսկ դուք,
սիրելի դաստիարակներ եւ ծնողներ, հաւա-
տարիմ մնացէք ձեր առաքելութեան, ամեն օր
եւ ամեն ժամ յիշեցէք, որ մեր աշակերտները
իբրեւ հայ քրիստոնեաներ աճելու համար, կը
կարուիին ձեր ինսամքին, դաստիարակութեան
եւ գուրգուրանքին:

2014-2015 ուսումնական տարեշրջանի
վերամուտին առիթով, սիրելի աշակերտներ,
ձեզի կը ծօնեմ մեր սրբազան թարգմանիչ
հայրերուն կողմէ Այբուբենի գիւտեն ետք
առաջին անգամ հայերենի թարգմանուած Ս. Գիրքի համարը. «Ճանաչել զիմաստութիւն
եւ զիրատ, իմանալ զբանն հանճարոյ»: (Առակաց 1:2)

Բարի երթ ուսումնական նոր տարուան: Թող Աստուած օրինէ Յայ Դպրոցը,
դաստիարակները, ուսումնական համակարգի պատասխանատուներն ու ծնողները,
բոլորիս ընծայէ մեր առաքելութիւնը անխափան շարունակելու առիթները:

Սիրոյ ջերմ ողջունիւ,

Աղօթարար՝

Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան
Առաջնորդ

Վերամուտ 2014-2015

PRELATE'S BACK TO SCHOOL MESSAGE

Dear administrators, educators, parents, members of auxiliary bodies, and beloved students,

First and foremost we give thanks to God for having granted you all a safe and restful summer vacation and for leading you to this day as you commence a new academic year with renewed spirits and vigor, ready to resume your educational pursuits. Indeed we have many reasons to be thankful and grateful. Today in parts of the world, our fellow compatriots face immense struggles. However, in the midst of great hardship, children and young adolescents like you continue to go to Armenian school in difficult circumstances to learn our mother tongue, learn about our faith and heritage, so that they can develop with the Armenian identity and preserve our religious and national roots.

This academic year is a historic one for it marks the centennial of the Armenian Genocide. Next year, as we commemorate this somber anniversary, we will remember and honor our martyrs and recall the lands and properties confiscated from us. More importantly however, we will continue to work tirelessly towards the pursuit of our rights and the fulfillment of our demands. This significant anniversary is a time for Armenians across the globe, including you, our young students, to join hands and unite talents and abilities so that we can become stronger in our efforts and achieve our ultimate goals.

The Armenian School is a place where nationalism, your identity as Armenians and Christians, is nurtured daily. It is a treasured institution which you are fortunate to be a part of. So today I urge you; love your school, love your teachers, take in all the knowledge and care provided to you, and give your best in your studies and in all that you do. And to you, our dear administrators, teachers, and parents, we are certain you will persevere in your mission to cultivate the hearts, minds, and spirits of our beloved youth so that they develop into faithful and proud Christians and Armenians and productive members of our nation and of society.

On the occasion of the commencement of the 2014-2015 school year, I dedicate to you, dear students, the following Bible passage, the first words translated into Armenian following the invention of the Armenian alphabet, "To know wisdom and instruction, to perceive the words of understanding". (Proverbs 1:2)

We convey our best wishes to all for a successful and productive school year. May God's blessings be upon Armenian Schools, administrators, educators, parents, and students throughout this academic year and always.

Prayerfully,

Archbishop Moushegh Mardirossian
Prelate, Western United States

**ԱՍՏՈՎՃԱՇՈՒՅԻ ՍԵՐՏՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԻԹԵՐՈՒ ԵՒ ԴԱՍԱՎԱՇՈՒԹԵԱՆՑ ՆԱԽԱԳԻԾ
(Ճարունակութիւն նախորդ թիւն)**

ՎԵՐՍԻՒՆ ԾՆՈՒՆԴ

Ա.- Ի՞նչ է վերստին ծնունդը:

1.- Վերստին ծնունդը հոգեւորապէս վերանորոգուիլ ու նոր արարած ըլլալ է: Մեղքի մէջ մահացածները, վերստին ծնունդով, հոգեպէս փոփոխութեան ենթարկուելով, մահել դեպի հոգեւոր նոր կեանքի կը բացուին: Աւետարանական հատուածները այս գաղափարն է որ կը շեշտեն. ինչ կը կարդանք.

«Ուեւ մէկը որ քրիստոսի միացած է՝ նոր արարած է. այլեւս չ' այն՝ ինչ որ եր նախապէս, .որովհետեւ ամբողջութեամբ նորոգուեցաւ» (Բ. Կորնթ. 5:17):

Պօղոս առաքեալ նորադարձ քրիստոնեաներուն կը յիշեցնէ ըսելով. «Անցեալին, դուք հոգեւորապէս մեռած եիք ձեր յանցանքներուն եւ մեղքերուն հետեւանքով: Այդ մեղքերով կ'ապրեիք, այս աշխարհի սովորութեան համաձայն, ենթարկուելով Սատանային, որ մթնոլորտին մէջ գործող ոգեղեն ոյժերուն իշխանն է, եւ ներկային կը գործէ Աստուծոյ անհնազանդ մարդոց մէջ: Ժամանակ մը մենք բոլորս ալ նոյնպէս անհնազանդ էինք եւ մարդկային բնութեան յատուկ ցանկութիւններով կ'ապրեինք՝ մեր մարմինին ու մտքին բոլոր փափաքները կատարելով, եւ իրապէս Աստուծոյ պատիժին արժանի էինք, միւսներուն պէս» (Եփես. 2:1-5):

Իսկ Յակոբոս առաքեալ, վերստին ծնունդի մասին խօսելով, կը յիշեցնէ. «Աստուած կամեցաւ մեզ վերստին ծնիլ՝ որպէսզի իր ճշմարիտ նպատակը յայտնուի, որովհետեւ կ'ուզէ, որ մենք իր նոր ստեղծագործութեան առաջին պտուղները ըլլանք» (Յակոբոս 1:23): Վերստին ծնունդը, Պօղոս առաքեալին համաձայն, կ'իրագործուի ոչ թէ բարի կամ արդար գործերով, այլ Մկրտութեամբ եւ Ս. Յոգիի ստացումով, որով ենթական հոգեփոխութիւն ունենալով՝ նոր արարած կը դառնայ: «Մեր Փրկիչը իր քաղցրութիւնն ու մարդասիրութիւնը յայտնեց եւ մեզ փրկեց, ո՛չ թէ մեր կատարած արդար գործերուն համար, այլ՝ պարզապէս ողորմած ըլլալուն համար: Մեզի նոր ծնունդ տուաւ մկրտութեամբ, եւ Ս. Յոգիին միջոցաւ մեզ վերանորոգեց» (Ժիտու 3:4-5):

Մեր Տերը Յիսուս Քրիստոս ապաշխարութեան, վերստին ծնունդի եւ յաւիտենական կեանքի շուրջ Նիկողեմոսի հետ իր խօսակցութեան ընթացքին կը յիշեցնէ. «Լաւ գիտցիր, որ եթէ մէկը վերստին չծնի՝ չի կրնար տեսնել Աստուծոյ արքայութիւնը... Յաստատ գիտցիր, որ եթէ մէկը շուրէն եւ Յոգիին չծնի՝ չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնել» (Յովհաննես 3:3,5):

2.- Քրիստոնեական հասկացութեամբ վերստին ծնունդը մտքի, խորհուրդներու, զգացումներու եւ ապրելակերպի վերանորոգում է: Պօղոս առաքեալ, այս ճշմարտութիւնը հաստատելով, կը վկայէ. «Եղբայրներ... այս աշխարհի մարդոց վարմունքը մի՝ ընդորինակեք, այլ նորոգուած միտքերով նոր մարդ եղեք, որպէսզի ձեր փորձառութեամբ ընտրեք լաւը, գիտնալով Աստուծոյ կամքը, այսինքն՝ ինչ որ բարի է, ընդունելի է իրեն ու կատարեալ» (Յօնմէացիս 12:2): Միաժամանակ կը յիշեցնէ Աստուծոյ անքաւ մարդասիրութիւնը, երբ կը յայտարարէ. «Մեր Փրկիչը իր քաղցրութիւնն ու մարդասիրութիւնը յայտնեց ու մեզ փրկեց, ո՛չ թէ մեր կատարած արդար գործերուն համար, այլ՝ պարզապէս ողորմած ըլլալուն համար: Մեզի նոր ծնունդ տուաւ մկրտութեամբ, եւ Սուրբ Յոգիին միջոցաւ մեզ վերանորոգեց» (Ժիտու 3:4-5):

3.- Վերստին ծնունդը կը վերանորոգէ մեր իին, մեղանչական բնութիւնը. հոգեւոր նոր բնութիւն զգեցած մարդը հաղորդակից կը դառնայ Աստուծոյ բնութեան հետ:

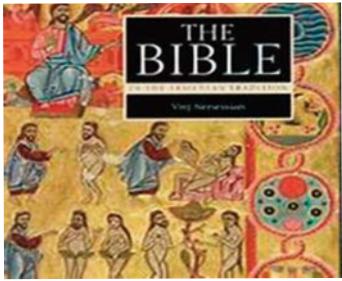
Առանց հոգեւոր ծնունդի, մարդ կոյր է մտքով, հոգիով ու կամքով՝ չար: Քրիստոնեական աստուածապաշտ, ճշմարիտ կեանքի եւ կոչումի մասին Պետրոս եւ Պողոս առաքեալներ կը վկայեն. «Քրիստոս իր աստուածային զօրութեամբ մեզի պարգեւեց ամեն ինչ, որ անհրաժեշտ է աստուածապաշտ կեանքի մը համար, մեզի ճանչցնելով ան՝ որ իր փառքովն ու զօրութեամբը մեզ իրեն կանչեց: Անիկա թանկագին ու մեծամեծ խոստումներ տուաւ մեզի, որպեսզի անոնցմով հաղորդակից ըլլանք աստուածային բնութեան, ձերքազատելով աշխարհի մեջ տիրող կորստաբեր ցանկութիւններէն» (Բ. Պետրոս 1:3-4):

«Թելադրանքս է, որ Սուրբ Յոգիով առաջնորդուիք, փոխանակ մեղանչական բնութեան յատուկ ցանկութիւնները կատարեք: Որովհետեւ մեղանչական բնութիւնը Սուրբ Յոգիին ցանկացածին հակառակն է որ կը ցանկայ, իսկ Սուրբ Յոգին՝ մեղանչական բնութեան ցանկացածին հակառակը: ... Անոնք, որոնք Քրիստոսի կը պատկանին՝ իրենց մարդկային կիրքերն ու ցանկութիւնները խաչին վրայ մահացուցին: Արդ, քանի Սուրբ Յոգիով այս նոր կեանքը կ'ապրինք, և աեւ Սուրբ Յոգիով առաջնորդուինք: Չըլլանք սնապարծ, չգրգռենք իրար, չնախանձինք իրարու» (Գաղատացիս 5:16-17, 24-26): «Որովհետեւ մարմնականին կառչած միտքը Աստուծոյ թշնամի է եւ Աստուծոյ օրէնքներուն չի հնազանդիր, ո՛չ ալ կրնայ հնազանդիլ: Ահա թէ ինչու, անոնք որ մարմնականին կը հետեւին՝ Աստուծոյ հաճելի չեն կրնար ըլլալ» (Հռոմայեցիս 8:7-8):

Հետեւաբար, Աւետարանի վկայութեամբ, Վերստին ծնունդը մեզ հաղորդակից դարձնելով Աստուծոյ բնութեան ու Ասոր Յոգիին հետ՝ նոր արարածներու կը փոխակերպէ: Այս մասին խօսելով, Պողոս առաքեալ, Կողոսացիներուն գրած իր նամակին մեջ, հետեւեալը կը պատգամէ. «Մոռցէք ձեր իին կեանքն ու նախկին գործերը, եւ նոր մարդ եղէք՝ ձեր Արարիչին պատկերին համաձայն նորոգուելով, որպեսզի կարենաք զինք ճանչնալ» (Կող. 3:10): Ապա, յուսադրելով կը պատուիրէ. «Ով որ Աստուծոյ զաւակ դարձած է՝ մեղք չի գործեր, որովհետեւ Աստուծոյ կեանքին հաղորդակից կը մնայ: Այլեւ կը դադրի մեղանչելէ, քանի Աստուծոյ զաւակ կը դառնայ» (Ա. Յովհաննէս 3:9): «Ոեւ մեկը, որ Քրիստոսի միացած է՝ նոր արարած է. այլեւս չ' այն՝ ինչ որ էր նախապէս, որովհետեւ ամբողջութեամբ նորոգուեցաւ: Եւ այս նորոգութիւնը կու գայ Աստուծմէ, որ Քրիստոսի միջոցաւ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց եւ նաեւ պաշտօն տուաւ մեզի՝ ուրիշներն ալ հաշտութեան բերելու:

Աստուած ինքն էր որ Քրիստոսի միջոցաւ աշխարհը հաշտեցուց իրեն հետ, անյիշաչար գտնուելով մարդոց մեղքերուն հանդեպ, եւ մեզի պաշտօն տուաւ՝ որ այս հաշտութիւնը պատգամենք բոլոր մարդոց: ... Որովհետեւ Աստուած մեզի համար մեղքի պատարագ ըրաւ Քրիստոսը, ան՝ որ բնաւ մեղք չէր գործած, որպեսզի մենք անոր միանալով արդարանանք Աստուծոյ համար» (Բ. Կորնթ. 5:17-19,21):

ՄԻՒՋՈՆ Ծ. ՎՐԴ. ԱՉՍԻԿԵԱՆ

Too little is known of the Bible, although much is known about it. Every young boy and girl, and of course adult, should know the particulars of the Bible and its books, as brought out in these questions and answers. No Sunday school teacher is properly equipped for his/her work unless he/she can answer them. Juniors should be drilled on the questions until they know them, and most likely the answers will stay with them through life.

SEARCH QUESTIONS FROM THE BIBLE

CHRISTIAN CONDUCT

(Continued from last issue)

1. Is temptation a sin?

No. Temptation is not a sin. But yielding to it is a sin.

2. How can we help the sick?

We can help the sick by visiting and praying for them.

3. Where does sickness come from?

Sickness sometimes comes from Satan, sometimes from natural causes, and sometimes from God.

4. When we pray for the sick, what should we expect God to do for them?

When we pray for the sick, we expect God to heal them.

5. What is persecution?

Persecution is bad treatment of the Christian people by people of the world who are against Him.

6. How should we act toward those who persecute us?

We should pray for them.

7. How much should a husband love his wife?

A husband should love his wife as Christ loved the church (see Eph. 5:25).

8. How should a wife regard her husband?

A wife should be submissive to him, as to the Lord.

9. How should children behave toward parents?

Children should obey them in the Lord.

10. What should parents do to keep the respect of the children?

Parents should set them a good example and not provoke them to evil.

11. How should a workman act toward his employer?

A workman should act conscientiously - he should do his best.

12. How must an employer act toward the man who works for him?

An employer should treat the man who works for him as a brother, kindly and considerately.

13. Should a Christian indulge in worldly amusement?

No. A Christian shouldn't indulge in worldly amusement.

14. What are worldly amusements?

Worldly amusements are any that keep one from being spiritual.

15. Who can work for God?

All who are baptized and are members of His Body (the Church) and live accordingly.

16. What can they do for God?

Whatever their natural qualifications and God's gifts qualify them to do.

17. After being baptized as we become Christian, who owns us and our possessions?

After being baptized as we become Christian, God owns us and our possessions.

18. What does God want us to do with a part of our possessions?

God want us to give part of our possessions to the work of His kingdom.

19. What should be the Christian's attitude toward the government?

The Christian should support the government and pray for the rulers.

20. How should he regard the law of the land?

The Christian should obey the law of the land.

VERY REV. FR. MURON AZNIKIAN

ՈՒԽՏԸ ԵՒ ԱՍՏՈՒՁ-ՄՎՐԴ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԲՆՈՅԹԸ

Ուխտ բառը թարգմանութիւնն է եբրայերէն ուրաց (Պէրիթ) եւ յունարէն ծաթող (Տհա՛թէք) բառերուն, որ կը նշանակէ ուխտ կտրել կամ կնքել:

Աստուածաշունչ մատեանը Յիսէս եւ Նոր Կտակարաններու բաժնուած է Բ. Կոր. 3:6 եւ 14 համարներու հիման վրայ, ուր Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ. «Ինքն է, որ մեզ արժանի ըրաւ ըլլալու ծառաները նոր Ուխտին...» (3:6) «Եւ մինչեւ այսօր ալ երբ Յիսէս Կտակարանը կը կարդան...» (3:14): Ուխտ բառը եբրայերէնով 287 անգամ յիշուած է Յիսէս Կտակարանին մեջ, իսկ յունարէնով 33 անգամ՝ Նոր Կտակարանին մեջ:

Կտակարան բառը, Աստուածաշունչ մատեանի բաժին ըլլալէ անկախ, կտակ կամ ուխտ բառը աւելի խոր իմաստ մը ունի. որքան ալ գիտնանք նշանակութիւնը, տակաւին կը մտածենք թէ իսկութեան մեջ ի՞նչ է ուխտի եռութիւնը կամ բնոյթը:

Աստուածաշունչն ակներեւ կը դառնայ, թէ կան Աստուած-մարդ յարաբերութիւնը ճշդող ուխտեր. կեանքի մեջ կը տեսնենք նաեւ մարդ-մարդ ուխտեր:

Ուխտը բարոյական համաձայնութիւն մըն է, երկու կողմերու յօժարութեամբ եւ խոստումով կատարուած, որուն վկան կ'ըլլայ ընդհանրապէս աւելի բարձրաստիճան անձ մը: Աստուածաշնչական ուխտերու պարագային, նոյնինքն Աստուած կ'ըլլայ այդ վկան, իսկ մարդոց միջեւ կատարուած ուխտի վկան կ'ըլլայ ընդհանրապէս երրորդ անձ մը կամ քանի մը վկաներ: Ուխտ կնքել կը նշանակէ մեր անձերը վստահութեամբ ծգել ուխտակիցին ծեռցերուն մեջ, հաստատ գիտնալով, թէ վստահութեան հիման վրայ երկու կողմերն ալ պիտի յարգեն իրենց ուխտի պայմանները: Աստուածաշնչական առումով, ուխտը գործի կամ ընկերութեան մը մեջ գործատերի եւ պաշտօնեայի միջեւ համաձայնութիւն կնքել չէ, այլ ուխտը, ունենալով իր պայմանները, Աստուածոյ կողմէ բաց հրաւեր մըն է, որպեսզի անոնք, որոնք պայմանները յարգեն, ներառուին ուխտի բարիքներուն մեջ: Աստուած-մարդ ուխտերը ունին պայմաններ, ինչպէս հնագանդութիւնը Աղամին, Տասնարանեայ պատուիրաններու գործադրութիւնը՝ հսրայելի կողմէ, եւ նոր ուխտի անուղղակի պայմանները՝ համայն հաւատացեալներուն. այս պայմանները լրացնողները ինքնաբերաբար Տիրոջ անսուտ խոստումներուն համաձայն կ'արժանանան վարձատրութեանց:

Մարդուն հետ յարաբերութեան մեջ մտնելու եւ մարդը իրեն հետ յարաբերութեան ուղղելու եւ դաստիարակելու համար, պատմութեան ընթացքին Աստուած ուխտի ճամբով մարդը իրեն կապած է: Ուխտը ծեռով մը Աստուածոյ աշխատելակերպն է. այդ միջոցով է որ Աստուած դարեր շարունակ հսրայելի ժողովուրդը եւ ապա համայն քրիստոնեութիւնը իրեն կապուած պահեց եւ իր խոստումին համաձայն զանոնք շնորհինքներով զարդարեց:

Օրինակներ չեն պակսիր Աստուածաշունչին մեջ, թէ ինչպէս Աստուած ուխտեց Աբրահամի շառաւիդին տալ խոստացուած երկիրը, թլկատութիւնը եղաւ ուխտակիցներու նշանը, հսահակ դարձաւ ուխտի պտուղը եւ այլն:

Ուխտերը ընդհանրապէս բարոյական համաձայնութիւններ են, հիմնուած յօժարակամութեան, վստահութեան եւ երդումներու վրայ: Նոյ, Աբրահամ, հսահակ, Մովսէս, Դաւիթ, Սողոմոն եւ աստուածաշնչական զանազան անձնաւորութիւններ զանազան տեսակի ուխտերու միջոցաւ յարաբերութիւն մշակեցին Տիրոջ հետ:

Աստուած-մարդ ուխտերը, որոնք Աստուածոյ կողմէ առաջարկուած ու կատարուած են, անպայմանօրէն ունին իրենց մարդ-ենթական, պայմանները, օրէնքները եւ խոստացուած վարձատրական շնորհներ:

Առաջին ուխտը կը տեսնենք ստեղծագործութեան ժամանակ, երբ Աղամին պատուիրուեցաւ հնագանդ մնալ աստուածային ժուժկալութեան պատուերին, իսկ որպէս վարձատրութիւն՝ ամբողջ ստեղծագործութեան վրայ իշխելու առանձնաշնորհումը, ուխտի նպատակ ունենալով հնագանդութիւնը:

Երկրորդ ուխտը՝ Նոյի հետ: Աստուածոյ շնորհը եր ջրհեղեղին եւ մարդկութեան անօրէնութիւններին ազատիլ, նորոգութեան ուխտի միջոցաւ վերապրիլ որպէս նոր ստեղծագործութիւն, նպատակ ունենալով նորոգութիւնը եւ պահպանութիւնը ամբողջ ստեղծա-

գործութեան:

Երրորդը՝ Մովսէսի հետ: Սինա լեռան վրայ տրուած տասնաբանեայ պատուիրաններուն միջոցաւ, ուղղուած՝ նախապէս ստրուկ, սակայն Աստուծոյ ձեռքով ազատագրուած իսրայէլի զաւակներուն, նպատակ ունենալով զանոնք որպէս Աստուծոյ ժողովուրդը դաստիարակել եւ խոստացուած երկիրը շնորհել անոնց:

Չորրորդը՝ նոր ուխտը, մեղքերու թողութեան ճամբով: Աստուած կնքեց շնորհի ուխտ մը, յետագային «Եկեղեցի» կոչուելիք համայնքի անդամներուն, այսինքն բոլոր հաւատացեալ քրիստոնեաներուն հետ եւ բոլոր անոնց, որոնք մեղքերու թողութեան արժանանալով նոր մարդ կը դառնան: Աստուած անոնց խոստացաւ արդար դատաստան, երկնքի արքայութիւնը եւ յաւիտենական հանգիստը:

Քիսգերորդը կարելի է նկատել անձնական ուխտը, որ Սուրբ Յոգիոյ Ներկայութեամբ ու Ներգործումով, նախապէս մեղաւոր սակայն դարձի Եկած հաւատացեալ անհատները կը դարձնեն Աստուծոյ գործակիցներ ու ժառանգործներ, իիմնուելով Քրիստոսի տուած սիրոյ երկու գերագոյն պատուիրաններուն վրայ, եւ Լեռան Թարողին միջոցաւ տրուած նոր ուխտի ճամբով:

Քին եւ Նոր Կտակարաննեան ուխտերը բնականաբար ունին տարբերութիւններ, սակայն այդ տարբերութիւնները Աստուծոյ կողմէ չեն, այլ ժողովուրդին: Իսրայէլի պատմութեան մէջ մարդոց այլազան չարութիւններուն, անօրէնութիւններուն եւ անհնազանդութիւններուն պատճառով Աստուած կատարեց ջրիեղեղը, տուաւ տասնաբանեայ պատուիրանները եւ այլ պատժամիջոցներ, որոնց դիմաց նաեւ տուաւ փրկութեան միջոց:

Նոր Կտակարանի ուխտերուն մէջ կը տեսնենք սիրոյ վրայ իիմնուած եւ շնորհըներով վարձատրուած ուխտեր, ինչպէս նոր ուխտի երանիներն ու վայերը (Մտ 5.3-12, Ղկ 6.20-23) եւ սիրոյ նոր պատուիրանները (Մտ 22.34-40, Մր 12.28-34, Ղկ 10.25-28): Մարդոց ապրելակերպին եւ հնազանդութեան համաձայն ուխտի պայմանները սաստակացած կամ մեղմացած են պատմութեան ընթացքին:

Օրինակ «մի՛ սպաններ» պատուիրանը, Քրիստոսով դարձաւ «գնա՛, նախ հաշտու՛ եղբօրդ հետ» (Մտ 5.24) պատուերին: «Մի՛ շնար»ը դարձաւ «Եթէ քու աչք քեզ կը գայթակղեցնէ, հանտ զանիկա...» (Մր 9.46) իրահանգին: Այս փոփոխութիւններն ակներեւ կը դառնայ, թէ ինչպէս աւելի խստացած են պայմանները: Յիսուս ոչ միայն դէմ եր սպաննելուն, այլեւ դէմ եր նեղուած ըլլալու վիճակին: Ոչ միայն շնալու դէմ եր, այլ հեշտանքով ու տրփանքով նայիլն անգամ մեղք համարեց ու պատուիրեց գգուշանալ, ըսելով թէ «աւելի լաւ է միականի մտնել կեանք, քան թէ երկու աչք ունենալ եւ իյնալ դժոխքի մէջ» (Մտ 18.8-9, Մր 9. 43-47):

Նոր ուխտը, զոր Քրիստոս Զիթենեաց լեռան վրայ խօսեցաւ, ուղղուած է բոլոր ժամանակներու հաւատացեալներուն անխտիր. անիկա կը նկատուի նոր ուխտի նոր պատուիրանները: Թէեւ ոճային բնոյթը ցոյց կու տայ, թէ Լեռան Թարողը աւելի խրատական է քան իրահանգ (ինչպէս տասնաբանեայ պատուիրանները), սակայն անիկա չի դադրիր պատուիրան եւ ուխտի պայման ըլլալէ: Երանիները անուղղակիօրէն տրուած, սակայն նման են Տասնաբանեայ պատուիրաններուն առաջին հինգին, այսինքն դրական պատուիրաններուն, ուր կը թելադրուի Աստուծոյ հաճելին կատարել: Իսկ վայերը բաժինը՝ տասնաբանեայի երկրորդ հինգ պատուերներուն, այսինքն ժխտական, արգիլուածներու բաժինին:

Նոր ուխտը չեկաւ իրամայական լեզուով, այլ ազատ կամք ունեցող մարդ արարածին ցոյց տալու, որ եթէ երկրի վրայ աղքատ, սքացող, հալածուող, խաղաղասէր ու ողորմած ըլլան, աշխարհի վրայ իրենց չունեցած երկնքի մէջ պիտի ունենան: Իսկ վայերը կը գգուշացնեն, որ եթէ երկրի վրայ վայելեն ու վարձատրութիւն փնտուն, յաւիտենականութեան մէջ ոչինչ պիտի ստանան:

Նախ քան մարդ-մարդ ուխտի մասին խօսիլը հարկ է ամփոփ կերպով անդրադառնալ ստեղծագործութենեն առաջ գոյութիւն ունեցող, Երրորդութեան դէմքերուն յաւիտենական ուխտին մասին: Ուխտի հասկացողութիւնը կարելի է տեսնել Երրորդութեան մէջ եւս: Երրորդութեան երեք դէմքերը կը գործեն համազօր, համաչափ եւ ամբողջական հաւատարութեամբ, այսինքն ներդաշնակութիւն կը տիրէ երեք անձերու/ դէմքերու մէկ օղակին մէջ:

Ստեղծագործութեան պատմութեան մէջ կը տեսնենք, որ Աստուծութիւնը կ'որոշէ ըսելով.

«Մեր պատկերին համաձայն մարդ ընենք» (Ծն 1.27): Նախ «մեր» յոգևակի առաջին դեմք անձնական դերանունը ցոյց կու տայ ուխտի գոյութիւնը Երրորդութեան մէջ եւ այդ «պատկեր»-ը, որուն նմանութեամբ կը ստեղծուի մարդ արարածը համագոյութեան իրականութիւնն է, որովհետեւ քանի մը համարներ վերջ ահաւասիկ Աղամին համար կը ստեղծուի կողակիցուխտակից մը, եակ մը՝ որուն հետ ներդաշնակութեամբ կարողանայ ապրիլ Աղամ: Աստուածային նմանութիւնը հետեւաբար, համագոյակից մը ունենալ ու միասին ներդաշնակութեամբ ապրելու քնոյթն է:

Մարդ արարածը ստեղծուած է որպես ընկերային եակ, իրեն գաղափարակից եւ սրտակից մը գտնելու նպատակով: Մարդ ինքնին պակաս մը ունի իր մէջ, որ կը լրանայ նման եակի մը հետ գուգուելով եւ միանալով: Աստուած պատուիրեց ամուսնութիւնը եւ բազմանալը (Ծն 1.28), որպեսզի ընկերութիւն մը գոյանայ, ուր մարդ իր առանձնութիւնը փարատէ ուրիշ մարդ արարածի մը ներկայութեամբ: Մարդ-մարդ կարեւորագոյն ուխտը ամուսնութիւնն է:

Աստուածահաճ ամուսնութիւն մը, առաջին հերթին, ուխտ է զոյգին միշեւ, եւ ապա մեկ մարմին դարձած այդ զոյգին ուխտն է Աստուծոյ հետ: Այս ուխտը կը նմանի եռանկիւնի մը, որուն վերի անկիւնը կը գրաւէ Աստուած, իսկ միւս երկուքը ամուսնացած զոյգերը: Սակայն մարդ-մարդ ուխտը ամուսնութեամբ իր լրումին չի հասնիր, այլ անկիկա սկիզբն է ուխտի ընդարձակման: Սուրբ ամուսնութեն ծնած մանուկներ ուխտի նոր անդամներ են եւ ուխտակից են Աստուծոյ հետ, իրենց ծնողներուն ուխտին միշոցաւ:

Մարդուն պատուիրուած է բազմանալ ու կողակից մը, ուխտակից մը ունենալ, որովհետեւ նոյնիսկ գիտութիւնը կը փաստէ, թէ մինակ մնացած անհատ մարդիկ, ժամանակի ընթացքին մտային խանգա-րումներ ունենալու վտանգի մէջ կ'ըլլան: Մարդուն համար ամենէն ծանր պատիժը առանձնութիւնն է, որովհետեւ առանձնութեան մէջ է, որ մարդ իր տկարութիւնը եւ խեղճութիւնը կը յայտնաբերէ եւ միտքը ճնշումի տակ կրնայ ցնիլ եւ նոյնիսկ կարգ մը պարզաներու խելագարիլ:

Օրինակ, մարդու մը յանցագործութեան պարագային, բոլոր երկիրներու կառավարութիւններուն մօտ ընդունուած պատժամիշոցը բանտարկութիւնն է, այսինքն՝ հարազատներէն, շրջանակէն, այլ խօսքով ընկերութենէն հեռացումն է: Երբեմս բանտարկեալներ իրարու հետ նոր ընկերութիւն մը կը կազմեն եւ բանտը կը դառնայ իրենց երկրորդ տունը, իսկ բանտարկեալները՝ նոր շրջանակ: Ժողովուրդին հեռացուած ու բանտարկուած անհատի մը համար, բանտին մէջ գործած որեւէ անկարգութեան պարագային աւելի ծանր պատիժը ի՞նչ կրնայ ըլլալ, եթէ ոչ բանտի մէջ առանձին սենեակի մէջ բանտարկուիլը, մնալու համար մինակ, հեռու մարդոցմէ, առանձնաբար խղճի տանջանք կրելու: Յետեւաբար, ընկերութեան կողմէ մարդուն ամենէն սաստիկ պատիժը սկատուած է առանձին ապրիլը, որովհետեւ յստակ է, թէ մարդը առանձին գոյատեւելու համար չէ որ ստեղծուած է, այլ իր ուխտակիցը գտնելու եւ անոր հետ ներդաշնակութեամբ ապրելու համար:

Գալով մարդ-մարդ ուխտի ոչ-ամուսնական ծեւերուն, այդ յարաբերութիւնը կը կատարուի բերանացի համաձայնութեամբ, իսկ երբեմս լրելեայն: Բերանացի կամ գրաւոր ուխտը՝ պայմաններու վրայ իիմնուած, աշխատանքի կամ այլ պատճառներով կնքուած ուխտ է, իսկ լրելեայն ուխտը կարելի է պատկերացնել հետեւեալ կերպով: Մտքի մէջ ունենանք, թէ ուխտը վստահութեան ու երկողմանի համաձայնութեան վրայ կը հիմնուի. Օրինակ, օրուան ընթացքին մարդիկ երբեմս ոչ միայն իրենց ինչքերը, այլեւ նոյնիսկ իրենց կեանքը, լրելեայն համաձայնութիւն-ուխտով մը կը վստահին ուրիշներու: Երբ ինքնաշարժ վարելու պահուն խաչմերուկի մը կանգ առնենք, երբեմս գիտու թեթեւ շարժումով մը, մեր ապահովութիւնը եւ կեանքը կը վստահինք օտար մարդու մը, որ ճամբայ տալով համաձայն կը գտնուի տեղի տալով ուխտ կատարել եւ փոխադարձաբար վստահիլ:

Այս լրելեայն կարծ համաձայնութիւնները ուխտ կը նկատուին, որովհետեւ կը կատարուի մարդոց միշեւ, համաձայնութեամբ եւ վստահութեամբ: Բոլոր ուխտերը ունին դաստիարակչական քնոյթ: Աստուած տկար չէ, որ մարդուն հետ ուխտ կատարէ, որպեսզի նպատակի մը հասնի, այլ Աստուած իր անսահման սերէն ու ողորմածութենէն մղուած, մարդուն բարոյապես աւելի կերտելու նպատակով անոր կը խոստանայ անսպառ պարգևներ, որպեսզի մարդը, հնագանդելով ու

Ենթարկուելով, յղկուելով ու կրթուելով դուրս գայ իր կոպիտ ու անտաշ վիճակին, պատկրաններու եւ դրուած օրէնքներուն համաձայն ապրելով, կեանքի վերջալոյսին արժանանալու խոստացուած շնորհըներուն ու բարիջներուն:

Պատմութեան ընթացքին կատարուած ուխտերը կը վերաբերին ամբողջ ստեղծագործութեան: Թեեւ Աստուած բերանացի կերպով մարդուն հետ կը կնքէ իր ուխտը, սակայն ինչպէս յայտնի է, Ադամին պատճառով երկիրն ալ տուժեց ու պատժուեցաւ, իսկ Նոյի ժամանակ բոլոր ստեղծագործութիւնը նորոգութեան Ենթարկուեցաւ:

Կան հաւաքական եւ անձնական ուխտեր: Յաւաքական ուխտը համայն մարդկութեան հետ կնքուած, Աստուածահանոյ կեանը ապրելու պայմանը ունի, որուն նպատակն է արժանանալ խոստացուած արդար դատաստանի վարձատրութեանց: Այս յոյսով է, որ կ'ապրի քրիստոնեայ անհատը, սպասելով Տիրոջ երկորդ գալուստի խոստումին, որպեսզի միանայ արդարներու շարքին: Իսկ անհատական ուխտը ունի երկու տեսակներ:

Առաջինը, իւրայատուկ տեսիլիք մը միշոցաւ, Տերը կը յայտնուի հաւատացեալին եւ ուխտ կը կնքէ, իսկ երկորդ տեսակը թեեւ կը կատարուի Աստուծոյ հետ, սակայն ոչ Աստուծոյ կողմէ: Երկրորդ տեսակի անձնական ուխտը կը կատարուի մարդուն փափաքով եւ մարդիկ կ'ուխտեն բարեգործութիւն մը ընել, ոչխար մը նուիրել եկեղեցւոյ, աղքատի մը օգնել կամ այլ բարի նպատակներու սատարել, Եթէ Աստուած իրենց տայ իրենց խնդրածը, որ ընդհանրապէս կ'ըլլայ անձերու առողջութիւն, գործերու յաջողութիւն կամ այլ խնդրանքներ: Այս ուխտերը երբեմն կ'ըլլան անձնական շահի համար եւ հաւանաբար չեն պատասխանուիր, կամ հաւատքի վրայ հիմնուած, Աստուծոյ կամքին ու գործին նպաստող ուխտ մը, որ Տիրոջ փառքը կը յայտնաբերէ եւ հետեւաբար անպայմանօրէն կը կատարուի:

Յոգեւորականներուն կատարած ուխտը թեեւ Աստուծոյ կողմէ հիմնուած է Յին Կտակարաննեն սկսեալ, սակայն այսօր մարդ անհատը Աստուծոյ կ'ուխտէ հաւատարմութեամբ ծառայել եկեղեցւոյ եւ միջնորդը ըլլալ ժողովուրդին աղերսանքներուն:

Հետեւաբար եկեղեցականներ Աստուծոյ հետ ուխտի մէջ կը մտնեն, որպեսզի իրենց միշոցաւ նաեւ ուխտի մէջ մտնեն բոլոր հաւատացեալները:

Այստեղ կարեւոր է դիտել, թէ հաւաքական ուխտը Աստուծոյ սերէն մղուած է եւ բոլորին համար է, մինչ անձնականը մարդուն կողմէ կը կնքուի եւ ամեն մարդ կրնայ չունենալ անձնական ուխտ: Ինչ ալ ըլլան պայմանները կամ տեսակները ուխտի, անոր երկու կողմերը պէտք է յարգեն տրուած խոստումները, այլապէս, Աստուծոյ կողմէ կնքուած ուխտին պարագային, մարդիկ չեն արժանանար խոստումներուն, իսկ մարդոց կողմէ կնքուած անհատական ուխտերու պարագային կը մնան իրենց թերի ապրելաձեւին մէջ: Անձնական ուխտը կը ներարուի հաւաքական ուխտի լայն շրջանակին մէջ:

Վերեւ նշուած բոլոր տեսակի ուխտերն ու անոնց հաւատարմութեամբ գործադրելը կը նկատուի քրիստոնեական բարոյական կեանքի հիմքը. քրիստոնեական բարոյագիտութիւնը Աստուծոյ Էութեան գիտութիւնը ըլլալով, ուխտն ալ մեզ կը ճանչցնէ ու կը մօտեցնէ Աստուծոյ:

ՊՈՂՈՍ ԱԲԵՂԱՅ ԹԻՍՔՃԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՍՈՐԴԱՐԱՆԸ

ԱՌԱՋՍՈՐԴ ՍՐԲԱՋԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ԴԵՄՊԱՆ ՃՈՆ ՀԵՖԵՐՆԸ

Կիրակի, 18 Մայիս 2014-ի երեկոյեան, Հայաստանի մօս Միացեալ Նահանգներու դեսպան Տիար ճոն Հեֆերն Ազգային Առաջնորդարան այցելեց, ուր մտերմիկ հանդիպում մը ունեցաւ Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ա. Արք. Մարտիրոսեանի ու ժողովականութեան հետ: Դեսպանին կ'ընկերանար պաշտօնատար ճեֆ Բարեչան:

Առաջնորդ Սրբազնին կողքին էին Յոզէ. Տ. Պողոս Արք. Թիևքնեան եւ Արք. Տ. Նարեկ Աւ. Քիլյ. Փեհլիվանեան: Ազգային Վարչութեան անդամներն սերկայ էին Տեարք Վահան Պղտիկեան, Միեր Տէր Յովհաննեսեան եւ Դոկտ. Տիգրան Պապիկեան: Ներկայ էր նաեւ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Տիար Վահէ Եագուպեան:

Առաջնորդ Սրբազն Յայրը դեսպանին բարի գալուստ մաղթեց «Ազգին Տունը», յայտնելով թէ զայն նկատելով Հայաստանի բնակիչ՝ Ազգ. Առաջնորդարանը նաեւ անոր տունը կը համարուի:

Դեսպանը տեղեկութիւններ փոխանցեց իրենց ծրագիրներուն մասին, որոնց շարքին են Հայաստանի մէջ զարգացնել գրասահրատիւնը, ի մասնաւորի շեշտը դնելով պատմական եւ հնագիտական վայրերու վրայ, որպեսզի այցելուներ ծանօթանան Հայաստանի պատմութեան, մշակոյթին եւ հնութիւններուն:

Խորհրդակցութիւնը ընդգրկեց Միջին Արեւելքի ընդհանուր կացութիւնը, ինչպէս նաեւ Արցախի իրավիճակը:

Հանդիպման աւարտին, Առաջնորդ Սրբազնը դեսպանին նուիրեց Քրայր Բագէի «Երկիր 2 Երկիր» նկարչական ալպոմը, ինչպէս նաեւ իր հեղինակած «A Collection of Spiritual Reflections» նոր հրատարակուած հատորը:

Դեսպանը գոհուսակութիւն յայտնեց Ազգային Առաջնորդարան իր երկրորդ այցելութեան եւ Առաջնորդ Սրբազն Յօր շերմ հիւրօնկալութեան համար:

ՀԱՅ ԵՐԵԶ ՅԱՐԱՍՈՒԱՌՈՒԹԵԱՆՑ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՌԱՋՍՈՐԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՏԵՂ ՀԱՇԴԻՊՈՒՄ

Երեքամբի, 27 Մայիս 2014ին, հայկական երեք յարանուանութեանց հոգեւոր առաջնորդներուն հերթական հանդիպումը տեղի ունեցաւ Յայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Սիութեան գրասենեակին մէջ, Կլենտէլ:

Ժողովին մասնակցութիւն բերին թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տերտերեան, Յայ Կաթողիկէ Յամայսի Յիւսիսային Ամերիկայի Առաջնորդ Գերապայծար Սիրայէլ Եպս. Մուրատեան եւ Յայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Սիութեան հոգեւոր հովիւ Վերապատուելի Յովսէփ Մաթոսեան:

Ձևնարկութեան գաղութը յուզող հարցեր, մասնաւորաբար Յեղասպանութեան 100-ամեակի ոգեկոչման ծրագիրներ: Ժողովը ետք, հոգեւոր առաջնորդները սիրոյ սեղանի շուրջ հիւրօնկալութեան Վերապատուելի Մաթոսեանի կողմէ:

ԱՐԵՒՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՆՈՐԾԱՏԻՐ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԴԻՒԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԻՆ

Գերեմտեան թեմի Ազգային Երեսփոխանական ժողովի 42րդ նստաշրջանին (16 եւ 17 Մայիս, 2014) ընտրուած Կրօնական ժողովը, Առաջնորդ Սրբազն Յօր՝ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի նախագահութեամբ, Ազգ. Առաջնորդարանին մէջ Երեքամբի, 27 Մայիսին իր գումարած անդրանիկ նիստին, ընտրեց իր դիւանը հետեւեալ կազմով.-

-Գերա. Տ. Միւռոն Շ. Վրդ. Ազնիկեան
Աստենապետ

- Արժ. S. Վիգեն Ալ. Քհնյ. Վասիլեան
Փոխ Կտեևապետ
- Արժ. S. Գարեգին Քհնյ. Պետուրեան
Կտեևադպիր
- Արժ. S. Վազգեն Քհնյ. Աթմաճեան
Խորհրդական
- Արժ. S. Ռազմիկ Քհնյ. Խաչատուրեան
Խորհրդական
- Արժ. S. Արտակ Քհնյ. Տեմիրճեան
Խորհրդական
- Արժ. S. Պողոս Քհնյ. Պալթայեան
Խորհրդական

Նորընտիր Կրօնական ժողովը հանգամանօրէն անդրադարձաւ Երեսփոխանական ժողովէն բխած հարցերուն, թելադրութիւններուն ու առաջարկներուն:

Նստած, ծախւէն աշ՝ S. Միւռուն Ծ. Վրդ. Ազնիկեան, Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, S. Վիգեն Ալ. Քհնյ. Վասիլեան:

Ոտքի, ծախւէն աշ՝ S. Գարեգին Քհնյ. Պետուրեան, S. Վազգեն Քհնյ. Աթմաճեան, S. Պողոս Քհնյ. Պալթայեան, S. Արտակ Քհնյ. Տեմիրճեան, S. Ռազմիկ Քհնյ. Խաչատուրեան:

ԱՉԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՏԻԿԱՆԱՑ ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ԱԽԱՆԴԱԿԱՆ ՃԱԾԿԵՐՈՅԹ

Մեր Թեմին մէջ, Համբարձման տօնին առիթով տեղի ունեցաւ Ս. Պատարագ, ապա նաեւ գուարթ ճաշկերոյթ:

Հանդիսապետութեամբ Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի, Մայիս 29-ի առաւօտեան ժամը 10-ին, Կլենտելի Ս. Կատուածածին Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագը մատուցեց Եւ քարոզեց Փասատինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ Հովի Արժ. S. Պողոս Քհնյ. Պալթայեան:

Ս. Պատարագէն ետք, Կլենտելի «Ունեսան» ճաշարանին մէջ տեղի ունեցաւ ճաշկերոյթը: Ձեռնարկը կազմակերպուած էր Ազգ. Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանդակ Մարմինին կողմէ Եւ կը վայելէր Առաջնորդ Սրբազն Յօր հովանաւորութիւնն ու Ներկայութիւնը: Տիրընկալութիւնը ստանձնած էր Թեմիս բարերարութիւնը: Տիկին Նուեր Սամուելեան, տասը հազար տոլարի առատածեան նուիրատուութեամբ:

Ներկայ էին շուրջ 300 հիւրեր, որոնց կարգին Ազգային Վարչութեան, Հ.Օ.Ս.ի Շրջանային Եւ տեղական Վարչութեանց, ինչպէս նաեւ Թեմիս Եկեղեցիներու Տիկնաց Միութեանց անդամութիւններ, բարերարներ Եւ հիւրեր: Պատրաստուած էր տոհմիկ յայտագիր մը, համապատասխան այս տօնին առնչուող հայկական աւանդութեանց:

Հանդիսավարութիւնը յաջողութեամբ կատարեց Տիկնաց Մարմին անդամներէն Տիկին Վարդուկ Աւետիքեան, իսկ կազմի անդամներէն Տիկին Սոսի Պերդուտեան Ներկայացուց Տօնին յատուկ խօսք մը Եւ Ներկաներուն փոխանցեց Համբարձումը աւանդականօրէն տօնախմբելու սովորութիւններ ու հաճելի մասրամասնութիւններ:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական կոկիկ յայտագիր մը, որուն ժողովողական երգերով մասնակցութիւն բերաւ սիրուած երգիչ Գագիկ Պատալեան: Տեղի ունեցաւ նաեւ աւանդական վիճակածգութիւն:

Ներկաները մեծապէս խանդավառուած տիրող մթնոլորտէն, իրենք եւս մասնակցեցան երգեցողութեան ու կատարեցին սրտաբուխ նուիրատուութիւններ:

Օրուան մեծագոյն անակնկալը հանդիսացաւ Ազգային Առաջնորդարանիս նուիրատուներէն Տիկին Ալիս Նաւասարկեանի քան իինգ հազար տոլարի իշխանական նուիրատութիւնը, որ ազնիւ բարերարուիին սրտաբուխ կերպով կատարեց, գնահատելով թեմիս այս նախաձեռնութիւնը ու անգամ մը եւս հաստատելով իր նուիրաբերող ու ազգանուեր նկարագիրը: Առաջնորդ Սրբազան Յայրը իր օրինութեան խօսքով գնահատանք արձանագրեց Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի ժրաշան անդամուիիներուն, ապա յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց օրուան հիլընկալ՝ Տիկին Սամուելեանի եւ Տիկին Նաւասարկեանի, ինչպէս նաեւ բոլոր նուիրատուներուն ու ներկաներուն, որոնց «յարատեւ նիւթական եւ բարոյական գօրակցութեան կը պարտինք մեր յաջողութիւնները», նշեց Սրբազան Յայրը:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՊԱՊԻ ԾՐԱՅՎՈՐԻՆ ԱՅԵՒԼՈՒԹԻՒՆԸ

Յինգշաբթի, 29 Մայիս 2014-ի յետ միջօրեին, թեմիս բարեցան Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան ընդունեց այցելութիւնը Լու Անծելըս գաւառի Վերահսկիչի պաշտօնին թեկնածու Տիար Պապի Ծրայվորի: Ան եկած էր Սրբազան Յօր օրինութիւնները

ստանալու նախքան Յունիս 3-ին կայանալիք ընտրութիւնները: Յարգելի հիլին կ'ընկերանար Ազգային Առաջնորդարանիս բարեկամներէն Տիար Էտի Կրպոյեան: Այցելութիւնը առիթ հանդիսացաւ փոխադարձ ծանօթացման եւ գաղութի զանազան հարցերու շուրջ կարծիքներու փոխանակման: Առաջնորդ Սրբազանը բարեմաղթութիւններ ու յաջողութեան մաղթանքներ փոխանցեց Տիար Ծրայվորի, անոր ապագայ ծրագիրներուն համար:

ԹԵՄԻՍ «ԼՈՒԱԿԻՈՐԻՉ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑՎԱՌ ՈՒՂԱՎՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱՂՈԹՁԻ ՕՐՈՒԱՆ

Ծաբաթ, 17 Մայիսին, Ուղղափառ Եկեղեցիներու 7-րդ տարեկան հաւաքը՝ «Օրթոս» Փառաբանութեան Օր»ը տեղի ունեցաւ Սանթա Մոնիքայի Ս. Պետրոս եւ Ս. Պողոս Ղըպտի Ուղղափառ Եկեղեցւոյ մէջ, մասնակցութեամբ Յայց. Առաքելական, Ղըպտի, Ասորի, Շերապի, Անտիոքի, Եթովպի, Ումանիոյ եւ այլ Եկեղեցիներու: Իւրաքանչիւր Եկեղեցի իր լեզուով ներկայացուց իր շարականներէն ու հոգեւոր երգերէն փունչ մը:

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Սրբազան Յօր տևորինումով, Ազգ. Առաջնորդարանի «Լուսաւորիչ» երգչախումբը մասնակցեցաւ այս հաւաքին, ղեկավարութեամբ Արժ. S. Ղեւոնդ Քիևյանի:

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՎՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ
ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՌԱԿԻ ՊԱՊԻՆ**

Երեքամբի, 3 Յունիս 2014-ին, Մեծի Տան Կիլիկիոյ Ս. Աթոռի գահակալ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս պաշտօնական այցելութեամբ Վատիկան հասաւ:

Թեմիս բարեհսամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Սուշեղ Արք. Մարտիրոսեան մեկնեցաւ Վատիկան, միանալու համար Վեհափառ հայրապետին ընկերացող պատուիրակութեան, որուն մաս կը կազմէին Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Թեմերու տասը Առաջնորդներ եւ շուրջ ութսուն ազգայիններ ու բարերարներ՝ զանազան գաղութներ:

Արեւմտեան մեր Թեմի պատուիրակութեան մաս կը կազմէին Տէր եւ Տիկին Ետի եւ Թալին Ամրոյեան, Տէր եւ Տիկին Վահան եւ Նորա Պզտիկեան, Տէր եւ Տիկին Ալֆրետ եւ Ռիմա Պօղոսեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս եւ Նուև Սեփէթեան եւ Տէր եւ Տիկին Ալեքս եւ Արտա Եմենինեան:

Վեհափառ Յայրապետին Վատիկան այցելութեան կարեւոր երեսներն մեկը հանդսացաւ իր խօսքը Վատիկանի միջ-Եկեղեցական յարաբերութեանց կերպուին մեջ: Ողջունելով Վեհափառին այցելութիւնը, կերպուին նախագահը՝ Կարտիկնալ Զոհի, շեշտեց Վեհափառին կարեւոր դերը միջ-Եկեղեցական յարաբերութեանց մեջ: Ան յիշեց անոր կարեւոր նպաստը, իբրեւ ատենապետ Եկեղեցիներու Յամաշխարհային Խորհուրդն ու Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդն ներս, ինչպէս նաեւ անոր դրական դեր՝ կաթոլիկ Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութեանց ու աստուածաբանական Երկխօսութեան զարգացման մեջ:

Արամ Ա. Կաթողիկոս իր խօսքը սկսաւ, շեշտելով Եքիւմենիք շարժումին կարեւորութիւնը, յատկապէս համաշխարհայնացում ապրող Ներկայ աշխարհին մեջ: Ապա, լուսարձակի տակ բերաւ Եքիւմենիք շարժումին ներս տեղի ունեցող հիմնական փոփոխութիւնները՝ օրակարգի, մտածողութեան, առաջնահերթութեան եւ Եկեղեցիներու սպասումներուն ու մասնակցութեան ձեւին ու որակին առնչւած:

Իր վերլուծումներն ետք, Վեհափառ Յայրապետը խօսեցաւ Եկեղեցիներու Յամաշխարհային Խորհուրդի մասին եւ իր մտահոգութիւնը յայտնեց հոն տեղի ունեցող նոր գաղութացումներուն ու մօտեցումներուն գծով: Այս ծիրէն ներս, Վեհափառը կոչ ուղղեց յատուկ կարեւորութիւն ընծայելու Եկեղեցւոյ միութեան, աստուածաբանական մտածողութեան, միջ-կրօնական Երկխօսութեան, Ուղղափառ Եկեղեցիներու մասնակցութեան, Աւտարանչութեան ու Ե.Հ.Խ.- Կաթոլիկ Եկեղեցի գործակցութեան հետ աղերս ունեցող ծրագիրներուն: Վեհափառը նաեւ անդրադարձաւ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդի Ներկայ գործունեութեան ու շեշտեց յիշեալ Խորհուրդի աշխատանքը աւելի կազմակերպ ու ազդու դարձնելու անհրաժեշտութիւնը՝ մասնաւոն շոշանեն ներս տեղի ունեցող նոր զարգացումներուն լոյսին տակ:

Չորեքանիք, 4 Յունիսի Երեկոյեան, Վեհափառ Յայրապետը այցելեց Սէնթ Էճիտիօ կազմակերպութեան կերպուստեղին ու ապա յիշեալ կազմակերպութեան հովանաւորու-

Թիւնը վայելող Եկեղեցին:

Յոգեւորականներէ ու աշխարհականներէ բաղկացած յիշեալ կազմակերպութիւնը Վատիկանի ամենէն ազդու կառոյցներէն մէկն է: Ան մարդասիրական ու ընկերային ծրագիրներու առջևաթեր, կը զբաղու նաեւ քաղաքական բնոյթ ունեցող հարցերով: Վեհափառ Յայրապետը յաճախակի առիթներով իր խօսքն է ուղղած ՍԵԽ Եճիտիոյի կազմակերպած միջազգային համագումարներուն:

Յիշեալ այցելութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին նաեւ Վեհափառին ընկերացող շուրջ 80 ազգայինները:

Եկեղեցական արարողութեան ընթացքին, քարոզեց Վեհափառ Յայրապետը Եւ անդրադաւ նահատակութեան գաղափարին, յատկապէս յիշելով հայոց մէկուկէս միլիոն նահատակները: Կրարողութենեն Ետք, ՍԵԽ Եճիտիօ կազմակերպութիւնը ընդունելութիւն մը սարքեց ի պատի Վեհափառին, Ներկայութեամբ ազգայիններուն: Ընդունելութեան ընթացքին խօսք առնելով, Վեհափառը գնահատեց յիշեալ կազմակերպութեան գործունեութիւնը:

Յայտնենք, որ շուրջ Եօթը տարիներ առաջ, ՊԵԽԵՄԻԹՈՍ Պապին հետ իր ուսեցած հանդիպումին առիթով, Վեհափառը այցելած էր յիշեալ Եկեղեցին Եւ ընդառաջելով ՍԵԽ Եճիտիօ կազմակերպութեան փափաքին, Ալթիլիասի նահատակաց մատուրէն մասունք մը գետեղած էր Եկեղեցւոյ մէջ, յատուկ արարողութեան մը ընթացքին:

Յինգշաբթի, 5 Յունիսի առաւօտեան, Վեհափառ Յայրապետը առանձին հանդիպում մը ունեցաւ Նորին Սրբութիւն Ֆրանսիս Պապին հետ: Վեհափառը անդրադաւ հետեւեալ կետերուն.- Միջին Արեւելքի տարածքին քրիստոնեայ համայնքներու դիմագրաւած մտահոգութիւնները, ընդհանրապէս Սուրբոյ Եւ յատկապէս Յալեաի Եւ քեսապի մէջ

ստեղծուած կացութիւնը, Յայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակը Եւ հայ ժողովուրդի պահանջատիրութիւնը, Կաթոլիկ Եւ Արեւելեան Ուղղափար Եկեղեցիներու միջեւ աստուածաբանական երկխօսութեան Ներկայ հանգրուանը, Եւ Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան իրամայականը:

Պապը լայն հասկացողութիւն ցուցաբերեց յիշեալ հարցերուն նկատմամբ, բաժնեկից Եղաւ Վեհափառ Յայրապետին մտահոգութիւններուն ու առաջադրանքներուն, Եւ պարզեց իր տեսակետները:

Գլուխ գլխի այս հանդիպումն է Ետք, Վեհափառ Յայրապետը Եւ Սրբազն Պապը ուղղուցան Վատիկանի մեծ սրահը, ուր զիրենք կը սպասէին Առաջնորդ Սրբազնները, կարտինալներ, Եպիսկոպոսներ Եւ Վեհափառին այցելութեան առիթով սփիւռքի գաղութեներն ժամանած բարերարներ ու ազգայիններ:

Վեհափառ Յայրապետը առաջին հերթին գոհունակութիւն յայտնեց, որ իր հայրապետութեան շրջանին, այցելութիւն կու տայ յաջորդական Երեք պապերով՝ Յովհաննես Պողոս Բ. Պապին 1997-ին, Պենետիքոս Պապին, 2008-ին, Եւ Ներկայիս:

Ապա Վեհափառ Յայրապետը յիշեց որ յատկապէս կիլիկեան շրջանէն սկսեալ, յատուկ յարաբերութիւն ու սերտ գործակցութիւն Եղած

Ե հայ ու կաթոլիկ եկեղեցիներուն միջեւ: Պատմական այս ակնարկէն ետք, Վեհափառ Յայրապետը իր խօսքը կերպոնացուց տագնապներով ու մարտահրաւերներով լեցուն ներկայ աշխարհին մէջ միշ-եկեղեցական գործակցութեան կարեւորութեան վրայ: Ան շեշտեց թէ հակառակ եկեղեցիներու դաւանական բաժանումներուն, անհրաժեշտ է միասին գործել ու միասնաբար դիմագրաւել մարդկութիւնը յուզող տագնապները:

Իր խօսքի երկրորդ բաժինին մէջ, Վեհափառ անդրադարձաւ հետեւեալ երկու կարեւոր հարցերուն.-

Ա. Ան յիշեցուց Սրբազն Զահանայապետին, թէ Միջին Արեւելքը լուրջ տագնապներէ կ'անցնի, եւ անոնց հետեւանքները եկեղեցիներու կեանքին ու վկայութեան համար յաճախ մտահոգիչ են: Յակառակ այս իրողութեան, ըսաւ Վեհափառ, եկեղեցիները ամրօթէն կառչած կը մևան Միջին Արեւելքին եւ հաւատարիմ՝ իրեւն քրիստոնեական վկայութեան, քաղաքացիական պարտաւորութիւններուն ու իրաւունքներուն հանդեպ:

Բ. Վեհափառ Յայրապետը նաեւ անդրադարձաւ Յայոց Ցեղասպանութեան: Ան յիշեց 1915-ի Օսմանեան Թուրքիոյ ցեղասպանութեան հետեւանքները եւ Սփիւռքի կազմաւորումը: Ան ըսաւ, որ հայ ժողովուրդը ո՛չ միայն մէկուկէս միլիոն նահատակ տուաւ, այլ կորսնցուց իր եկեղեցիները եւ մշակութային ու հոգեւոր արժեքները, հետեւաբար, Ցեղասպանութեան ճանաչումը եւ հատուցումը իրաքանչիր հայուն պահանջն է: Վեհափառը աւելցուց, որ հայ եկեղեցին որպէս մարդկային իրաւանց պաշտպան ու ջատագովը, միշտ ինքզիս նոյնացուցած է իր ժողովուրդի արդար իրաւունքներուն հետ:

Վեհափառ Յայրապետը այս առիթով յիշեցուց, որ Սեպտեմբեր 1915-ին, Պէնետիքթ ժե. Պապը, Սուլթան Սոհամմատ Շ.-ին գրած նամակին մէջ, դատապարտելով հայ ժողովուր-

դին դէմ կատարուող ցեղասպանութիւնը, կոչ ուղղած էր վերջ տալու ջարդերուն: Ան աւելցուց, որ մեր ժողովուրդի սպասումն է որ դուք եւս, յառաջիկայ տարի Ձեր զօրակցութիւնը յայտնէք մեր ժողովուրդին, ինչ որ վստահաբար կարեւոր Նշանակութիւն պիտի ունենայ մեզի համար:

Ֆրանսիս Պապը իր կարգին գոհունակութիւն արտայայտեց, որ առաջին անգամ ըլլալով հանդիպում կ'ունենայ Վեհափառ Յայրապետին հետ: Ան յիշեց, թէ Վեհափառ Յայրապետը երկար տարիներ գործոն մասնակցութիւն բերած է միշ-եկեղեցական շարժումին, յատկապես Եկեղեցիներու Յամաշխարհային Խորհուրդի եւ Միջին Արեւելքի եկեղեցիներու ծիրին մէջ:

Ֆրանսիս Պապը նաեւ անդրադարձաւ Յայոց Ցեղասպանութեան եւ յիշեց, որ հայ ժողովուրդի պատմութիւնը լեցուն եղած է հալածանքներով եւ նահատակութեամբ: Պապը նաեւ յիշեց Քրիստոնեայ համայնքներու դիմագրաւած մարտահրաւերները՝ Միջին Արեւելքի տարածքին, եւ ողջունեց անոնց միասնականութիւնը եւ Միջին Արեւելքին կառչած մասլու հաւատարմութիւնը:

Երկու հոգեւոր պետերուն միջեւ փոխանակուած խօսքերէն ետք, տեղի ունեցաւ նուերներու փոխանակում: Վեհափառ հայրապետը Պապին նուիրեց Բարձրբերդի Աւետարանի կրկնօրինակը, իսկ Պապը, Վեհափառին նուիրեց Սուլթան Օսմանի Աւետարաննեն՝ Պապիրոսի վրայ 14-րդ դարուն գրուած էց մը: Ապա տեղի ունեցաւ Եկեղեցական արարողութիւն, որուն աւարտին, Ներկայ ազգայինները մօտեցան եւ աշը առին Պապին ու Վեհափառին:

Ապա Վեհափառ Յայրապետը, ընկերակցութեամբ Առաջնորդ Սրբազններուն, յաջորդաբար այցելեց Վատիկանի մօտ Լիբանանի ու Յայաստանի դեսպանատունները եւ սիրալիր հանդիպումներ ունեցաւ դեսպաններուն հետ:

Լիբանանի դեսպանը, Զօր. Ժորժ Խուրի, ողջունելով Վեհափառ Յայրապետին Ներկայութիւնը, յիշեց իր առաջին այցելութիւնը վեց տարիներ առաջ, Պենտիքօս Պապին: Ան ըսաւ, որ ընդիմանրապէս Միջին Արեւելքի ու յատկապէս Լիբանանի համար այս այցելութիւնը խիստ կարեւոր է, նկատի ունենալով Պապին ու Կատիկանի ամբողջական գօրակցութիւնը Միջին Արեւելքի քրիստոնեաներուն ու յատկապէս Լիբանանի:

Յայաստանի դեսպանատան մէջ, դեսպան Միքայէլ Մինասեան շերմօրէն ողջունեց Վեհափառ Յայրապետին Ներկայութիւնը, անոր փոխանցելով Յայաստանի Յանրապետութեան Նախագահին մաղթանքները: Վեհափառ Յայրապետը, խօսք առնելով, ըսաւ, թէ Յայաստանի դեսպանատան մէջ ըլլալ կը նշանակէ հայկական հոդի վրայ ըլլալ: Ան ուրախութիւն յայտնեց Յայաստանի հետզիտէ ծաւալող դիւնագիտական յարաբերութիւններուն համար ու ողջունեց Երիտասարդ դիւնագետներու Ներկայութիւնը արտաքին յարաբերութեանց քնագաւառներս ներս: Անդրադառնալով Յայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակին, Վեհափառ Յայրապետը շեշտեց դեսպաններու կարեւոր դերը այդ գծով, ըսելով որ 100-ամեակը միայն մեր ժողովուրդին համար յիշելու առիթ մը պետք չէ ըլլայ, այլ նաեւ՝ մեր շրջապատին յիշեցնելու հայ ժողովուրդի բռնաբարուած իրաւունքները ու այդ իրաւունքներուն վերատիրանալու մեր ժողովուրդին հաւաքական կամքը:

Վեհափառ Յայրապետը Կատիկանի մէջ հանդիպումներ ունեցաւ նաեւ պետական քարտուղար կարտիսալ Փարուինի հետ: Վեհափառ Յայրապետը խօսեցաւ Միջին Արեւելքի այժմու կացութեան, ինչպէս նաեւ քրիստոնեայ համայնքներուն դիմագրաւած մարտահրաւերներուն մասին:

Փարուին կարտիսալը Վեհափառ Յայրապետին մտահոգութեան բաժնեկից Եղաւ յատկապէս Միջին Արեւելքի քրիստոնեաներուն Ներկայ կացութեան գծով, եւ ըսաւ որ այս հարցը կը մնայ Կատիկանի գլխաւոր առաջնահերթութիւններէն մէկը:

Վեհափառի պատօնական այցելութեան աւարտին, ճաշկերոյթ մը տեղի ունեցաւ Յօնոմի Կրանդ Փլազա պանդոկին մէջ, Ներկայութեամբ Վեհափառ Յայրապետին: Ներկայ էին, սրբազան հայրերու կողքին, գաղութներէն ժամանած ազգայինները:

Ինքնաբուխ Երգերով, արտասանու-

թիւններով ու խօսքերով լեցուն հաճելի մթնոլորտ մը ստեղծուեցաւ աւելի քան երկու ժամ: Ազա Վեհափառ Յայրապետը իր պատգամը ուղղեց Ներկաներուն:

Անդրադառնալով իր այցելութեան, Վեհափառը ըսաւ, որ յաջողութեամբ պսակուեցան իր բոլոր այցելութիւններն ու հանդիպումները: «Մեր ազգը, Եկեղեցին, հայրենիքը ու պահանջատիրութիւնը մնայուն Ներկայութիւն Եղան մեր հանդիպումներուն ընթացքին», յայտնեց Վեհափառը:

Վեհափառը ամփոփ կերպով Ներկայացուց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան աշխատանքը: Ան ըսաւ. «Սովորական աշխատանք մը չէ, որ կը կատարուի Անթիլիասի մէջ, այլ առաքելութիւն՝ դեպի ժողովուրդ գացող: Մեր Սուրբ Վթոռին առաքելութեան նպատակը ու դաշտը ժողովուրդն է: Արդ, Անթիլիաս ո՛չ վայր է եւ ոչ ալ սոսկական կառոյց. անոնք պարզապէս միջոց էն. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը առաքելութիւն է»:

Վեհափառը յիշեց, որ մեր ժողովուրդի պայմանները ու սպասումները փոխուած են. հետեւաբար, Եկեղեցին ալ պէտք է վերասորոգուի ու համապատասխան մօտեցում որդեգրէ. այլապէս մեր Երիտասարդութիւնը պիտի հեռանայ Եկեղեցին: Այս ծիրին մէջ, Վեհափառը գոհունակութիւն յայտնեց որ Երկու Կաթողիկոսութիւնները միասնաբար ձեռնարկած են հայ Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան:

Իր պատգամի աւարտին, Վեհափառը կոչ ուղղեց մեր Եկեղեցւոյ օաւակներուն՝ մասնակից դառնալու Եկեղեցւոյ կեանքին ու առաքելութեան, որովհետեւ «Եկեղեցին ժողովուրդն է, հայ Եկեղեցին ազգին Եկեղեցին է՝ Երկար դարերու ընթացքին ազգին կողմէ ծով զոհոնութեամբ պահպանուած ու պաշտպանուած»:

Ճաշկերոյթը վերջ գտաւ «Կիլիկիա» քայլերգով ու Վեհափառ Յայրապետին «պահպանիչ»ով:

Վեհափառ Յայրապետին Կատիկան այցելութիւնը վերջ գտաւ Ուրբաթ, 6 Յունիսին:

**ԱՐԵՒՏՏԵԱՆ ՁԵՄԻ ՆՈՐԾՆՏԻՐ ԱՇԳԱՅԻՆ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆՏՐԵՑ ԻՐ ԴԻԱԸԸ**

Նստած, ձախէն աջ՝ Տիար Անդրանիկ Գասպարեան, Տիար Վահե Յովակիմեան, Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Դոկտ. Տիգրան Պապիկեան, Տիար Մհեր Տեր Յովիաննեսեան:

Ուրիշ, ձախէն աջ՝ Դոկտ. Գալուստ Յակոբեան, Տոքր. Նաւասարդ Գազագեան, Տիկին Թերեզ Ջեմանճեան, Տիար Վահրիճ Փիլաւճեան, Իրաւ. Ալիսա Զոնանեան, Մարք Մարկար Շիրին, Տիար Ներսէս Դշոյեան:

Արեւմտեան թեմի Ազգային Երեսփոխանական ժողովի 42րդ նստաշրջանին (16 եւ 17 Մայիս, 2014) ընտրուած Ազգային Վարչութիւնը Քինգշաբթի, 12 Յունիս, 2014ին, Ազգային Առաջնորդարանին մէջ գումարեց իր անդրանիկ նիստը, նախագահութեամբ թեմիս բարեցան Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի եւ Ներկայութեամբ Կեղրոնական եւ Ծրջանաւարտ Ազգային Վարչութեանց անդամներու, ու ընտրեց իր դիւնքը հետեւեալ կազմով.-

- Տիար Վահե Յովակիմեան՝ Ատենապետ
- Դոկտ. Տիգրան Պապիկեան՝ Փոխ Ատենապետ
- Տիար Անդրանիկ Գասպարեան՝ Ատենադպիր
- Տիար Մհեր Տեր Յովիաննեսեան՝ Գանձապահ
- Տոքր. Նաւասարդ Գազագեան՝
- Տիար Վահրիճ Փիլաւճեան՝ Խորհրդական
- Դոկտ. Գալուստ Յակոբեան՝ Խորհրդական
- Մարք Ալ. Սրբ. Շիրին՝ Խորհրդական
- Տիկին Թերեզ Ջեմանճեան՝ Խորհրդական
- Իրաւ. Ալիսա Զոնանեան՝ Խորհրդական
- Տիար Ներսէս Դշոյեան՝ Խորհրդական

Նախքան Դիւնքի ընտրութիւնը, Առաջնորդ Սրբազն Յայր, Կեղրոնական Վարչութեան անդամ Տիար Խաժակ Տիգիմեան եւ շրջանաւարտ Ազգ. Վարչութեան ատենապետութիւնի Տիկին Ոհմա Պօղոսեան շնորհակալութեան խօսք փոխանցեցին ընթացաւարտ Վարչութեան, եւ շնորհաւորութեան, յաջողութեան, աղոթիւնաւոր ու համերաշխ գործունեութեան լաւագոյն մաղթանքներ՝ նորընտիր Վարչութեան:

ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԸ ԸՆԴՐՈՒԵՑ

**ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ Ս. ԳՐՈՅ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՐԱՆՈՒՐ ԶԱՐՏՈՒՂԱՐ
ՀՐԱՅՐ ՃԵՊԵՃԵԱՆԸ**

Երեքաբթի, 17 Յունիս 2014ին, թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան ընդունեց այցելութիւնը Ծոցի Երկիրներու Ս. Գրոյ Ընկերութեան ընդհանուր քարտուղար Տիար Յովայր Ճեպեճեանի, ընկերակցութեամբ Սուրիհայութեան Օժանդակութեան Յիմսադրամի ատենապետ Տիար Զաւեն Խանճեանի: Մտերմիկ հանդիպման ընթացքին, Տիար Ճեպեճեան անդրադարձաւ Ս. Գրոյ Ընկերութեան ծառայութիւններուն եւ Սրբազն Յօր Ներկայացուց իր հրատարակած մանուկներու Աստուածաշունչը, որ պատրաստուած է նախակրթարանի մակարդակի աշակերտներու համար:

Յանդիպումը նաեւ առիթ հանդիսացաւ խորհրդակցելու Միջին Արեւելքի եւ յատկապես Սուրբիոյ հայութեան մասին ընդհանրապես:

Առաջնորդ Սրբազն գնահատեց Տիար Ճեպեճեանի՝ Ս. Գրոյ Ընկերութեան մատուցած Երկար տարիներու ծառայութիւնը եւ հայ համայնքին նկատմամբ իր նուիրաբերումը, ու

յաջողութիւն մաղթեց անոր ապագայի ծրագիրներուն: Տիար ճեպենեան շնորհակալութիւն յայտնեց Առաջնորդ Սրբազնին՝ շերմ ընդունելութեան համար, եւ Երախտագիտութիւն յայտնեց՝ նուիրելով իր հեղինակած «Հայուն Գոյապայքարի ճանապարհ» գիրքն օրինակ մը: Առաջնորդ Սրբազնը, իր կարգին, Տիար ճեպենեանին նուիրեց Վերջերս հրատարակուած՝ քարոզներու եւ պատգամներու իր գիրքն օրինակ մը:

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ՔԵՍԱՎԻ ՌԽՈՒՄԱԼԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԿՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ**

Չորեքշաբթի, 18 Յունիս 2014ին, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան ընդունեց այցելութիւնը Լոս Անելոսի Քեսավի ՌԽՈՒՄԱԼԱՍԻՐԱՑ Միութեան Վարչութեան Ներկայացուցիչներու, գլխաւորութեամբ Վարչութեան ատենապետուիին՝ Տիկ. Եսթեր Չելեպեան-Թոկնողիի: Ներկայ էին նաեւ Օրենք Քառութիի Ս. Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ Հովիւ Արք. Տ. Գարեգին Քիև. Պետուրեան եւ Միութեան անդամներն՝ Տիար ժան Թիթիգեան:

Հանդիպման նպատակն էր Քեսավի ազատգրման ուրախ լուրջ բաժնեկցիլ եւ Սրբազն Յօր հետ ընսարկել ձեռնտու միջոցներ, օգտակար հանդիսանալու համար Քեսավի ժողովուրդին: Ներկայացուցիչները բացատրութիւն տուին քեսապահայերուն դիմագրաւած մարտահրաւերներուն մասին, մանաւանդ, որ հայկական աւանը ծանր վնասներ կրած էր ծանօթ գրաւումին հետեւանքով:

Առաջնորդ Սրբազնը իր զօրակցու-

թիւնը Վերահաստատեց Քեսավի ՌԽՈՒՄԱԼԱՍԻՐԱՑ Միութեան Վարչութեան ու յատկապես Սուրբահայութեան Օժանդակութեան Հիմնադրամի տարած աշխատանքին, եւ մաղթեց որ սուրբահայ մեր քոյրերն ու Եղբայրները յաղթահարեն անսախընթաց տագնապը եւ ի Վերջոյ Սուրբահան վերագտնէ իր խաղաղութիւնը:

**ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՂԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հ.Ե.Դ.-Ի
ԿՄԱՌՆԱՅԻՆ ԲԱԼԱԿՈՒՄԻՆ**

Հ.Ե.Դ.-ի կազմակերպած ամառնային բանակավայրը այս տարի եւս իր դաստիարակչական ծրագիրներուն մէջ նկատի առաջ էր մեր Եկեղեցւոյ մասին գիտելիքներու փոխանցումը եւ խնդրած էր Առաջնորդ Սրբազնը, որ դասախոսներ տրամադրէ բանակումին մասնակցողներուն համար:

Ընդառաջելով Հ.Ե.Դ.-ի պատասխանատու մարմինի հրաւերին, Առաջնորդ Սրբազնը սոյն ծրագրին համար դասախոս Նշանակեց Արք. Տ. Վազգեն Քիև. Աթմաճեանը, Արք. Տ. Գարեգին Քիև. Պետուրեան ու Բարշ. Խաչիկ Սրբ. Շաննագեանը:

Վերոյիշեալ դասախոսները, յաջորդական 6 շաբաթներու ընթացքին, բանակումի մասնակիցներուն դասախոսեցին «Հայ Եկեղեցւոյ դերը ազգապահապանման մէջ» նիւթը:

**ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
«WORLD VISION»-ի
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ**

Հինգշաբթի, 26 Յունիս 2014-ին, Առաջնորդ Սրբազնը ընդունեց այցելութիւնը «World Vision»-ի ներկայացուցիչներուն, որոնք եկած էին Հայոց Առաքելական Եկեղեցւոյ հետ գործակցաբար՝ Երեխաներու հովանաւորութեան ծրագրի իրենց կազմակերպութեան տարած աշխատանքներուն մասին տեղեկութիւններ տալու Առաջնորդ Սրբազնին:

Պատուելի Տեյվիտ Շնայտը, «World Vision»-ի Եկեղեցական յարաբերութեանց պատասխանատու եւ Դոկտ. Արթիւր Մարտիրոսեան, Հայ Երեխաներու հովանաւորութեան ծրագրի համակարգող, յայտնեցին թէ Հայաստանի տասնեակ հազարաւոր հովանաւորութիւն ստացած Երեխաներուն կարեւոր մասը իրականացած է «World Vision»-ի միջոցաւ: Ներկայացուցիչները Առաջնորդ Սրբազն Յօր օրինութիւնը եւ Ազգ. Առաջնորդարանի օրակցութիւնը խնդրեցին իրենց ծրագրի շարունակութեան ու յաջողութեան համար:

Սրբազն Հայրը գնահատեց «World Vision»-ի առաքելութիւնը, իր օրինութիւնը տուառ ու օրակցութիւն յայտնեց Երեխաներու հովանաւորութեան ծրագրին համար:

Երեխայ մը հովանաւորելու յաւելեալ մանրամասնութեանց համար, կարելի է այցելել www.churchkidsarmenia.org կայքէջը:

**ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆԸ ԱՅՅԵԼԵՑ
ՓԱՍԱՏԻՆԱԿՅԻ Ս. ՍԱՐԳԻՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
Ս. ԳՐԱՅԻՆ ԱՄԱՌՈՎԱՅԻՆ ԴՊՐՈՅԾԸ**

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Երեքշաբթի, 8 Յունիս 2014-ին այցելութիւն մը տուառ Փասատինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ Ս. Գրային ամառնային դպրոցը եւ իր օրինութիւնն ու պատգամը փոխանցեց աշակերտներուն:

Յաջորդաբար Երրորդ տարին ըլլալով է որ Եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կազմակերպած է այս դասընթացքը, որ սկսած էր 16 Յունիսին եւ Երկարեցաւ չորս շաբթուան վրայ: Այս տարի, ծրագրին հետեւցան 3-ին 13 տարեկան 107 մանուկներ ու պատանիներ:

Եկեղեցի իր ժամանումին, Առաջնորդ Սրբազն Հայրը դիմաւորուեցաւ Հոգեւոր Հովիւին՝ Արք. Տ. Պողոս Զինյ. Պալթայեանի, Տիկնաց Սիութեան անդամութիւներու, տեսչուին Տիկ. Այտա Մարտիրոսեանի, օգևականներու եւ աշակերտներու կողմէ: Աշակերտները իրենց սորված շարականներով ու աղօթքներով գեղեցիկ յայտագիր մը հրամցուցին Առաջնորդ Սրբազնին: Նշենք, որ այս տարուան դասընթացքին ընդիանուր խորագիրն է «Յիսուս կը սիրէ քեզ»:

Տեսչուիին եւ Հոգեւոր Հովիւին ողջոյնի խօսքերէն ետք, Առաջնորդ Սրբազնը մանուկներուն բացատրութիւններ տուառ աղօթքի զօրութեան ու մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի անհուն սիրոյ ու Ներողամտութեան մասին: Առաջնորդ Սրբազնը աշակերտներուն հետ ունեցաւ մտերմիկ գրոյց եւ անոնց ուղղեց զանազան հարցումներ՝ իրենց հետեւած դասընթացքի ծիրէն ներս: Ապա, աշակերտները հարցումներ ուղղեցին Առաջնորդ Սրբազն Յօր, աւելի մօտէն ծանօթանալու համար իրեն: Աւարտին, Առաջնորդ Սրբազնը գնահատեց կատարուած աշխատանքը եւ յաջողութիւն մաղթեց աշակերտներուն ու դաստիարակներուն:

**ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆԸ ԿԸ ՀԵՏԵՒԻ ԼԱՍ
ՎԵԿԱՆԻ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՈՒ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՍԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ՎԵՐՋԻՆ ՓՈՒԼԻՆ**

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Զորեքշաբթի, 9 եւ Հինգշաբթի 10 Յունիսին այցելութիւն մը տուառ Լաս Վեկան եւ հանդիպումներ ունեցաւ Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւին՝

Արք. Տ. Արքան Զհինյանը կողմանից ու ծխական յանձնախումբի անդամներու հետ, հետեւելու համար Եկեղեցւոյ ու յարակից կառոյցներու շինարարական ու բարեգարդման աշխատանքներուն:

Չորեքշաբթի Երեկոյեան, Առաջնորդ Սրբազնը ծխական համայնքի նոր սեփականութիւնը դարձած Երիցատան մէջ ունեցաւ առաջին հանդիպումը, ուր նախ կատարեց Նորակերտ տան օրինութիւնը: Ապա, հանդիպումի ընթացքին, քննարկուեցաւ Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ ու անոր կից գտնուող Մշակութային Կեդրոնի շինարարական նորագոյն եւ վերջին փուլի աշխատանքներուն ընթացքը: Որոշուեցաւ Մշակութային Կեդրոնին ու «Աքրահամ եւ Վերժին Գուճաքեան» սրահին շինութեան ու բարեգարդման ամբողջացման առիթով տօնակատարութիւն մը ունենալ 18 եւ 19 Հոկտեմբերի շաբաթավերջին:

Հինգշաբթի օր, Առաջնորդ Սրբազնը, հոգեւոր հովիւնի ու ծխական յանձնախումբի Ներկայացուցիչներուն ընկերակցութեամբ, քննական այցելութիւն մը տուաւ Եկեղեցի ու կողքի սրահը, ծանօթանալու համար շինարարութեան Երրորդ ու վերջին փուլի աշխատանքներու ընթացքին: Առաջնորդ Սրբազնը գնահատանքով արտայայտուեցաւ յատկապես շինարարութեան յանձնախումբի հետեւողական աշխատանքին մասին եւ մաղթեց, որ այս ծրագիրը իր լրումին հասնի յաջողութեամբ ու անարգել:

Խանցեց Ազգ. Առաջնորդարանի «Ս. Տրդատ եւ Ս. Աշխեն» Մատրան անուանակոչութեան տօնին առիթով: Յաւարտ Ս. Պատարագի, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը նախագահեց հոգեհանգստեան արարողութեան, որուն ընթացքին յատուկ աղօթք բարձրացուեցաւ Մատրան բարերար ընտանիքի հօր՝ Ալեքսան Փիլաւճեանի հոգւոյն համար, ապա հանդիսապետեց մատաղորհեցի հոգեպարար արարողութեան:

Ս. Պատարագին ներկայ էին Ազգային Կարչութեան ատենապետ Տիար Վահե Յովկակիմեան եւ անդամ Տիար Վահրիճ Փիլաւճեան, Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան եւ յարակից մարմիններու անդամներ եւ ծխական համայնքի հաւատացեալ ժողովուրդը:

«Յայր Սեր» են առաջ, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը ողջունեց Քրեսնթա հիվիտի ծխական համայնքի հաւատացեալները, Ազգային Կարչութեան ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ազգ. Առաջնորդարանի Մատրան բարերարուիիին՝ Տիկ. Աշխեն Փիլաւճեանին, անոր ցանկալով առողջութիւն: Սրբազն Յայրը իր պատգամը սկսաւ Խորենացիի հետեւեալ անմահ խօսքերով. «Նախաշաւիդ ճանապարհ եւ լուսաւորութեան մերոյ Երկրորդ հայր»: Ով արքայ, դուս որ մեր հոգիին լուսաւորութեան հայրը հանդիսացար, Եղար մեր հոգեւոր լուսաւորութեան ճանապարհ բացող նախաշաւիդը: Ապա՝ ներկայացուց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի եւ Ս. Տրդատ Թագաւորի կեանքի ճանապարհի պատմականը, թէ անոնք ինչպես կստուծոյ նախախնամութեամբ ստոյգ մահե ազատելով՝ հանդիսացան հայ ժողովուրդը լուսաւորող հայրերը եւ Յայաստանը դարձուցին աշխարհի առաջին քիչստոնեայ պետութիւնը: Նաեւ կարեւորութեամբ խօսեցաւ Տրդատ Թագաւորի եւ Աշխեն Թագուիի կազմած օրինակելի ընտանիքին մասին, շեշտելով Տրդատ Թագաւորի անմասցորդ նուիրումն ու Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի հետ անոր հաստատած կենցաղային ազնիւ կանոններու կարեւորութիւնը:

«Ս. ՏՐԴԱՏ ԵՎ Ս. ԱՇԽԵՆ» ՄԱՏՐԱՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԿՈՒԹՈՎ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՎ ՄԱՏԱՂՈՐՃՆԵՐ

Կիրակի, 20 Յուլիս 2014ին, Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ս. Արք. Մարտիրոսեան Եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց եւ իր հայրական պատգամը փո-

Ապա, վեր առաւ քրիստոնեայ Յայ ընտանիքի բարեմասնութիւններն ու նուիրուածութիւննը, որոնց այսօր, աւելի քան երբեւէ, պետքը ունինք մեր ազգային-եկեղեցական կեանքն ներս:

Սրբազան Յայրը իր պատգամը աւարտեց աղօթք բարձրացնելով առ Աստուած, որ առաջնորդէ մեզ իր կամքին եւ պատուիրան-ներուն համաձայն, եւ մեր ընտանիքները՝ Քրիստոնեայ առաջին ընտանիքին նման, դառնալու համար երկնային թագաւորութեան բնակիչներ:

«Տեր Ողորմեա»էն առաջ, եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արժ. S. Ղեւոնդ Զինյ. Զիրագեան, յանուն Զրեսենթա հովիտի եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան, յարակից օժանդակ մարմիններու եւ համայնքի հաւատացեալներուն, երախտագիտական զգացումներով ողջունեց Առաջնորդ Սրբազան Յայրը, որ սիրով ընդառաջելով համայնքի իրաւերին, իր օրինաբեր այցելութեամբ, մատուցած Ս. Եւ անմահ Պատարագով ու հայ ընտանիքին նուիրուած իր ոգեշունչ պատգամով, աւելի զօրացուց հաւատացեալները իրենց հաւատքին, ընտանեկան հաւատարմութեան եւ նուիրուածութեան մէջ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն, մատրան բարերար ընտանիքի հօր՝ Ալեքսան Փիլաւճեանի եւ հաւատացեալներու հանգուցեալ հարազատներու հոգիներուն համար:

Ապա, յատուկ թափօրով եւ «Որ յանէից» շարականին երգեցողութեամբ, Սրբազան Յայրը մօտեցաւ մատաղի սեղաններուն եւ կատարեց մատաղօրինեք:

Աւարտին, երգչախումբը հնչեցուց «Կիլիկիա»ն, ապա ևաեւ «Ուրախ Լեր» հոգեզմայլ շարականը:

Սրբազան Յայրը պահպանիչով արձակեց հաւատացեալները խաղաղութեամբ:

Ներկաները, ստանալէ ետք Առաջնորդ Սրբազան Յօր օրինութիւնները, ու իրենց բաժինը վերցնելով օրինուած մատաղին, հրաժեշտ տուին, իրենց հետ տանելով հանդիսաւոր օրուան խորհուրդն ու անմոռանալի յիշատակները:

ԱՇԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԸ ՀԻՒՇՎԱԼԵՑ ՍՈՒՐԻՈՅ ՅԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵՎԱՆ ՄԱՐՄԻՆԻ ԺՈՂՈՎԸ

Սուրիոյ հայութեան օժանդակութեան մեր գաղութի միացեալ մարմինը (SARF) Դիմագագարական քիութեամբ, 24 Յուլիս 2014ի երեկոյեան իր հերթական ժողովը գումարեց Ազգային Առաջնորդարանիս յարկին տակ, և այս առաջնորդարանի մեջիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի եւ հիւրընկալութեամբ Ազգային Առաջնորդարանին:

Առաջնորդ Սրբազանը աղօթքով կատարեց նիստին բացումը, «Տիգրան եւ Զարուի Տեր Ղազարեան» սրահին մէջ: Աև ողջունեց մարմինին անդամները եւ գնահատանքով արտայայտուեցաւ Սուրիոյ հայութեան օժանդակութեան ի խնդիր տարուած ճիգին ու աշխատանքներուն մասին:

Մարմինին ատենապետը՝ Տիգրան Զաւեն Խանճեան, եւ գանձապահը՝ Տիգրան Միեր Տեր Յովիաննեսեան յաջորդաբար ներկայացուցին SARFի աշխատանքներուն եւ նիւթական գործառնութեանց տեղեկագիրները:

Տիգրան Խանճեան և աւել ներկայացուց յառաջիկայ քայլերուն և այս առաջին օրուն կողմէ:

Ժողովին, իր սրտի խօսքը փոխանցելէ ետք, Տիգրան Զաւեն Խանճեան ներկայացուց այս մարմինին անդամակցութենեն իր հրաժարականը, և կատի ունենալով, որ նշանակուած է Ամերիկայի Յայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան (AMAA) վարիչ տնօրին: Առաջնորդ Սրբազանը գնահատանքով արտայայտուեցաւ, այս մարմինին կազմութեան օրերէն սկսեալ, Տիգրան Զաւեն Խանճեանի տարած կենսական աշխատանքին մասին եւ յաջողութիւն մաղթեց անոր՝ իր նոր առաքելութեան մէջ: Ժողովականները եւս, յանուն իրենց կազմակերպութեանց, գնահատանքով եւ շնորհակալութեամբ արտայայտուեցան Տիգրան Խանճեանի ծառայութեանց մասին:

**ՁՐԻՍՈՍԻ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ
ԿՈՒԹՈՎ ԵՊԻՍԿՈՊՈԱԿԱՆ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ՓԱՍՏԻՆԱԶՅ Ս. ՍԱՐԳԻՍ
ԵԿԵՂԵՑԻՑ ՄԵԶ**

- ՅԱՏՈՒԿ ԱԴՈԹՔ ԼԻՇՊՈՆԻ ՅԻՆԳ
ՆԱՐԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Յիսուս Քրիստոսի Այլակերպութեան տօնը, որ ծանօթ է նաեւ Կարդավառ անոնով, Յայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ հինգ տաղաւար տօներէն մէկն է:

Կիրակի, 27 Յուլիս 2014-ին, Փաստինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ ծխական համայնքը մէծ շուքով եւ եպիսկոպոսական Ս. Պատարագով նշեց Կարդավառի տօնը: Յանդիսաւոր Ս. Եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց Թեմիս բարեջան Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ս. Վրձ. Մարտիրոսեան: Ս. Խորանին սպասարկեցին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւր՝ Վրժ. Տ. Պողոս Քիևյ. Պալթայեան եւ սարկաւագներ:

Նկատի ունենալով, որ այդ օրը կը զուգադիպէր Լիզապոնի 5 հերոսներուն նահատակութեան 31րդ տարելիցին, մեր Թեմի Եկեղեցիներուն մէջ «Տէր Ողորմեա»ի յատուկ աղօթք կատարուեցաւ: Առաջնորդ Սրբազն Յայրը, իր քարոզի սկիզբը, անդրադարձաւ Լիզապոնի 5-ի սիրագործութեան, ընդգծելով, որ անոնք զոհուեցան ազատութեան խորանին՝ հայրենիքի եւ ժողովուրդի ազատութեան տեսչով: Առաջնորդ Սրբազնը յիշեցուց, որ Սիմոնը, Վաչեն, Սագոն, Սեղրակն ու Արան, իրենց հսկ բառերով, սոսկական անձնասպանութեան կամ խելագարութեան չդիմեցին, այլ իրենց հերոսական արարքը գիտակցուած զոհաբերութիւն էր հայրենիքին համար, նման այն անհամար հերոս նահատակներուն, որոնք մեր պատմութիւնը կերտած են «Մահ իմացեալ անմահութիւն Ե» Նշանաբանով: Ան աղօթք բարձրացուց հինգ հերոսներուն յիշատակին, ինչպէս նաեւ կոչ ուղղեց աղօթելու աշխարհի խաղաղութեան համար, յիշեցնելով, որ Միջին Արեւելքը, յատկապէս Սուրբիան եւ Իրաքը,

ինչպէս նաեւ աշխարհի այլ շրջաններ բռնուած են արիւնակի տագնապներու մէջ, մինչեւ անգամ ճամբորդական օդանաւուր զոհ կ'երթան անմարդկային արարքներու: Առաջնորդ Սրբազնը յայտնեց, որ «Տէր Ողորմեա»ի պահուն, յատուկ աղօթք պիտի բարձրացուի այս բոլորին յիշատակին:

Յիշատակի այս խօսքերէն ետք, Առաջնորդ Սրբազնը ուղղեց իր պատգամը, որուն ընաբան էր օրուան տօնին նուիրուած շարականին այս տողերը.- «Հովանացեալ ամպ լուսեղին զիայրական տուեալ ծայս եթէ, դա է Որդի իմ սիրելի, ընդ եւ մեր ցնծութեամբ երգեմք, ողորմեա մեզ մարդասէր», որ կը նշանակէ, «Երկինքն լուսեղին ամպը իբրեւ հովանի տալով, հայրական երկնային ծայսը կ'ըսէ.- «Այդ է իմ սիրելի Որդին, անոր մտիկ ըրէք»: Իսկ մենք ալ ցնծութեամբ կ'աղաղակենք եւ կ'ըսենք.- «Ո՞վ մարդասէր Տէր, մեզի ալ ողորմե»: Սրբազն Յայրը անդրադարձաւ Թափօր լերան վրայ տեղի ունեցած Յիսուսի հրաշափառ Այլակերպութեան խորհուրդին: Ան յիշեց թէ Այլակերպութեան տօնը իր հոգեւորականի կեանքին մէջ մեծ իմաստ եւ նշանակութիւն ունի, որովհետեւ 38 տարիներ առաջ, իբրեւ կուսակրօն քահանայ, եւ 17 տարիներ առաջ, իբրեւ Եպիսկոպոս իր անդրանիկ Ս. Պատարագները մատուցած էր այս տօնին օրը:

Առաջնորդ Սրբազնը ըսաւ.- «Մեր կեանքը հոգեւոր սնունդի եւ հոգեւոր պայծառակերպութեան պէտք ունի»: Ան յորդորեց ծգտիլ հոգեւոր պարզութեան ու խոնարհութեան, հեռու կանգնիլ կեղծիքէ, որովհետեւ, ինչպէս ականատես կ'ըլլանք, այսօրուան աշխարհին մէջ հաւատքի եւ կրօնքի անոնով ինչպիսի արարքներ կը գործուին:

Ս. Պատարագի աւարտին, Երգուեցան «Կիլիկիա»ն եւ «Մեր Յայրենիք»ը:

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՍԿՐԱԾՈՒԾԻ ՅԻՄՍԱՐԿԸ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԻՆ ՅԱՆՁԱԵՑ
«2014Ի ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐՈՒ ՊԱՐԳԵՐ»Ը**

Իր հիմնադրութեան 15րդ տարեդարձին առիթով, Յայկական Ոսկրածուծի Յիմսարկը Կիրակի, 10 Օգոստոս 2014ի երեկոյեան կազմակերպած էր հանդիսաւոր ճաշկերոյթ մը, որուն ընթացքին պարգեւներու արժանացուց մեր ժողովուրդին ազնիւ ծառայութեան լծուած

անձնաւորութիւններ: Այս առիթով, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, յանուն Ազգային Առաջնորդարանին, արժանացաւ «2014ի Մարդասիրական իրագործութեան Պարգեւ»ին:

Հանդիսաւոր ճաշկերոյթը տեղի ունեցաւ Կլենտելի «Հիլթըն» պանդոկի սրահին մէջ: Ներկայ էին բազմաթիւ պաշտօնական ու ներկայացուցչական անձնաւորութիւններ: Ներկայ էր նաև Հայաստանի նախկին Առաջին Տիկինը՝ Պելլա Քոչարեան, որ այս հիմնարկի հիմնադիրներէն է եւ առաջին նուիրատուն: Հանդիսութեան ներկայ էին նաև Արք. S. Ռազմիկ Քիևյ. Խաչատրութեան եւ Ազգային Առաջնորդարանի Տիկնաց Օժանդակ Մարմինի անդամներ:

Յուշանուերը ստանալուն առիթով իր շնորհակալական խօսքին մէջ, Առաջնորդ Սրբազնը յայտարարեց, թէ այս պարզեւը կ'ընդունի յանուն Վրեմտեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանին, եւ գրիւնակութիւն յայտնեց ազգային մեր հաստատութեան ծառայութեանց նկատմամբ այս ճանաչումին համար: «Իբրեւ քրիստոնեաներ, բարեսիրական գործը կը նկատենք մեր հիմնական առաքելութիւններէն մէկը: Չենք կրոնար անտարբեր մսալ մեզի նման Աստուծոյ գաւակներուն կարիքներուն նկատմամբ, թեթ կարելիութիւնը ունինք օգնութեան ձեռք երկարելու անոնց», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազնը, շեշտելով, որ իբրեւ գաւակները հայ ժողովուրդին, մենք նաև կը պատկանինք հայութեան մեծ ընտանիքին, որ աշխարհատարած է, եւ որուն անդամներուն «ազգանուեր, եկեղեցաշնուր ու կրթանուեր ծառայութիւնները սրտամօս են մեզի: Կը շանանք աստուածային սերն ու ողորմածութիւնը տարածել բոլորին, յատկապես անոնց՝ որոնք կարօտեալ են, առանց ակնկալելու, որ այդ ծառայութեանց համար վարձատրուինք, որովհետեւ գերազոյն պարգեւատրումը կը կատարէ ինք՝ մեր Տէրը: Այսուհանդերձ, խորապես կը գնահատենք, որ Ազգային Առաջնորդարանին

ծառայութիւնները այսօր յարգանքի կ'արժանանան, եւ մենք խորապես շնորհակալ ենք բոլոր անոնց, որոնք մասնակից են այս նախաձեռնութեան», աւելցուց ան:

Առաջնորդ Սրբազնը բարձր գնահատեց Հայկական Ուկրածուծի Հիմնարկն ու անոր բոլոր անձնիիր ծառայողները, գլխաւորութեամբ անոր հիմնարկի նախագահ Տիրք. Ֆրիտա Ճորտընի, որոնք ահաւասիկ 15 տարիներէ ի վեր յոյս ու դարման կը բաշխեն դժուար բուժելի հիւանդութիւններէ տառապող հայ մանուկներու եւ չափահասներու: Ան աղօթք բարձրացուց առ Աստուած, որպեսզի իր օրինաբաշի U. Աջը հովանի պահէ Յ. Ո. Հիմնարկին ու անոր նուիրեալ ծառայողներուն աշխատանքի դաշտերուն վրայ, եւ առողջութիւն եւ կեանքի պարզեւը ընծայէ անոնց ինամքը վայելողներուն:

**ԱՊԱԶՈՒՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՀԳ.
ՎԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՐԱՆԸ ԾԱՄԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ՆՈՐ ՏՆՈՐԵՆՈՒԹԻՒՆ ՎՅԵԵԼՈՒԹԻՒՆԸ**

Երեքամբի, 12 Օգոստոս 2014ի կեսօրին, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Ազգային Առաջնորդարանի իր գրասենեակին մէջ ընդունեց Ազգային Վահան եւ Անոյշ Ծամլեան Վարժարանի պաշտօնաւարտ եւ նոր նշանակեալ տնօրիններուն՝ Տիար Վազգեն Մատենեանի եւ Դոկտ. Թալին Քարլոսորեանի այցելութիւնը: Տիար Վ. Մատենեան պաշտօնապես Առաջնորդ Սրբազնին ներկայացուց նոր տնօրինութիւն, որ արդեն ստանձնած է իր պաշտօնը:

Հանդիպումը անցաւ մտերմիկ մթնոլորտի մէջ: Նկատի ունենալով, որ կը կանգնինք ուսումնական 2014-2015 տարեշրջանի սեմին, խորհրդակցութիւնը ընդգրկեց Հայ Դպրոցին սերնդակերտ առաքելութիւնը՝ ընդհանրապես, ու յատկապես Ազգ. Վ. Եւ Ա. Ծամլեան Վարժա-

րանի անմիջական ծրագիրները: Յիւր դաստիարակները այս առիթով Առաջնորդ Սրբազնանը հրաւիրեցին Վարժարանի վերամուտի հանդիսութեան: Առաջնորդ Սրբազնանը ընդունեց հրաւիր եւ պատրաստակամութիւն յայտնեց ընդառաջելու:

Ս. ԱՍՏՈՒԶԱԾԱՅ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻ ԽԱՂՈՂՈՐԾԵԶ ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ ADVENTIST ՔԻԱՆԴԱՍՈՑԻՆ ՄԵԶ

Համաձայն տարիներու բարի աւանդութեան, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնի նախօրեակին, Չորեցաբթի, 13 Օգոստոսի առաւօտուն այցելեց Կլենտեյլի Adventist հիւանդանոցը եւ խաղողիներ կատարեց հիւանդանոցի մատրան մէջ: Առաջնորդ Սրբազնին աղօթակից էին Կլենտեյլի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիներն Արք. Տ. Վազգեն Քիոնյ. Աթմաճեան եւ Արք. Տ. Արտակ Քիոնյ. Տեմիրճեան:

Յիւանդանոցի վարչական խորհուրդի նախագահ Տիար Քելիս Շաար գալուստ մաղթեց Առաջնորդ Սրբազնին եւ շնորհակալութիւն յայտնեց իր յարատել զօրակցութեան ու օրինութիւններուն համար: Յիւանդանոցի հոգեւոր խորհրդատուներն Ալ Կարսիլազօ արտասանեց ողջոյնի խօսք եւ կատարեց բացման աղօթքը:

Արարողութեան ներկայ եղան հիւանդանոցի բժիշկներ եւ վարչական պատասխանատուներ, որոնց ուղղելով իր խօսքը՝ Առաջնորդ Սրբազնանը գոհունակութիւն յայտնեց, որ դարձեալ առիթը կ'ունենայ այս հոգեւարար արարողութիւնը կատարելու հիւանդանոցի յարկին տակ: Ան հակիրճ բացատրութիւններ տուաւ Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօ-

նին եւ անոր առնչուած՝ խաղողի օրինութեան հայկական աւանդութեան իմաստին ու խորհուրդին մասին, Նշելով, որ Յիւ Կտակարանի օրերէն իսկ, հունձքի առաջին բերքը Աստուծոյ Նուիրելով՝ ժողովուրդը իր երախտագիտութիւնը կը յայտներ Երկնաւոր Յօր, իսկ այսօր, խաղողը կ'օրինենք, որ կը նկատուի պտուղներուն թագուհին, որմէ ստացուած գիսին կը խորհրդանշէ մեր Փոկչին արիւնը, որուն հաղորդակից կ'ըլլանք Ս. Յաղորդութեան ճամբով: Առաջնորդ Սրբազնանը գնահատանք արտայայտեց հիւանդանոցի վարչական խորհուրդի նախագահին, պաշտօնակիցներուն ու անձնակազմի Նուիրեալ ծառայութիւններուն մասին, աղօթք բարձրացնելով անոնց մարդասիրական գործին անխափան շարունակման եւ հիւանդաներուն առողջութեան համար:

Ապա տեղի ունեցաւ խաղողի օրինութեան արարողութիւնը: Փակման աղօթքը կատարեց հիւանդանոցի հոգեւոր խորհրդատուներէն Ելիաս Սոլիսաւ:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ԽԱՂՈՂՈՐԾԵԶ «ԱՐԱՐԱՏ ՏԱՆ» ՄԵԶ

- ՅԱՏՈՒԿ ՅԱՐԳԱՆՔ ՄԵՐ ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Տարիներու բարի աւանդութեան համաձայն, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ս. Արք. Մարտիրոսեան, ընկերակցութեամբ հոգեւորականաց դասու անդամներու, Յինգաբթի, 14 Օգոստոսի առաւօտուն այցելեց «Արարատ Տան» Միջըն Յիլզի համալիրը: «Արարատ Տան» պատասխանատուներուն եւ պատսպարեալներուն միացած էին նաեւ Ազգային Առաջնորդարանի Տիկնասց Օժանդակ Մարմինի անդամները:

Առաջին հերթին Առաջնորդ Սրբազն հօր գլխաւորութեամբ, Յոգեւորականաց դասը

հիւանդանոցի բաժինին մեջ կատարեց խաղողօրինեքի արարողութիւն։ Ներկաներուն ուղղուած իր խօսքին մեջ, Առաջնորդ Սրբազնը առաջին հերթին բարի օրեր եւ առողջութիւն մաղթեց տարեցներուն, յիշեցնելով, թէ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսը 2014 տարին ձևած է տարեցներուն, ինչ որ բոլորին առիթ կ'ընծայէ յատուկ կարեւորութեամբ անդրադառնալու տարեցներու ներկայութեան ու արժեքին՝ մեր անհատական ու հաւաքական կեանքին մեջ։ Առաջնորդ Սրբազնը նաեւ վեր առաւ Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին խորհուրդը, եւ ներկաներուն յայտնեց ըսելով, «պատսպարեալներէն մին, անձամբ այսօր վկայութիւն մը տուաւ, թէ պարմանուի հասակին Աստուածամօր հրաշալի ներկայութիւնը, ներգործութիւնը եւ երեւումը վայելած է, ու իր կեանքը նուիրած է Ս. Կոյսի բարեխօսութեան եւ երեւման վկայութեան»։ Ապա Աստուածածնայ նուիրուած շարականի երգեցողութեամբ, քահանայ հայրեր ներկայ տարեց հայրերուն ու մայրերուն բաժնեցին Ս. Զաղորդութիւն, որմէ ետք հաւաքարար երգուեցաւ «Կիլիկիա» մաղթերգը։

Մատրաս մեջ Ս. Պատարագը մատուցեց Փասատինայի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արժ. Տ. Պողոս Թինj. Պալքայեան։ Իր քարոզին ընդմշնն, պատարագիք Աստուածամօր բարեխօսութիւնը խնդրեց, որպեսզի Թրիստոս օրինէ ու Աստուածամօր շնորհներով զարդարէ աշխարհի բոլոր Հայ մայրերը։ Պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ խաղողօրինեք, որմէ ետք հաւաքական խմբանկար մը առնուեցաւ, ու ներկաները բաժին ստացան օրինուած խաղողին։

Ս. Պատարագին ետք, «Արարատ Տան» հիւրընկալութեամբ, համալիրի սրահին մեջ տեղի ունեցաւ սիրոյ ճաշ։ Սեղանի օրինութենին ետք սկսաւ խրախճանական յայտագիրը, որուն ընթացքին մթնոլորտը ճոխացուց սիրուած երիտասարդ երգիչ Գագիկ Պատարեան։ Ներկայ տարեցներ եւս մասնակից եղան երգերով գուարթացած մթնոլորտին։

Յանուն հոգեւորականաց դասուն, խօսք առաւ Արժ. Տ. Վիգեն Ալ. Թինj. Վասիլեան եւ տարեցներու տարուան նուիրուած բարեմաղթութիւններ կատարեց պատսպարեալներուն։ Տ. Օ. Մարմինի ատենապետուի Տիկին Ծովիկ Զեյթեան, իր կարգին, յարգանքի արտայատութիւն ունեցաւ տարեցներուն եւ կատարեց բարեմաղթութիւններ։

Տ. Օ. Մարմինը պատրաստած էր անա-

կընկալ կարկանդակ մը, տարեցներուն ի պատիւ, որուն վրայ արձանագրուած էր «Յարգանը Տարեցներուն»։ Ճաշի պաշտօնական բաժինը աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազնին օրինութեան խօսքով. ան օրինեց պատսպարեալներն ու «Արարատ Տան» պատասխանատունները։ Այս առիթով, Տ. Օ. Մարմինի անդամները, յանուն Ազգային Առաջնորդարանին, հիւրընկալ պատասխանատուններուն եւ պատսպարեալներուն նուիրեցին Աստուածամօր ու Ազգ։ Առաջնորդարանին պատկերով յուշանուերներ։

Ետեւեցի «USArmenia» պատկերասփիւրի Ազգային Առաջնորդարանի «Եկեղեցին Յայկական» շաբաթական յայտագրին, ուր ամեն Կիրակի, առաւոտեան ժամը 9:00-10:00, մեր հանդիսատեսներուն կը փոխանցուին հոգեւոր պատգամ-քարոզներ, կ'ուսուցուի Աստուծոյ խօսքը եւ տեղեկութիւններ կը փոխանցուին Թեմիս կրօնական, Եկեղեցական գործունեութիւններու իրադարձութիւններուն, ինչպէս նաեւ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան մասին։ Նոյն ծրագիրը կը սփռուի նաեւ ամեն Կիրակի, յետ միջօրէի ժամը 1:00-2:00, ICFN (International Christian Family Network), պատկերասփիւրի 382 կայաննեն։ Իսկ Ֆրեզնոյի մեջ, Կիրակի առտուները՝ ժամը 9ին, յայտագիրը կը սփռուի Me TV կայաննեն։ Զաղորդումը կը սփռուի նաեւ «Յայութեան Զայն» ձայնասփիւրնեն։

Please visit www.armenianvoice.com,
to view the program on Sundays at
9-10:30am, and also at
www.youtube.com/westernprelacy

Ա. ԱՍՏՈՒԹԱԾՆԱՅ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ՏՕՒԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ԻՐ ՊԱՏԳԱՄԻՆ ՄԵԶ

**ԱՌԱՋԱՆՈՐԴ ՄՐԲԱՉԱՆԸ ԱՍՏՈՒԹԱԾՄՈՐ ԲԱՐԵՒԽՈՍՈՒԹԻՒՆԸ ԽՆԴՐԵՑ
ԱՇԽԱՐՅԻ ԽԱՂԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Ա. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առիթով, Կիրակի, 17 Օգոստոս 2014ին, Արեւմտեան մեր Թեմի բոլոր Եկեղեցիներուն մէջ մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ կատարուեցաւ աւանդական խաղողօրինեքի արարողութիւն, հաւատացեալներուն հոգիները պարուելով օրուան խորհուրդով ու տօնական օրուան ցնծութեամբ:

Այս տօնը նաեւ անուանակոչութեան տօնն է Կիւնտելի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ: Այս առիթով, Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ մատուցեց Թեմիս բարեխևամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, որ յաւարտ Ս. Պատարագի, կատարեց խաղողի եւ մատաղի օրինութիւնը:

Ս. Սեղանին սպասարկեցին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիներէն Արք. Տ. Վազգէն Քիլի. Աթմաճեան եւ Տ. Արտակ Քիլի. Տեմիրճեան: Յաւատացեալները, կանուխ առաւօտէն սկսեալ, իբրեւ ուխտաւոր, Եկեղեցի Եկած էին, հաղորդակից ըլլալու համար օրուան խորհուրդին:

Արարողութեան ընթացքին, Երգուեցան Աստուածամօր նուիրուած շարականներ եւ մեղեդիներ: Զարոգէն առաջ, Երգուեցաւ «Խնկի ծարի նման ես» շարականը, որուն բառերը պատարագիչ Սրբազնը Յայրը իբրեւ բնաբան ընտրած էր իր պատգամին: Շարականը խորքին մէջ ներբողական մըն է Աստուա-

ծամօր, վեր կ'առնէ անոր յատկանիշներն ու առաջինութիւնները, որոնց անդրադարձաւ Առաջնորդ Սրբազնանը: Ան յիշեց, որ Աստուածամայրը, Աստուածորդուոյն այս աշխարհին մեկնումն ետք 15 տարի ապրեցաւ Առաքեալներուն հետ, ապա առյաւետ փակեց իր աչքերը: Բարթողոմէոս Առաքեալը Ներկայ չէր անոր թաղման, որովհետեւ Յայաստան կը գտնուէր մեր ազգի լուսաւորութեան առաքելութեամբ: Վերադարձին, փափաքեցաւ Վերջին անգամ մըն ալ տեսնել Աստուածամայրը. Երբ գերեզման գացին, վկայեցին, որ գերեզմանը դատարկ էր. յիշեցին, որ Յիսուս խոստացած էր մայրը իր մօտ առնել յետ մահու, հետեւաբար, աշակերտները հասկցան, որ Ան իր խոստումը կատարած էր:

Առաջնորդ Սրբազնանը նշեց, որ ինչպես շարականագիրը կ'ըսէ, Աստուածամայրը երկրէն երկինք տեղափոխուած է իբրեւ հարս, ան փառաւորեալ եւ օրինեալ Ս. Կոյսն է, որուն կը դիմէ քրիստոնեայ հաւատացեալը, խնդրելով, որ մեր աղաքանըները ներկայացնէ իր որդիւոյն եւ մեր Աստուծոյ: «Ձեզի կը դիմենք, ով մեր բոլորին մայրը, խնդրելով, որ բարեխօսեն քու որդիւոյ եւ մեր Աստուծոյ մօտ, որպէսզի մեզ հեռու պահէ ամեն տեսակի փորձանքը եւ վտանգէ», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնանը, ու խնդրամատոյց եղաւ Աստուածամօր ու Աստուծոյ, որպէսզի պատերազմները վերջ գտնեն,

թշնամի յարձակումները դադրին, աշխարհիս վրայ սեր ու խաղաղութիւն տիրեն, մասնաւորաբար իրաքը, Սուրբիան, Կազան ու Լիբանանը վերագտնեն իրենց բնականոն վիճակը:

Անդրադառնալով Աստուածամօր առաջինութիւններուն եւ անոր առաքելութեան խորհուրդին, Առաջնորդ Սրբազնը ըսաւ, որ Մարիամ Աստուածածին, իր հնազանդ ու առաջինի Նկարագիրով, Աստուծոյ կողմէ շնորհքի արժանացաւ: Գաբրիէլ իրեշտակին կողմէ աւետումի պահուն, Աստուածամայրը ապացուցեց որ Աստուծոյ հնազանդ ու առաջինի աղախինն է, որ Եղաւ Աստուածորդոյն գուրգուրացող մայրն ու դաստիարակը, կեանքը կերտեց խոնարհութեամբ ու աղօթքով, ու իրեւ Վարձատրութիւն՝ արժանացաւ աստուածային շնորհըներու: Ան Եղաւ Եւային յանցագործութեամբ դատապարտուած կինը բարձրացնողն ու դատապարտութիւնը լուծողը, ընդգծեց Առաջնորդ Սրբազնը, Նշելով, որ այս բոլորով, Աստուածամայրը Եղաւ կիներու մէջ օրինեալ, Եղաւ հայ մօր Նկարագի կերտման տիպար օրինակը, իսկ հայ մայրը սիւն է մեր ընտանիքին, եւ ինչպէս որ Մարիամ Աստուածածին, Յիսուսի ծնունդին մինչեւ Երկինք համբարձումը, մնաց անոր կողքին, մեր մայուրն ալ, անոր օրինակին հետեւելով, իրենց զաւակները պէտք է առաջնորդեն Աստուծոյ Երկինով, ազգային ոգի Ներշնչեն անոնց, հոգ տանին անոնց առաջինի Վարդով աճումին:

Առաջնորդ Սրբազնը յիշեց, որ Աստուածածինը կոչուած է լոյսի խորան, անթառամ ծաղիկ, մարմնատեսիլ քերովք, Աստուծոյ տաճար, որոնցմէ իրաքանչիւրը խորհուրդ մը կ'արտայայտ եւ լոյս կը սփռէ անոր Նկարագրային գիծերուն վրայ: Ան տիպար մըն է հնազանդութեան, խոնարհութեան, համբերութեան, ծառայութեան, Ներողամտութեան ու մանաւանդ սիրոյ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, Առաջնորդ Սրբազնը կատարեց խաղողի օրինութիւնն ու մատաղօրինեց:

Տեղի ունեցաւ հաւաքական խոստովանակը եւ մատուցուեցաւ Ս. Յաղորդութիւն: Ներկայ հաւատացեալները ապա բաժին առնելով օրինուած խաղողին ու մատաղին, օրուան խորհուրդով լիցքաւորուած՝ Վերադարձան իրենց տուները, իրենց յարկերը եւս համակելով օրուան խորհուրդով:

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶՆԱԾ ՎԵՐԱՄՈՒՏԻՒ ՊԱՐԾ
ԲՈԼՈՐԵՑ ԱՉԱ. ՎԱՐԱՆ ԵՒ ԱՆՈՅՑ
ՃԱՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՎԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՀԵՏ**

Երկուշաբթի, 18 Օգոստոս 2014ը Ազգային Վարժարաններու վերամուտի օրն էր: Դաստիարակներ ու աշակերտներ, ընկերակցութեամբ իրեց ծնողներուն, ամառնային արձակուրդն ետք վերադարձան հայկական վարժարանի հոգիներ շերմացնող եւ միտքեր լուսաւորող օճախը, կերտելու համար ուսումնական նոր տարեշրջան մը, որուն ընթացքին ազգովին պիտի նշենք Յեղասպանութեան 100ամեակը:

Ինչպէս բարի աւանդութիւն դարձած Ե՛ վերամուտը տեղի ունեցաւ յատուկ հանդիսութեամբ եւ աղօթքով: Մեր հոգեւոր հայրերը առաջնորդեցին աղօթքի պահը եւ աշակերտներուն ընթերցեցին Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի վերամուտի պատգամը:

Առաջնորդ Սրբազնը վերամուտի պահը ապրեցաւ Ազգ. Վահան եւ Անոյշ Շամլեան վարժարանի յարկին տակ, բաժնեկից ըլլալով անոր մէծ ընտանիքին յիշատակելի պահուան: Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանային Կլենտելի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւներէն Արք. S. Վագգեն Թիևյ. Աթմանեան եւ Ս. Կոմիտաս Թիևյ. Թորոսեան: Ներկայ էին վարժարանի բարերարներ եւ ուսումնական պատասխանատուններ:

Օրինութեան խօսք մը ուղղելով Ներկաներուն, Առաջնորդ Սրբազնը շնորհակալութիւն յայտնեց Աստուծոյ, որ ուսումնական նոր տարեշրջան մը շնորհած է բոլորին, ողջունեց Ներկաներն ու մասնաւորաբար Վարժարանին նոր տնօրինուիկին՝ Դոկտ. Թալիս Քարկոտորեանը, բարի երթ մաղթեց դաստիարակներուն ու աշակերտներուն, մասնաւանդ, որ այս տարեշրջանին, հայկական այս կրթօճախն

պիտի տօնէ իր 40րդ տարեդարձը:

Յատկապես խօսքը աշակերտներուն ուղղելով՝ Առաջնորդ Սրբազնը նկատել տուաւ, որ հայկական վարժարանը պահպանէի գանձ մըն է, որուն մաս կը կազմեն աշակերտ ու դաստիարակ: «Սիրեցեք ձեր դպրոցն ու ուսուցիչները, տեր եղեք մտային ու հոգեկան այս հարստութիւններուն ու աւանդներուն, որոնք կը փոխանցուին ձեզի: Մենք ամբողջական վստահութիւն ունինք ձեր տևորէնին, դաստիարակներուն, վարժարանի անձնակազմին եւ բոլոր ծառայողներուն վրայ, անոնք իրենց լաւագոյնը պիտի ընեն ձեր հոգեւոր ու մտային աճումին համար», շեշտեց Առաջնորդ Սրբազնը:

Վերամուտի հանդիսաւոր պահը վերջ գտաւ Առաջնորդ Սրբազնին «Պահպանիչ»ով:

Ազգ. Մեսրոպեան (Մոնթեպելլօ) եւ Արի Կիրակոս Մինասեան (Օրէնճ Զառումբի) վարժարանները իրենց դրուները վերաբացին Երկուշաբթի, 25 Օգոստոսին:

ԹԱՐԼԵԱՆ ՄԱՍԿԱՄՄՈՒՐԻ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

Փասատինայի Լեւոն եւ Յասմիկ Թաւլեան Ազգ. Մանկամասուրը ուսումնական 2014-2015 տարեշրջանի պաշտօնական իր վերամուտը ունեցաւ Ուրբաթ, 22 Օգոստոս 2014ի առաւտուն, վայելելով թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի ներկայութիւնն ու օրինութիւնը: Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանար Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիլ Արժ. S. Պողոս Քիևյան:

Առաջնորդ Սրբազնը, վարժարանի մուտքին, դիմաւորուեցաւ դաստիարակներուն, աշակերտներուն եւ խումբ մը ծնողներու կողմէ: Աշակերտները արտասանեցին Տերունական Աղօթքը. Առաջնորդ Սրբազնը կատարեց աղի եւ ջուրի օրինութիւնը, այսպեսով օրինելով

դպրոցն ու անոր յարկը վայելողները: Մանկամասուրի վարիչուին՝ Տիկին Յելեն Մանուչարեան արտասանեց ողջոյնի խօսք, որմէ ետք, աշակերտները ուղղուեցան իրենց դասարանները:

Առաջնորդ Սրբազնը, տևորէնուիիին եւ ուսուցիչներու ընկերակցութեամբ, այցելեց դասարանները, ունկնդիր եղաւ աշակերտներու երգերուն եւ արտասանութիւններուն, ու զանոնք յորդորեց ըլլալու տիպար հայ աշակերտներ: Մանուկները խոստացան ըլլալ աշխատասեր, աղօթող, սիրել դպրոցը, ուսուցիչներն ու ծնողները, ապրիլ հայութեամբ: Անոնք նաեւ խաչահամբոյրով ստացան Առաջնորդ Սրբազնին օրինութիւնները:

Ա. ԱՍՏՈՒՐԱԾՏԱՅ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՍ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶՆԸ ՎՅՑԵԼԵՑ ՀԱՅՅ. ԿՈՎՔԵԼԱԿԱՍ ԵԿԵՂԵՑԻՑ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲԱՅՐԱԿՑՈՒԹԵԱՎ ԿԵՂՐՈՆԸ

Ուրբաթ, 22 Օգոստոս 2014-ի Երեկոյեան, ընդառաջելով Հայց. Առաջելական Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Եղբայրակցութեան հրաւերին, Առաջնորդ Սրբազնը այցելեց Եղբայրակցութեան կեդրոնը, իր հայրական պատգամը փոխանցելու հաւատացեալներուն: Առաջնորդ Սրբազն Յօր կ'ընկերանային Հոգ: S. Պողոս Արք. Թինքեան, Արժ. S. Պողոս Քիևյան, Պալթայեան, Արժ. Արտակ Քիևյ. Տեմիրնեան, եւ Արժ. S. Ղետոնդ Քիևյ. Զիրազեան:

Առաջնորդ Սրբազնին նախագահութեամբ, Երեկոն սկիզբ առաւ Տերունական Աղօթքի հաւաքական Երգեցողութեամբ, որմէ ետք Եղբայրակցութեան ատենապետ Աւո Եղբայր Գապաքչուցեան կատարեց բարի գալուստի խօսք, ուր անդրադարձաւ Հայ Առաջելական Եկեղեցւոյ ծառայութեան եւ մասնաւո-

րապէս Առաջնորդ Սրբազան Յօր տարիներու աշակցութեան, Նշելով թէ 17 տարիներ առաջ այս օրերուն Սրբազանը բացումը կատարած էր ներկայ կեղրոնին:

Յայտագիրի առաջին բաժինով, խումբ մը մասնուկներ բեմ բարձրացան եւ երգեցին հոգեւոր երգեր: Ազա Երիտասարդներու խումբը միացաւ փոքրիկներուն, հերթաբար արտասանեցին Աստուածաշունչն իրենց իւրացուցած ոսկեղեն համարները, որմէ ետք Անտրէ Կարապետեան կատարեց մեներգ մը: Տիկ. Կարինէ Յակոբճանեան դաշնակի ընկերակցութեամբ երգեց Աստուածածնայ նուիրուած «Խնկի Ծառի Նման Ես» տաղը:

Ազա Ալօ Եղբայր բեմ հրաւիրեց Սրբազան Յայրն ու հոգեւորականները, որոնք երգեցին Աստուածածնի Վերափոխման տօնին նուիրուած տաղեր եւ մաղթանքներ: Ճարականներու երգեցողութեան աւարտին, կատարուեցաւ խաղողօրինեքի արարողութիւնը, օրինուեցան խաղողի ողկոյզներն ու տարուան պտղաբերութիւնը: Խաղողօրինեքի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազան Յայրը անհատաբար ներկայացուց ընկերացող հոգեւորականները, Նշելով թէ անոնք պատրաստ են այցելութիւններ տալու Եղբայրակցութեան կեղրոնը եւ հոգեւոր սնունդ մատակարարելու:

Իր պատգամին մէջ, Առաջնորդ Սրբազան Յայրը շեշտեց, թէ Ս. Կոյս Աստուածածնի մասին Յայ Եկեղեցւոյ շարականները լայնօրէն անդրադարձած են անոր բազմաթիւ յատկանիշներուն ու ստորգելիներուն: Ան Նշեց, որ Աստուածամօր նուիրուած տօներուն մեծագոյնը Վերափոխումն է, որ մեր տաղաւարներն չորրորդն է, ու խօսեցաւ Ս. Աստուածածնի եւ տօնի իւրայատուկ արժեքին մասին եւ աւարտին՝ աղօթք բարձրացուց, որպէսզի Ս. Կոյս Մարիամ բարեխօսէ իր Որդուոյն եւ մեր Աստուծոյ, եւ մասաւանդ հրաւիրեց ներկայ մայրերն ու քոյրերը որպէսզի հետեւին Ս. Կոյսին օրինակին եւ իրենց անձերը յանձնեն Տիրոջ կամքին, հնազանդելու եւ Աստուածահանոյ կեանք մը ապրելու:

Սրբազանին պատգամեն ետք, Երգուեցաւ «Կիլիկիա» մաղթերգը, որմէ ետք խմբանկար մը առնուեցաւ: Սրբազան Յօր այցելութեան առթիւ, պատրաստուած էր հիւրասիրութիւն մը կեղրոնի սրահին մէջ: Սեղանի օրինութենէն ետք, բոլոր ներկաները մտերմիկ մթնոլորտ մը վայելեցին: Ազա, Ալօ Եղբայր շնորհակալական ու երախտագիտական զգացումները արտայայտելով, շեշտեց թէ որքան

կարեւոր է Եկեղեցւոյ հովանաւորութիւնը իրենց Եղբայրակցութեան համար, եւ խոստացաւ որ Եղբայրակցութիւնը իր բոլոր անդամներով հաւատարմութեամբ պիտի շարունակէ Յայ Առաքելական Եկեղեցւոյ աւանդութիւններուն ու վարդապետութեան ուղղափառ դաւանանքին հետեւիլ:

Աւարտին, Առաջնորդ Սրբազանը բարեմաղթութիւններ փոխանցեց ներկաներուն եւ «Յոգուց» աղօթքը արտասանեց Եղբայրակցութեան ննջեցեալ անդամներուն յիշատակին:

Յոգեպարար այս օրուան համար բոլոր ներկաները գոհութիւն յայտնեցին Աստուծոյ, եւ օրինուած խաղողին բաժին ստանալով, իրենց հետ տարին՝ հիւանդներու բժկութեան եւ Աստուածային օրինութիւններ ստանալու համար:

ԱՌԱՋԱԿԱՐԱՆ ՍՐԲԱՉԱՆՑ ԻՐ ԶՈՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՅՏՆԵ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԲԱՆԱԿԻՆ

Ճարապ, 23 Օգոստոսի 2014ին, Ամերիկանական Տիրոգիներու Ընկերակցութեան հկը Ռաքի կեղրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Լիբանանի բանակին զօրակցութեան հաւաք մը, կազմակերպութեամբ Լիբանանի Քիւպատուարանին:

Ձեռնարկի աւարտին, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. S. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան Լիբանանի բանակին իր զօրակցութիւնը արտայայտեց Լու Անճելըսի մօտ Լիբանանի գլխաւոր հիւպատոս ճոնի հայրակիմի եւ լիբանանից հայրենակիցներուն: Առաջնորդ Սրբազանին կ'ընկերանային հիւպատոսարանի խորհրդատու յանձնախումբի անդամներ Տեարք Վահան Պատիկեան եւ Թորոս Քէջենեան:

**Տ. ՆԱՐԵԿ Ա. ՔՅՆՅ. ՓԵՇԼԻՎԱՆԵԱՆ
ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱԲ ՆՈՐԹ ՀՈԼԵՎՈՒՏԻՒ
ՀԱՅՅ. ԱՌԱՋ. ԵԿԵՂԵՑԻՉ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՈՎԻՒ**

Ազգային Առաջնորդարանի Դիւանեն լոյս տեսած հաղորդագրութիւն մը յայտնեց, թէ Արժ. Տ. Նարեկ Ալ. Քիևյ. Փեղլիվանեան Նշանակուած է Նորթ Հոլովուտի Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ:

Տ. Նարեկ Ալ. Քահանայ Արեւմտեան մեր Թեմին մէջ ունի շուրջ երկու տասնամեակներու ծառայութիւն. Եղած է Փասատինայի Ս. Սարգիս, Մոնթեպելլոյի Ս. Խաչ եւ Օրենճ Քառուսթի Ս. Քառասնից Մանկանց Եկեղեցիներու հոմնեւոր հովիւ, իսկ աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր կը ծառայէ Ազգային Առաջնորդարանին մէջ, իբրւ Առաջնորդ Սրբազնի օգնական: Նոր Նշանակեալ հոգեւոր հովիւը իր աշխատանքները պիտի վարէ Ազգային Առաջնորդարանեն, Լա Քրեսենթա:

Այս առիթով, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Կրօնական Ժողովն ու Ազգային Վարչութիւնը գնահատանք կ'արձանագրեն Մոնթեպելլոյի Ս. Խաչ Մայր Տաճարի Հոգեւոր Տեսուչ Գերաք. Տ. Միւռոն Ծ. Վրդ. Ազնիկեանին, որ Նորթ Հոլովուտի ծխական շրջանի հոգեւոր մատակարարութիւնը յանձն առած էր անոր կազմութեան օրերէն սկսեալ եւ կարեւոր Ներդրում ունեցաւ գաղութի կազմակերպման մէջ:

**ԱՌԱՋԱԿԱՆ ՍՐԱՎԱՎԱԾ ԿԱՏԱՐԵՑ
ՖՐԵՉԱՆՅԻ Ս. ԵՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԱՅՐ
ԵԿԵՂԵՑԻՉ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ՇՐՋԱՓԱԿԻՆ
ԲԱՑՈՒՄԸ ԵՒ ՆՈՐ ԽԱՅՔԱՐԻՆ
ՕՐՅԱՆՈՒԹԻՒՆԸ**

Ուրբաթ, 5 Մեպտեմբեր 2014ի յետմիջօրէին, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ս. Արք. Մարտիրոսեան Ֆրեզին ժամանեց, ուր Նախագահէց Ս. Երրորդութիւն Մայր Եկեղեցւոյ Նորակերտ շրջափակին բացման արարողութեան ու կատարեց հոն կանգնած նոր խաչքարին օրինութիւնը: Այս նոր բաժինը ծօնուած է Եկեղեցւոյ շենքի 100ամեակին, զոր Եկեղեցւոյ ծխական ընտանիքը այս տարի կը տուախմբէ յատուկ կարեւորութեամբ ու մէկէ աւելի ծեռնարկներով:

Առաջնորդ Սրբազն Յօր ընկերացաւ Յոզգ. Տ. Պողոս Արդ. Թինքեան: Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արժ. Տ. Վահան Քիևյ. Կոստանեան եւ Ժողովականութեան Ներկայացուցիչները դիմաւորեցին Առաջնորդ Սրբազնը եւ մասնակից Եղան արարողութեանց: Ներկայ Էր Ազգ. Վարչութեան անդամ Բարձ. Մարք Սրկ. Շիրին:

Տերունական աղօթքն ետք, Սրբազն Յայրը, Տէր եւ Տիկին. Ռէստի եւ Սիրգի Փառնակեանները մուտքի ժապաւենը կտրեցին, ապա, Եկեղեցւոյ Երգչախումբին առաջնորդութեամբ եւ Ներկաներուն մասնակցութեամբ, «Ուրախ Լեռ» շարականի Երգեցողութեամբ ուղղուեցան դեպի Խաչքարը: Նշենք, որ Նորակառոյց բաժինին կերպունք, յատակին, նկարւած է հայկական յաւերժութեան նշանը: Երգչախումբը, մասնակցութեամբ Ներկայ հաւատացեալներուն, երգեց «Կիլիկիա»ն ու Յայաստանի Քայլերգը: Յայտնենք, որ Խաչքարը կանգնած է բարերարութեամբ Եկեղեցւոյ հաւատացեալ անդամներէն՝ Փեթ Սեւոյեանի: Խաչքարը գետեղելս ու անոր Վրայ գետեղուած քանդակներուն մնանակարները յղացըն եւ Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ատենապետին, գործակցութեամբ Արմեն Դաւթեանի: Անիկա Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ համար պատրաստուած է Արցախի մէջ, ծեռարկերտն է արւեստագէտ Յովհաննես Մկրտչեանի: Առաջնորդ Սրբազնը զայս կոչեց «Վերածննդեան Խաչքար»: Անիկա քանդակուած է իւրայատուկ ծեւով. անոր մէկ Երեսին քանդակուած է աւանդական պատկերով խաչքար մը, իբրւ խորհրդանիշ մէր հաւատցին, իսկ Երկրորդ Երեսին քանդակուած են մէր Այբուբենը, Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի քանդակը, իսկ ճակատին՝ հայերէնի թարգմանուած սուրբ գրային առա-

շին նախադասութիւնը՝ «ճանաչել զիմաստութիւն եւ գիրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»։ այս երեսը կը խորհրդանշէ մեր մշակոյթը։

Առաջնորդ Սրբազնը գոհունակութեան եւ շնորհաւորութեան խօսք ուղղեց Ներկայ հաւատացեալներուն, Նշելով, որ Եկեղեցւոյ պատմական շենքին 100ամեակը գեղեցիկ յուշեր կ'արթացնէ բոլորին մէջ: «Այս Եկեղեցւոյ կառուցումն ի վեր, ու տասնամեակներ շարունակ, Ֆրեզնոյի մեր ծխական համայնքը հպարտութեան բազմաթիւ առիթներ ստեղծած է մեր համայնքին կեանքին մէջ, իսկ այս խաչքարը կը հանդիսանայ նորագոյն վկայութիւնը», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազնը։

Ան շնորհաւորեց Եկեղեցւոյ հովիւր, հոգաբարձութիւնն ու ծառայողները, օրինեց Եկեղեցւոյ ու նոր խաչքարին կառուցման մէջ Երախտիք ունեցողները, մաղթելով, որ անոնք շարունակեն Ներշնչման աղբիւր եւ փարոս ծառայել յատկապես նոր սերունդներուն համար, իբրեւ պահապան ու խորհրդանիշ մեր հաւատքին, լեզուին, մշակոյթին, ազգային արժեքներուն ու աւանդներուն։

Ապա խօսք առաւ Տիար Վարուժան Տեր Սիմոնեան, որ նախ շնորհակալութիւն յայտնեց Փառնակեան, Չաքալողեան, Ջազարեան, Սահարձեան եւ Շամշոյեան ընտանիքներուն, որոնց նուիրատուութեանց շնորհիւ կարելի եղած էր իրագործել շրջափակին նորոգութիւնը: Շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ բոլոր անոնց, որոնց իրենց մասնակցութիւնը բերին սոյն ծրագրի յաջողութեան։

Այնուհետեւ, ներկաները մուտք գործեցին Եկեղեցի, որ վերջերս բարեզարդումի ենթակուած է եւ օժտուած՝ նոր Երգեհոնով մը։

Ողջոյնի խօսք արտասանեց հոգաբարձութեան ատենապետը: Առաջնորդ Սրբազնը արտասանեց սրտի խօսք մը, գևահատանը արձանագրելով Եկեղեցւոյ 100-ամեակին առիթով մշակուած ծրագիրներուն ու իրագործումներուն համար։

Դարաւոր կամարներուն տակ տեղի ունեցաւ Երաժշտական համերգ, կատարողութեամբ Երգեհոնահար Թոնի հմփրեթիսի, որ ներկայացուց կտորներ՝ Պախեն, Գալֆայեանեն, Մասքանիեն եւ Ուխտորեն։

Աւարտին, ներկաները հիւրասիրուեցան Եկեղեցւոյ սրահին մէջ։

ՖԵՐԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ 50-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿՄԲՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՎՄՏԵԱՆ

Միացեալ Նահանգներու առաջին ամենօրեայ հայկական վարժարանին՝ Ազգ. Ս. Նահատակաց Մարի Գապայեան նախակրթարանի եւ Ֆերահեան Երկրորդական վարժարանին 50րդ տարեդարձին փառաշուր հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Ճարաթ, 6 Սեպտեմբեր 2014ի երեկոյեան, Յոլիկուտի «Տոլպի» սրահին մէջ, հովանաւորութեամբ եւ Ներկայութեամբ Թեմիս բարեինամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի։

Առաջնորդ Սրբազնին կ'ընկերանար Ս. Նահատակաց Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւր Արք. Տ. Ոազմիկ Զինյ. Խաչատուրեան: Ներկայ էին նաեւ Ազգային Վարչութեան ատենապետ Տիար Վահե Յովակիմեան եւ անդամներն Տիար Վահրիմ Փիլաւանեան։

Պաշտօնական հիւրերուն շարքին եր Տիար Փոլ Գրիգորեան, որ յանուն Լու Ալմելսի քաղաքապետարանին, յատուկ յուշանուեր մը յանձնեց վարժարանի հիմնադիր եւ առաջին տնօրեն Տիար Գաբրիէլ Ինճենիկեանի, վեր առնելով անոր Երախտիքը: Ողջոյնի եւ սրտի խօսք արտասանեց վարժարանին տնօրենը՝ Տիար Ժան Գոսաքեան, որ ապա հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազնը՝ արտասանելու իր օրինութեան ու սրտի խօսքը։

Առաջնորդ Սրբազնը գևահատանքով արտայայտուցաւ վարժարանի հիմնադիրին, գործակիցներուն, բոլոր տնօրեններուն, բարերարներուն, նուիրեալներուն, շրջանաւարտներուն, ծնողներուն եւ մեծ ծնողներուն մասին, որոնք յարածուն թափով շարունակեցին 50 տարի առաջ սկսած գործը եւ վարժարանը հասցուցին իր այժմու պերճ վիճակին, մաղթելով, որ Երթը շարունակուի անսահանչ ընթացքով: Ան գոհունակութիւն յայտնեց, որ նախկին շրջանաւարտներ այսօր իրենց զաւակները կ'առաջնորդեն իրենց սիրելի վարժարանը, շարունակելով Երթը: Ան շեշտեց, որ ազգային այս վարժարանին հիմնադրութիւնը ոչ թէ ինքնին պարզ իրագործում էր, այն իմաստով, որ անիկա հայեցի կրթութեան ապահով

օճախ մը կ'ապահովէր իայ աշակերտին համար, այլ նաեւ ճամբայ հարթեց նոր ուսումնարաններու բացման առջեւ: Այս իմաստով, Ֆերահեանը իւրայտուկ արժէր է նաեւ հայկական սփիւռքի դիտանկիննեն:

Առաջնորդ Սրբազնը գեղեցիկ անակընկալ մը վերապահած էր այս պատմական հանդիսութեան առիթով: Ան յայտարարեց, որ Տէր եւ Տիկին Գրիգոր եւ Շաքէ Զագեան, բարձր գնահատելով Ֆերահեանի սերնդակերտ առաքելութիւնը, 200,000 տոլարի նուիրատուութեան խոստումով մը իրենց գործնական աջակցութիւնը կը տրամադրեն մեր ուսումնարանին, այսպեսով նոր հանգուուան մը կերտելով մեր եկեղեցոյ ու ազգային միաւորներու իրենց կատարած բարերարութիւններու երթին մէջ: Նուիրատուութիւնը պիտի տրամադրուի վարժարանի նորթ Յիլզի համալիրի շինարարութեան հիմնադրամին:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՐՈՒՄ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ՋՐԵՍԵՆԹԱ ՀՈՎԻՏԾ ՀԱՅՑ. ԱՌԱՋ. ԵԿԵՂԵՑԻՉ ՄԵԶ

- ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ՝ ԻՐԱՋԱՐԱՅ
ՀՈԳԵՇՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԵՎ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐՈՒ
ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կիրակի, 7 Սեպտեմբեր 2014ին, Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Ս. Արք. Մարտիրոսեան հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցեց ու յաւարու Ս. Պատարագի նախագահեց հոգեհանգստեան արարողութեան, որուն ընթացքին յատուկ աղօթք բարձրացուեցաւ իրաքահայ վախճանեալ հոգեւորականներու եւ հանգուցեալ բարերարներու հոգիներուն համար, ապա՝ հովանաւորեց Դաստիարակչական Յանձնախումբին կազմակերպած ձեռնարկը, նուիրուած իրաքի հայկական եկեղեցիներու պատմութեան:

Ս. Սեղանին սպասարկեցին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւը՝ Արք. Տ. Ղեւոնդ Զհին. Զիրագեան: Ներկայ էին Ազգային Վարչութեան անդամ Տիար Միեր Տէր Յովհաննեսեան, Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան եւ յարակից մարմիններու անդամներ, իրաքահայեր եւ ծխական համայնքի հաւատացեալ ժողովուրդը:

Առաջնորդ Սրբազն Յայրը իր պատգամին թնաբան ընտրած էր Մարկոսի Աւետարանի 7-րդ գլուխի 31-37 համարները, ուր նկարագրուած է խուլ եւ համր հիւանդին թշկութիւնը Քրիստոսի ձեռամբ:

Առաջնորդ Սրբազնը նշեց, որ այս հրաշքը պետք չէ ընկալել միայն ֆիզիքական երեսով, այլ պետք է տեսնել անոր պատգամը մեր հոգեւոր կեանցին մէջ, այսինքն, հաւատացեալին ականցները պետք է պատրաստ ըլլան լսելու կստուծոյ պատուիրանները, իսկ լեզուն ու բերանը պետք է ծառայեն բարի արտայայտութիւններու, չխօսին սխալ ու չար բաններ: Առաջնորդ Սրբազնը յատուկ իրաւեր ուղղեց երիտասարդներուն, եւ զանոնք յորդորեց, որ անոնք իրենց ականցները բանան մեր պապերու հաւատքին ու աստուածային ճշմարտութիւններուն, եւ հեռու մնալով բամբասանք, եւ նոյն մօտեցումով ալ իրենց զաւակները դաստիարակեն:

Վերջապէս, Առաջնորդ Սրբազնը աղօթք բարձրացուց առ Աստուած, որպէսզի մեզ առաջնորդէ իր կամքին համաձայն, եւ խաղաղութիւն շնորհէ աշխարհիս, Միջին Արեւելքին եւ յատկապէս իրաքի, Սուրբոյ, Լիբանանի եւ Կազայի:

Յաւարու Ս. Պատարագի, տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն, իրաքահայ վախճանեալ հոգեւորականներու եւ եկեղեցաշն բարերարներու հոգիներուն համար:

Արարողութեանց աւարտին, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը թափօրով, «Ուրախ Լեր» շարականի ուղեկցութեամբ առաջնորդուեցաւ դեպի Ազգ. Առաջնորդարանի շրջափակը, ուր օրինեց սիրոյ սեղան ու հաւատացեալները:

Եկեղեցւոյս երգչախումբը ինչեցուց «Կիլիկիա»ն, ապա, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը «Պահպանիչ»ով արձակեց հաւատացեալները խաղաղութեամբ:

Ներկաները մասնակից եղան եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութեան պատրաստած սիրոյ սեղանին, ապա ուղղուեցան Ազգ. Առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահը, ուր Առաջնորդ Սրբազն Յօր հովանաւորութեամբ ու Ներկայութեամբ, տեղի ու-

Նեցաւ Եկեղեցւոյ Դաստիարակչական Յանձնախումբի կազմակերպած դասախոսական ձեռնարկը, Նուիրուած Իրաքի մեր Եկեղեցիներու պատմութեան: Յանդիսավարուիիին՝ Տիկ. Կրուսեակ Մելքոնեանի բարի գալուստի խօսքերէն ետք, ի գործ դրուեցաւ խնամքով պատրաստուած յայտագիր մը:

Բանախոսւցին Տիկ Պերճ Զատոյեան, որ Ներկայացուց «Իրաքահայ արդի գաղթօճախի կազմաւորումը», Տոք. Վեհունի Մինասեան, որ Ներկայացուց «Եկեղեցաշինութիւնը Եւ հայ Եկեղեցիները Իրաքի մէջ» Նիւթը, Եւ Բարշ. Ռաֆֆի Սրկ. Կարապետեան՝ «Աւանդապաշտ Եւ Եկեղեցաւը Իրաքահայը»:

Գեղարուեստական յայտագիրը մատուցեցին ասմունքող Անդրանիկ Սողոմոնեան Եւ սովիրանօ՝ Ալիս Յարութիւնեան, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Յովսէփ Թորոսեանի: Յանդիսավարուիին, Ներկաներուն ուղղուած իր շնորհակալական խօսքեն ետք, բեմ հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազան Յայրը, որպեսզի իր սրտի խօսքով Եւ օրինութեամբ փակէ ձեռնարկը:

Սրբազան Յայրը գոհունակութեամբ նշեց, որ Ներկաները ականջալուր եղան 400 տարիներու վրայ Երկարող Իրաքահայ մեր գաղութի Եկեղեցաշեն Եւ ծառայական կեանքին, ու մէջբերելով մեր հանգստեան ժամերգութենեն հատուած մը՝ «Ողորմեա գեկեղեցի շինողաց, Երախտաւորաց, պտղատուից, սպասաւորաց Եւ այսոսիկ, որը ընդ հովանեաւ սրբոյ Եկեղեցւոյ Են հանգուցեալ», խնդրեց Աստուծմ, որ ողորմէ բոլոր անոնց, որոնք Եկեղեցի շինեցին, Երախտաւորներուն, պտղատուներուն, Նիւթաբարոյական ծառայութիւն մատուցողներուն:

Այսուհետեւ, անդրադառնալով Միջին Արեւելքի տագնապալի կացութեան՝ Երախտագիտական խօսք ուղղեց արար Ժողովուրդին, որ 1915-ին մեզ գրկաբաց ընդունեց, ի տար-

բերութիւն կրօնամոլ ծայրայեղականներուն, որ ի յայտ Եկած է շրջանին մէջ:

Ձեռնարկը Վերջ գտաւ Յայաստանի Քայլերգով:

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՈՒԱԾԻՆԿԹԸՆԻ ՄԵՋ ՄԱՍՍԱԿՑԵՑԱՒ
ՄԻԶԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻԶԱՉԳԱՅԻՆ
ՀԱՍԱԳՈՒՄԱՐԻՆ**

- ԱՌԱՋԵՆՈՐԴ ՍՐԲԱՉԱՆԸ ՄՎՍ ԿԱՉՄԵՑ
ՎԵՐԱՓՈԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՃՔԱԽՈՒՄԲԻՆ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Շաբաթ, 6 Սեպտեմբեր 2014ին Ուաշինգտոնի հասաւ, մասնակցելու համար Միջին Արեւելքի քրիստոնեական Եկեղեցիներու՝ Մարոնի, Յայ, Ասորի, Յոյն Կաթոլիկ Եւ Ասորի Կաթոլիկ հոգեւոր պետերու գերաստիճանին, որ բացուեցաւ Երեցաբթի, 9 Սեպտեմբերին Եւ Վերջ գըտաւ Յինգաշաբթի, 11 Սեպտեմբերին:

Յամագումարին կը մասնակցեին Լիբանանի Մարոնի համայսքի Պատրիարք Կարտինալ Ռայի, Աստիղի Յոյն Օրթոսոքս Եկեղեցւոյ Պատրիարք Եռլիանսա Ժ. Եազիճի, Յոյն Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ Պատրիարք Կրեկուար Լահիամ, Ասորի Ուղղափառ Եկեղեցւոյ Պատրիարք Իգնատիոս Աֆրամ Բ., Ասորի Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ Պատրիարք Իգնատիոս Եռլէֆ Գ. Եռլան, ինչպէս նաեւ պետական, քաղաքական ու կրօնական բարձրաստիճան պատասխանատուներ Եւ Կատիկանը Ներկայացնող կարտինալներ, Ներկայացուցական ղեմքեր, որոնց թիւը կը հասներ 500ի:

Վեհափառ Յայրապետի շքախումբին մաս կազմեցին Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Բարձր. Տ. Օշական Արք. Զօլոյեան, Թեմին

բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան եւ Կաթողիկոսարանի Միջեղեցական Յարաբերութեանց Վարիչ Գերապ. Տ. Յուսիկ Ծ. Վրդ. Մարտիրոսեան:

Վեհափառ Յայրապետը երկու առիթներով պաշտօնական խօսք արտասանեց. առաջինը՝ քրիստոնեական միութեան, եւ երկրորդը՝ Միջին Արեւելքի քրիստոնեութեան ապագային մասին: Նորին Սրբութիւնը մասնակցեցաւ Միացեալ Սահանգներու քոնկրեսի անդամներուն հետ պաշտօնական հանդիպումներուն, նաեւ հոգեւոր պետերուն հետ միասին այցելեց Սպիտակ Տուն եւ տեսակցութիւն ունեցաւ Նախագահ Օպամայի հետ:

Յամագումարին կողքին, Վեհափառ Յայրապետին Ուաշինգթոն այցելութիւնը մէկէ աւելի առիթներ ստեղծեց հաղորդակցելու շրջանի հայութեան հետ:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ

Կիրակի, 7 Սեպտեմբերին, Վեհափառ Յայրապետը Նախագահեց Ուաշինգթոնի Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ մէջ մատուցուած Ս. Եւ Անմահ Պատարագին: Ներկայ էին Յայաստանի դեպան Տիար Տիգրան Սարգսեան, Լեռնային Դարաբաղի Ներկայացուցիչ Տիար Ռոպերթ Աւետիսեան, Ազգային Իշխանութեան անդամներ եւ մէջ թիւով Ներկաներ:

Նորին Սրբութիւնը իր պատգամին գլխաւոր նիւթք ընտրած էր ՀԱԻՄՖԸԸ, որպէս հիմք քրիստոնեական կեանքին: Ան կոչ ուղղեց կառչած մնալու քրիստոնեական հաւատքին ու համախմբուելու Յայ Եկեղեցւոյ շուրջ:

Վեհափառ Յայրապետը յիշեցուց, որ կը գտնուինք Յայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակի սեմին, հետեւաբար, մէր ժողովուրդի ժամանակակից պատմութեան մէջ, վճռական դարձակետ դառնալու կոչուած 2015 թուականին, մէր ժողովուրդի գաւակները, Յայաստանին մինչեւ Լիբանան, Միացեալ Սահանգներէն

մինչեւ Եւրոպա եւ ի սփիւս աշխարհի, որպէս մէկ ազգ, ցեղասպան թուրքէն ու աշխարհէն պէտք է պահանջեն իրենց բռնաբարուած իրաւունքները:

ՄԱՍՏՈՅ ՂԱՍԻԼԻՍԵՐ

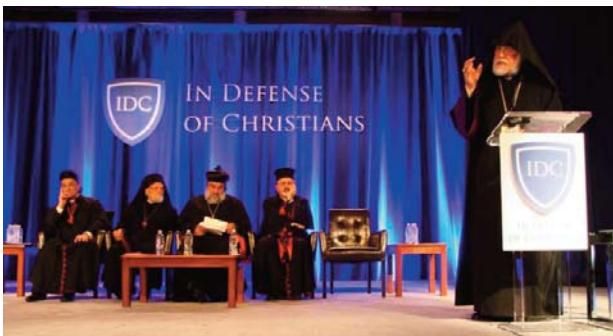
Երեքշաբթի, 9 Սեպտեմբերին, Միջին Արեւելքի քրիստոնեութեան նույիրուած Միջազգային համագումարը սկսաւ իր աշխատանքներուն:

Յամագումարին առաջին օրը, պաշտօնական մամլոյ ասուլիս մը տեղի ունեցաւ Ուաշինգթոնի ազգային տեղեկատուական կերոնին մէջ: Վեհափառ Յայրապետը իր խօսքին մէջ շեշտեց թէ հոգեւոր պետերը Ուաշինգթոն եկած են ամերիկացի ժողովուրդը տեղեակ պահելու մէր մտահոգութիւններուն՝ շրջանի մէջ տեղի ունեցող զարգացումներու ամբողջական ու յստակ պատկերը ներկայացնելով, որպէսզի մտածուի, թէ ինչպէս կարելի է ահարեկչութեան դէմ պայքարիլ: Ան նշեց, որ խոճի ազատութիւնը ու մարդկային հիմնական իրաւունքներն են, որ այսօր կը քռնաբարուին Միջին Արեւելքի տարածքին, եւ այս մտահոգութիւնը միայն քրիստոնեաններուն յատուկ չէ, այլ համամարդկային մտահոգութիւն մըն է:

Յիշեալ պաշտօնական ու իրապարակային մամլոյ ասուլիսն յետոյ Վեհափառ Յայրապետը հարցազրոյցներ ունեցաւ CNN-ի, Fox News-ի, Catholic News Services-ի, LBC-ի, Noursat-ի եւ ամերիկեան ու միջազգային մամլոյ այլ Ներկայացուցիչներուն հետ, շեշտելով, քրիստոնեութիւնը կը պատկանի Միջին Արեւելքին, միաստուածեան երեք կրօններու միջեւ համագործակցութիւնը հրամայական է, իսկ այժմու իրադարձութեանց ի տես, միջազգային համայնքը պէտք չէ լուր մնայ, ինչպէս ըրաւ Յայոց Յեղասպանութեան ընթացքին:

ՎԵՐԱՓԱՌԻՆ ԽՕՍՔԸ՝ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ

Համագումարին առջեւ խօսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետը անդրադարձաւ Եկեղեցւոյ միութեան հրամայականին, նշելով, Եքիմէնիք շարժումը յիշեցում մըն է Եկեղեցիներուն՝ գործնական արտայայտութիւն տալու իրես ներքին միութեան:

Վեհափառ Հայրապետը իր խօսքին մէջ, երկու առիթներով յիշեց Հայոց Յեղասպանութիւնը եւ օսմանեան կայսրութեան լուծին տակ քրիստոնեաներուն կրած հալածանքները: Վեհափառ Հայրապետը հոս եւս կարեւորութեամբ շեշտեց ահարեկչութեան ու ծայրայդականութեան դէմ միջազգային համապարփակ ռազմավարութեան ու մարտավարութեան մշակման անետաձգելի անհրաժեշտութիւնը:

ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ ՄԵԶ

Հինգաբթի, 11 Սեպտեմբերի կեսօրին, համաժողովին մասնակցող հոգեւոր պետերը, Սպիտակ Տան մէջ, շուրջ ժամ մը տեւող հանդիպում մը ունեցան Միացեալ Նախագահներու նախագահ Պարաք Օպամայի հետ: Հանդիպումին ներկայ էին նախագահին խորհրդականները: Պատրիարքներուն առաջարկով, Վեհափառ Հայրապետը խօսք առնելով, նախ իր ցաւակցութիւնը յայտնեց, 13 տարիներ առաջ,

11 Սեպտեմբերին, Նիւ Եորքի եւ Ուաշինգտոնի վրայ տեղի ունեցած ահարեկչական գործողութիւններու զոհերուն համար, ապա շեշտը դրաւ յատկապէս Միջին Արևելքի տարածքին ահարեկչութեան ահաւոր հետեւանքներուն վրայ:

Ներկայ պատրիարքները եւս իրենց մտահոգութիւնները պարզեցին, յատկապէս իրացէն ներս քրիստոնեայ համայնքներու կացութեան մասին: Ապա, Մարոնի համայնքի Ռահ Պատրիարքը հոգեւոր պետերուն կողմէ պատրաստուած նամակը յանձնեց նախագահ Օպամային: Նախագահ Օպամա իր կարգին խօսք առնելով, շեշտեց թէ խղճի ազատութիւնը ու մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութիւնը Ա. Ս. Նահանգներու արտաքին քաղաքանութեան համար կը մնան առաջնահերթութիւնը:

Ուրբաթ, 12 Սեպտեմբերի առաւոտեան, Վեհափառ Հայրապետը, շքախումբի ընկերակցութեամբ, այցելեց Հայաստանի ու Լիբանանի Դեսպանատունները, որմէ ետք Հայ Դատի կեդրունական գրասենեակին մէջ տեղի ունեցաւ Նորին Սրբութեան եւ շքախումբին ի պատիւ ընդունելութիւն մը: Վեհափառ Հայրապետն ու շքախումբի անդամները առիթ ունեցան տեսակցութիւն ունենալու նաեւ պետական ներկայացուցիչներու հետ:

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱՋԱՆԸ ՊԱՏԱՐԱԳԵՑ
ԵՒ ՄԱՏԱՂՈՐԾՆԵՔ ԿԱՏԱՐԵՑ
ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՅԻ Ս. ԽԱՉ ՄԱՅՐ ՏԱճարին
ՄԵԶ**

Ինչպես հայկական որեւէ օճախի, նոյնպես ալ մեր թեմին մէջ, գեղեցիկ աւանդութիւն դարձած է, որ մեր Եկեղեցիներու անուանակոչութեան օրերը տօնախմբուին փառաշուրջ կերպով եւ մատաղի օրինութեամբ, ինչ որ յատուկ առիթ կը ստեղծէ մեր ժողովուրդի զաւակներուն՝ հաղորդուելու մեր տոհմիկ աւանդութեանց հետ ու վերանորոգելու հաւատքի ուխտը:

Խաչվերացի տօնին առիթով, որ է նաեւ Մոնթեպելլոյի Ս. Խաչ Մայր Տաճարի անուանակոչութեան տօնը, ամեն տարի Եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Ս. Պատարագ կը մատուցուի տաճարին մէջ, «Անդաստան» կը կատարուի, ապա տեղի կ'ունենայ մատաղի եւ ռեհանի օրինութիւն:

Այս տարի եւս, Ս. Խաչ Մայր Տաճարի անուանակոչութեան տօնը փառաշուրջ կերպով տօնախմբուցաւ Կիրակի, 14 Սեպտեմբեր 2014ին: Եպիսկոպոսական Ս. Պատարագ մատոյց եւ իր հոգեւոր պատգամը փոխանցեց թեմին բարեշան Առաջնորդ Քարձ. Տ. Մոլշեն Ս. Կը. Մարտիրոսեան:

Ս. Խորանին կը սպասարկեին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Կը. Տ. Աղոստ Քինյ. Գամպուրեան եւ սարկաւագներ: Ներկայ էին Ազգ. Վարչութեան ատենապետ՝ Տիգրան Վահե Յովակիմեան, շրջանի երեսփոխանսեր, բարերարներ եւ գաղութիս մէջ գործող միութեանց Ներկայացուցիչներ:

Պատարագի Առաջնորդ Սրբազն Յայր Ս. Խաչ Վերացման Տօնին առիթով իր պատգամին մէջ փառք տուաւ Աստուծոյ, եւ նախքան իր օրուան հոգեւոր պատգամը յի-

շեցուց որ մասնակցած է Միջին Արեւելքն Ուաշինգտոնի համախմբուած քրիստոնեայ Եկեղեցիներու հոգեւոր պետերու ժողովին, որուն մասնակցեցաւ նաեւ Ս. Կթոռոյս գահակալ Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Կըամ Ա. Կաթողիկոս:

Միջին Արեւելքի քրիստոնեաներուն պաշտպանութեան ի խնդիր կազմակերպուած հոգեւոր այս գերաստիճանին նպատակն էր թևարկել քրիստոնեական Եկեղեցիներուն եւ համայնքներուն սպառնացող ահաբեկչական խմբակցութիւններու ծանօթ արարքները եւ վտանգները կանխելու կարելիութիւնները:

Առաջնորդ Սրբազնութիւն իր պատգամին մէջ անդրադարձաւ պատմական այս դեպքերուն, որոնք կապուած են Ս. Խաչի Վերացման տօնին. ան թնաբան ընտրած էր շարականին հետեւեալ բառերը.-

«Զօրութիւն Ս. Խաչի Ձո Քրիստոս, որ կանգնեցեր ի փրկութիւն աշխարհի, սա պահեսց զմեզ յամենայն փորձութենէ», որ կը նշանակէ՝ Ս. Խաչի զօրութիւնը, քրիստոս, զոր կանգնեցիր աշխարհի փրկութեան համար, թող մեզ պահպանէ փորձութենէ:

Առաջնորդ Սրբազնութիւն յիշեց, թէ ինչպես Քրիստոսի Ս. Խաչը Պարսից կողմէ 7րդ դարու առաջին քառորդին, շուրջ 610-ին, Եկեղեցական այլ սպասներու հետ իբրեւ աւար, Պարսկաստան գերեզմանուցաւ: Այդ թուականին շուրջ քսան տարի ետք, Յունաց Յերակ կայսրը, Ս. Խաչը ազատագրելու համար Պարսկաստան արշաւեց: Յայկական զօրագունդ մը, Մժեծ Գնունի իշխանի առաջնորդութեամբ, միացաւ Յերակ կայսեր զօրաբանակին եւ յաղթելէ ետք պարսիկներուն՝ ազատագրեցին Ս. Խաչը եւ վերադարձուցին Երուսաղեմ, ուր գետեղուցաւ Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ:

Խաչը, ըսաւ Առաջնորդ Սրբազնութիւն սրիստոնեութեան Էւլիթիւնն է, մեր հաւատքի կեանքին ամենեն զօրաւոր պատգամը, որ կը վերանորոգէ մեր կեանքը: Քրիստոս յանձն առաւ մեզի համար խաչ բարձրանալ, կրեց մեզի համար անսաելի տառապանքներ, իր արիւնը զոհաբերեց, որպեսզի մենք փրկուինք ու յալիտենական կեանք ունենանք:

Խաչը նաեւ մարդուն հանդեպ Աստուծոյ սիրոյն գերագոյն արտայայտութիւնն է, սիրոյ, արդարութեան եւ աստուածային զօրութեան խորհրդանիշը:

Աստուած իր Միածին Որդին աշխարհ առաքեց, որպեսզի քաւութիւն շնորհէ մեր մեղքներուն եւ փրկէ մեղքի կապանքներն:

Անոնք, որոնք իրենց հաւատքը հաստատած են Քրիստոսի արեան վրայ, կը փշրեն մեղքի կապանքները եւ Վերանորոգուած, նոր արարածներ կը դառնան: Քրիստոսի արիւնը երկնային փառքի հասնելու բանալին է, մեր Տէրը՝ Յիսուս, երկնային թագաւորութեան մէջ տեղ կը պատրաստ անոնց համար, որոնք կը հաւատան ու կ'ապաւինին իրեն, կը հետեւին իր պատգամներուն:

Խաչը մեզի, քրիստոնեաներուս համար, ո՛չ միայն սիրոյ, զոհողութեան, այլեւ յաղթութեան խորհրդանշ ու զէնք է: Անո՞վ միայն կարելի է մեղքին, չարին ու մահուան յաղթել: Քրիստոնեաներուս ծեռքին, քրիստոսի Ս. Խաչը քաջութիւն ներշնչող զէնք է, որ կը պաշտպանէ ու կը պահպանէ երեւելի եւ աներեւոյթ բոլոր տեսակի թշնամիներեն եւ փորձութիւններեն:

Խաչը միխթարութիւն, յոյս ներշնչող անմահ կեանքի գրաւականն է բոլոր հաւատացեալներուն, որոնք երկիւլածութեամբ եւ խոր հաւատքով կը մօտենան Խաչի խորհուրդին: Քրիստոնեային համար, ուրեմն, կայ մէկ ճամբայ, Ս. Խաչի ճամբան, ուրեմն նայինք անոր եւ ապրինք մեր հոգեւոր Վերածնունդը:

Առաջնորդ Սրբազնը անդրադարձաւ նաեւ Միջին Արեւելքի ծանօթ իրադարձութիւններուն, նկատել տալով, որ ծայրայեղական տարրեր այսօր ալ հալածանքի կ'ենթարկեն խաչը: Մեր պապերը, ըսաւ Առաջնորդ Սրբազնը, դարեր շարունակ հալածանքներ կրած են նմանօրինակ արարքներու հետեւանքով, սակայն հաստատ մնացած են իրենց հաւատքի ճամբուն մէջ, հաւատքը անոնց տուաւ յոյս ու դիմադրելու գօրութիւն: Անոնք հաւատարիմ մնացին խաչին ու անոր ապաւինելով՝ յաղթահարեցին դժուարութիւնները: Այսօր ալ, շեշտեց ան, մեր քրիստոնեայ Եղբայրները նոյն հաւատքով ու նոյն հաւատարմութեամբ կը նային խաչին, եւ վստահաբար անոնք պիտի յաղթահարեն վտանգներն ու փորձութիւնները, պիտի հասնին ապահովութեան ափ:

Առաջնորդ Սրբազնը աղօթք բարձրացուց, որ աշխարհը Վերագտնէ խաղաղութեան ուղին ու մասնաւորաբար Վերջ գտնեն Միջին Արեւելքի ժողովուրդներուն տառապանքները:

Պատարագի աւարտին, առըսթերակայութեամբ հոգեւոր հայրերուն եւ սարկաւագներուն, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը կատարեց Խաչի տօնին Անդաստանի արարողութիւնը եւ օրինեց Երկրի չորս կողմերը, մեր հայրենիքն ու

հայրապետութիւնը, հայոց հանրապետութիւնը, վասքերն ու դպրատուները, հայոց դաշտերն ու այգիները, ինչպէս նաեւ ամբողջ հայ ժողովուրդը, ապա կատարեց ռեհանի օրինութիւնը:

Արարողութեան աւարտին, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը թափօրով ուղղուեցաւ «Բաղրամեան» սրահ, ուր հաւատացեալներու խուռներամ ներկայութեամբ կատարուեցաւ մատաղի օրինութիւնը ու բաշխումը:

Ապա, տարիներու գեղեցիկ աւանդութեան համաձայն, տեղի ունեցաւ սիրոյ ճաշ, կազմակերպութեամբ Տիկնաց Օժանդակ Մարմինին: Սեղաններու օրինութենէ ետք, ողջոնի խօսք արտասանեց Գերպ. Տ. Միւռոն Ծ. Վրդ. Ազնիկեան:

Յուսկ, Առաջնորդ Սրբազն Յայրը իր օրինութեան, շնորհաւորական, քաջակերանքի եւ գնահատանքի խօսքը ուղղեց Ս. Խաչ Մաճարի Յոգեւոր Տեսուչին, Յովիւին, հոգաբարձութեան, Տիկնաց Միութեան, եւ ներկայ հաւատացեալներուն, մաղթելով Մոնթեպելոյի գաղութիւն բարգաւաճ եւ բեղուն կեանք:

Յանդիսաւոր արարողութիւնները Վերջ գտան «Կիլիկիա» մաղթերգով եւ «Մեր Յայրենիք» քայլերգով:

NEWS FROM THE WESTERN PRELACY

PRELATE WELCOMES AMBASSADOR JOHN HEFFERN

On Sunday, May 18, 2014, U.S. Ambassador to Armenia John Heffern paid a courtesy visit to the Prelacy where he had a cordial meeting with H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate. The Ambassador was joined by Mr. Jeffrey Paretchan, Deputy Director of the Economic Growth Office of USAID/Armenia.

Joining the Prelate were Rev. Fr. Boghos Tinkjian, Archpriest Fr. Nareg Pehlivanian, and Executive Council members Mr. Vahan Bezdikian, Mr. Meher Der Ohanessian, and Dr. Dikran Babikian. Central Executive member Mr. Vahe Yacoubian also participated in the meeting.

The Prelate and honored guest exchanged information on their current and planned endeavors. Ambassador Heffern spoke of the Embassy's endeavors, most notably potential future projects in tourism related to cultural tourism and preservation. Middle East affairs and Karabakh were also among the topics discussed.

At the conclusion of the visit, the Prelate presented the Ambassador with Hrair Hawk Khatcherian's photo book «Yergir to Yergir» and a copy of «A Collection of Spiritual Reflections», a recent publication of sermons and messages authored by His Eminence. Ambassador Heffern thanked the Prelate for the warm welcome on his second visit to the Prelacy.

PRELATE PARTICIPATES IN MEETING OF ARMENIAN CHURCH LEADERS

On Tuesday, May 27, 2014, the quarterly meeting of the leaders of the Armenian Apostolic, Catholic, and Evangelical Churches was held at the office of the Armenian Evangelical Union of North America in Glendale with the participation of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, H.E. Archbishop Hovnan Derderian, Primate, Bishop Mikael Mouradian, Eparch, and Rev. Joe Matossian, Minister to the Union.

The leader discussed general community issues of shared interest, and in particular, plans relating to the commemoration of the Genocide centennial next year. A lunch hosted by Rev. Matossian followed the meeting.

NEW RELIGIOUS COUNCIL ELECTS ITS OFFICERS

On Tuesday, May 29, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, presided over the first meeting of the new Religious Council elected on May 17th at the 42nd Representatives Assembly. During this first meeting, the Council elected its officers as follows:

Very Rev. Fr. Muron Aznikian - Chair
Archpriest Fr. Vicken Vassilian - Vice-Chair
Rev. Fr. Karekin Bedourian - Secretary
Rev. Fr. Vazken Atmajian - Advisor
Rev. Fr. Razmig Khatchadourian - Advisor

Rev. Fr. Ardash Demirjian - Advisor
Rev. Fr. Boghos Baltayan - Advisor

During this first meeting, Council members reviewed suggestions and proposals presented at the Representatives Assembly.

Following the new Executive Council's election of officers, a joint meeting will be held with the two Councils to set in motion plans for the new term.

Seated from left: Very Rev. Fr. Muron Aznikian, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Archpriest Fr. Vicken Vassilian

Standing from left: Rev. Fr. Karekin Bedourian, Rev. Fr. Vazken Atmajian, Rev. Fr. Boghos Baltayan, Rev. Fr. Ardash Demirjian, Rev. Fr. Razmig Khatchadourian

---

PRELACY LADIES AUXILIARY TRADITIONAL ASCENSION LUNCHEON AN UNPRECEDENTED SUCCESS

On Thursday, May 29, 2014, the Armenian Church celebrated the Ascension of our Lord Jesus Christ. Each year on Ascension, the Western Prelacy Ladies Auxiliary organizes a luncheon bringing together women from the community to celebrate time-honored traditions associated with the feast, such as the drawing of lots and the singing of songs unique to this occasion.

The festivities began in the morning with Divine Liturgy at St. Mary's Church presided over by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and celebrated by Rev. Fr. Boghos Baltayan, who also delivered the sermon.

The luncheon followed at Renaissance

Hall in Glendale with over three hundred guests in attendance, among them members of the Executive Council, parishes Ladies Guilds, ARS Regional and local chapters, and sponsors. This year's luncheon was hosted by Prelacy sponsor Mrs. Nairi Samuelian with a ten thousand dollar donation.

The luncheon began with the invocation by the Prelate. Welcoming remarks were delivered by Mrs. Vartoung Avedikian, who served as the day's MC, followed by a presentation by Mrs. Sossy Berghoudian on the feast and associated traditions. Guests enjoyed a cultural program by beloved singer Gagik Badalyan, and participated in the drawing of lots and other festivities. Inspired by the cheerful atmosphere, donations were made throughout the luncheon. The greatest surprise came from Prelacy sponsor Mrs. Alice Navasargian, who made a generous donation of twenty-five thousand dollars in commendation and appreciation of the joyful event.

In his remarks, the Prelate commended the dedication of the Ladies Auxiliary in organizing such events celebrating and preserving our unique customs, and conveyed appreciation to the sponsors for their generous support, stating "we owe our successes to the enduring benevolence and support of our sponsors and friends".

PRELATE WELCOMES BOBBY SHRIVER TO THE PRELACY

On Thursday, May 29, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, welcomed to the Prelacy Mr. Bobby Shriver, candidate for Los Angeles County Supervisor. Mr. Shriver was accompanied by Prelacy supporter and friend Mr. Eddie Guerboian. He had come to receive the Prelate's blessings ahead of

Tuesday's primary. The visit served as an opportunity for the Prelate and guest to become acquainted with one another and to discuss general community issues. His Eminence wished Mr. Shriver success in his campaign and in future endeavors.

PRELACY "LOUSAVORICH" CHOIR PARTICIPATES IN THE 7TH ANNUAL ORTHODOX DAY OF PRAISE

On Saturday, May 17, the seventh annual Orthodox Day of Praise was held at St. Peter and St. Paul Coptic Orthodox Church in Santa Monica, with the participation of members from the.

The annual event brings together clergy and faithful of the Oriental and Eastern Orthodox Churches for fellowship through hymns and praise, among them the Armenian, Coptic, Syriac, Russian, Serbian, Antiochian, Ukrainian, Ethiopian, and Romanian Churches,

By the ordinance of the Prelate, the Prelacy "Lousavorich" Choir led by Rev. Ghevont Kirazian once again participated in this annual event.

HIS HOLINESS ARAM I VISITS HIS HOLINESS POPE FRANCIS

On Tuesday, June 3, 2014, His Holiness Aram I arrived in the Vatican to begin his official visit to His Holiness Pope Francis.

Last week, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, traveled to the Vatican to join the delegation of His Holiness Aram I, which was comprised of ten Prelates and eighty community leaders and sponsors from various Prelacies worldwide. The Western Prelacy delegation was comprised of Mr. and Mrs. Eddie and Talin Amroyan, Mr. and Mrs. Vahan and Nora Bezdkian, Mr. and Mrs. Alfred and Rima Boghossian, Mr. and Mrs. Sarkis and Nune Sepetjian, and Mr. and Mrs. Alex and Arda Yemendjian.

On Wednesday, June 4, His Holiness Aram I addressed the staff of the Vatican's Pontifical Council for Promoting Christian Unity, emphasizing the growing importance of bilateral theological dialogues as "the credible and effi-

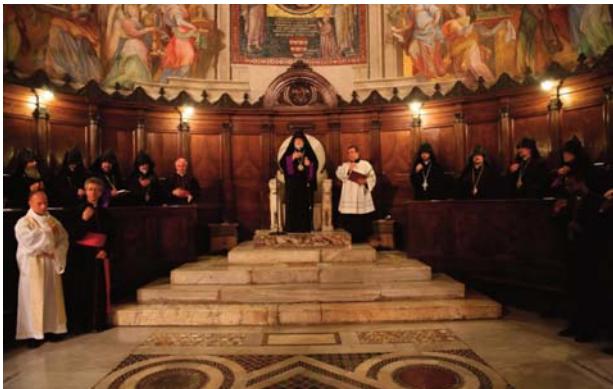

cient way of leading the churches towards the visible unity".

His Holiness begun his talk by reminding the pivotal importance of the ecumenical movement for "being church", because "it reminds the churches of their ecclesial interrelatedness, emphasizes the urgency of healing the brokenness of the church, calls for a deeper interaction between unity and mission, and enhances the interconnection between the local and global". Hence, in his view, "the ecumenical movement is not an option but an imperative for staying together and being church".

Against the background of these introductory remarks, His Holiness Aram I said that the present ecumenical landscape is marked by a shift "from institutional to people-centered ecumenism, multilateral to bilateral, Christ-centric to ecclesio-centric, fellowship-centered to non-committal, multi-confessional to confessional, and global to local ecumenism". Hence, according to the Armenian Catholicos, "the ecumenical movement has become restless, in search of a new self-understanding, new self-articulation and a new vision". The ecumenical agenda, too, steadily is shifting "from visible unity to issues pertaining to church and society, from church-centered ecumenism to inter-religious dialogue". These developments said Aram I are the result of globalization and radical changes taking place in the life of churches and societies at large.

His Holiness Aram I then identified some of the implications of these emerging ecumenical realities for the life and witness of the World Council of Churches (WCC). As a person who knows the WCC well having served for fifteen years as the Moderator of its Central and Executive Committees, the Catholicos pointed out that "visible unity has almost lost its centrality, and reception-oriented processes, such as BEM, Apos-

tolic Faith, nature of the church etc. remain in the shelves of the Council". He said that although the 10th Assembly called for "moving together", "pilgrimage of justice and peace stressed by the Busan Assembly, may eventually push visible unity to the periphery of the ecumenical moment". In his view the inter-religious dialogue, a major ecumenical challenge of present times, has become "an area of marginal importance; it needs serious attention". His Holiness expressed his concern about the Orthodox participation and contribution, "which have been significantly reduced". As to WCC-Catholic collaboration, His Holiness Aram I considered it a vital dimension of the Council's work and called for "the broadening of its agenda and revising of its methodology".

In the evening, His Holiness Aram I and delegation attended a special prayer service organized by the St Egidio community at the St. John the Lateran Church in Rome.

In his sermon, the Catholicos spoke of the theological and spiritual meaning of martyrdom (martyria) and linked it to the Armenian Genocide in 1915, when one-and-a-half-million Armenians were massacred by Turkey. He then spoke of the historical importance of St. John the Lateran Church and the St. Egidio community, which began as a movement in 1968 following the Vatican II Council. He then added, "In appreciation of the commitment of its members to justice and peace, during my last visit to the community I offered relics of Armenian martyrs from the Chapel of the Martyrs of Genocide in Antelias".

At the end of the service, the leadership of St. Egidio held a special reception to honor His Holiness Aram I and his delegation.

On Thursday morning, in a private meeting with His Holiness Pope Francis, His Holiness Aram I briefly discussed the following issues: The Christian presence in the Middle East, challenges

and concerns facing the churches in the region, the Syrian conflict and the problems facing the Armenian community in Aleppo and Kessab, the centennial of the Armenian Genocide, the bi-lateral dialogue between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches, the presidential election in Lebanon.

Following the private meeting between the two Pontiffs, Pope Francis I met with Catholicos Aram I and the delegation accompanying him. In his speech the Catholicos noted that since 1997 he has had the opportunity to meet Popes John Paul II, Benedict XVI, and currently, His Holiness Francis I.

Catholicos Aram I then spoke of the special relations between the Roman Catholic Church and the Catholicosate of Cilicia both during the time of the Kingdom of Cilicia and after the Genocide when it settled in Antelias, Lebanon.

The Catholicos then expressed his appreciation of the Pope's effort to take the church to the people, which he said is also at the heart of the Armenian Orthodox Church and to which it is fully committed. He then invited all churches to leave confessional differences aside and face together the urgent challenges confronting humanity.

Speaking of the Middle East Aram I said that despite the current violence in the region, Christians would continue to witness for their faith, fulfill their duties and demand their rights as citizens of their countries.

Addressing the 2015 Centenary of the Armenian Genocide, the Catholicos thanked the Pope for his past positions towards the Armenian cause and spoke of the one-and-a-half-million Armenians that had lost their lives and of the churches, homes, sources of livelihood, spiritual and cultural heritage that had been lost in the Genocide that had been perpetrated upon the Armenians by the Ottoman Turks. The Catholicos paid tribute to Pope Benedict XV who denounced the Armenian Genocide in a letter to Sultan Mehmet V in 1915. In his conclusion Catholicos Aram I asked Pope Francis I to continue advocating for the rights of the Armenian People.

In his response, Pope Francis said that "Commitment to the cause of Christian unity is known to all. You have been especially active in the World Council of Churches and you continue to be most supportive of the Middle East Council

Churches, which plays such an important role in assisting the Christian communities of that region as the face numerous difficulties. Nor can I fail to mention the significant contribution which Your Holiness and the representatives of the Catholicosate of Cilicia have made to the Joint Commission for Theological Dialogue between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches. I am convinced that on our journey towards full communion we share the same hopes and a similar sense of responsibility as we strive to be faithful to the will of the Lord Jesus Christ".

Referring to the Armenian Genocide, the Pope said that "the Armenian people represent a part of the Christian world that is irrevocably marked by a history of trials and sufferings courageously accepted for the love of God. The Armenian Apostolic Church has had to become a pilgrim people; it has experienced in a singular way what it means to journey towards the Kingdom of God. The history of emigration, persecutions and martyrdom experienced by so many of the faithful has inflicted deep wounds on the hearts of all Armenians. We must see and venerate these as wounds inflicted on the very body of Christ, and for this very reason a cause for unfailing hope and trust in the provident mercy of the Father".

At the end of formal speeches, the two Pontiffs and the delegation accompanying Catholicos Aram I, coming from Europe, the Middle East, North and South Americas, attended a special service. Following the prayers, the delegates were formally introduced to the Pope.

At the end of the meeting, Catholicos Aram I and the accompanying Armenian clergy were the guests of Pope Francis I for lunch.

Later in the day His Holiness met with the Ambassadors of Armenia and Lebanon. Lebanese ambassador General George Khoury stressed the particular importance of His Holiness' visit to the Vatican, for the Middle East in general and Lebanon in particular. He reminded that Pope Francis has always showed his support for the Christians in the Middle East. His Holiness in his turn emphasized the importance of unity and peace in Lebanon as well as electing a president for the Lebanese republic as soon as possible.

During his meeting with the Armenian ambassador Michael Minassian, His Holiness mentioned that being in the Armenian embassy it feels like being on an Armenian land. The Catholicos

highlighted the important role of the Armenian ambassadors around the world, in relaying the recognition and reparation of the 100th anniversary of the Armenian Genocide.

His Holiness also met with the Vatican's Secretary of State Cardinal Parolin. They discussed issues related to the Middle East as well as major concerns and challenges facing the Christian communities. The Armenian Genocide was also discussed and His Holiness appreciated the support of the Vatican.

On the other hand, Cardinal Parolin expressed his concerns regarding the actual situation of Christians in the Middle East. He also reminded that the Vatican continues its support of the Armenian cause.

Afterwards, His Holiness met with the President of the Eastern Catholic Churches Department Cardinal Sandrini. The issue of Middle East was brought up and they stressed on the importance of collaboration between the churches.

On the last evening of the official visit to the Vatican, His Holiness Aram I, the accompanying clergy and the delegates held a festive dinner.

After joyful singing, recitation of poems and thanksgiving, the Catholicos addressed the delegation and described the visit as a positive step in ecumenism and in giving visibility to Armenia and the Armenian cause. Referring to the Catholicosate of Cilicia, he said that the people were at the heart of its mission. He then acknowledged the urgency of the reformation of the Church, and announced that the two Catholicos had agreed to make the issue as their priority.

In his conclusion, His Holiness urged the delegates and through them the people in their dioceses to be involved in the life of the church and to give concrete expression to its vocation and mission. The evening closed with the singing of the Cilicia anthem and the final blessings of

Catholicos Aram I. The visit of His Holiness concluded on Friday, June 6.

NEW EXECUTIVE COUNCIL ELECTS ITS OFFICERS

On Thursday, June 12, 2014, the first meeting of the new Executive Council (elected on May 17th at the 42nd Representatives Assembly) was held at the Prelacy, presided over by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and with the presence of Central Executive and outgoing Executive Council members.

During this first meeting, the Council elected its officers as follows:

- Mr. Vahe Hovaguimian - Chair
- Dr. Dikran Babikian - Vice-Chair
- Mr. Antranik Kasbarian - Secretary
- Mr. Meher Der Ohanessian - Treasurer
- Dr. Navasart Kazazian - Advisor
- Mr. Vahrij Pilavijan - Advisor
- Dr. Kaloust Agopian - Advisor
- Deacon Mark Shirin - Advisor
- Mrs. Therese Kemanjian - Advisor
- Mrs. Alisa Konanyan, Esq. - Advisor
- Mr. Nerves Teshoian - Advisor

Prior to the election of the officers, the Prelate, Central Executive member Mr. Khajag Dikijian, and previous Executive Council Chair Mrs. Rima Boghossian thanked the outgoing Council for their service and wished the new Council a successful term.

Seated from left: Mr. Antranik Kasbarian, Mr. Vahe Hovaguimian, Archbishop Moushegh

Mardirossian, Dr. Dikran Babikian, Mr. Meher Der Ohanessian

Standing from left: Dr. Kaloust Agopian, Dr. Navasart Kazazian, Mrs. Therese Kemanjian, Mr. Vahrij Pilavijan, Mrs. Alisa Konanyan, Esq., Deacon Mark Shirin, Mr. Nerves Teshoian

PRELATE WELCOMES HRAYR JEBEJIAN OF THE BIBLE SOCIETY IN THE GULF

On Tuesday, June 17, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, welcomed to the Prelacy Mr. Hrayr Jebejian, General Secretary of the Bible Society in the Gulf, who was accompanied by Mr. Zaven Khanjian, Chairman of the Syrian Armenian Relief Fund.

During the cordial visit, Mr. Jebejian spoke about the Bible Society's service and endeavors and presented his latest publication, a children's Bible for elementary school age students. The visit also afforded the opportunity to discuss the state of affairs in the Middle East and specifically in Syria, with regards to the Armenian communities in those regions.

The Prelate commended Mr. Jebejian's decades-long service to the Armenian community and the Bible Society, and wished him success in his future endeavors. Mr. Jebejian thanked the Prelate for the warm hospitality and as a token of appreciation presented His Eminence with a book he had authored. The Prelate presented the guest with his recently published book of sermons and messages.

PRELATE WELCOMES KESSAB EDUCATIONAL ASSOCIATION REPRESENTATIVES

On Wednesday, June 18, H.E. Arcbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, welcomed board members of the Kessab Educational Association (KEA) of Los Angeles, headed by Chairlady Mrs. Esther Chelebian-Tognozzi. The Prelate was joined by Rev. Fr. Karekin Bedourian. Association member Mr. John Titizian also participated. The purpose of the visit was to share details of the recent liberation of Kessab and to discuss means of providing much-needed assis-

tance to the residents who are facing great challenges as they return to their homes and begin the rebuilding process. The Prelate affirmed his support of the KEA's and Syrian-Armenian Relief Fund's service and mission, and wished for the Syrian-Armenian communities to overcome their harrowing circumstances and for the restoration of peace and stability.

RELIGIOUS INSTRUCTION AT AYF CAMP

The annual AYF camp is underway. The 7-week camp began on June 15 and ends on August 9. For the second year, camp directors requested weekly lectures be offered to the youth on religious matters. By the ordinance of the Prelate, Rev. Fr. Vazken Atmajian, Rev. Fr. Karekin Bedourian, and Deacon Khatchig Shannakian have been appointed to alternately visit the camp to provide religious instruction to the youth. The first session was held on Wednesday, June 25th with a lecture by Deacon Khatchig Shannakian on the role of the Armenian Church in the preservation of our national identity.

PRELATE VISITS ST. SARKIS CHURCH VACATION BIBLE SCHOOL

On Tuesday, July 8, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, visited St. Sarkis Church of Pasadena where he conveyed his blessings and message to the young participants of the third annual Vacation Bible School organized by the Parish Pastor and Board of Trustees. Over four one-week sessions beginning on June 16, over 100 students ages 3 to 13

attended the Bible School. The curriculum consisted of Bible stories, Psalm readings, prayers, singing, games, and various educational and social activities.

Upon his arrival at the Church, the Prelate was greeted by Rev. Fr. Boghos Baltayan, Parish Pastor, Ladies Guild members, Bible School Director Mrs. Aida Mardirossian and assistants. Students presented a program for His Eminence comprised of hymns and prayers. Following welcoming remarks by the Parish Pastor and Bible School Director, the Prelate had a warm interaction with the youth. Reflected on this year's theme of "Jesus loves you", His Eminence spoke to the participants about the boundless love and mercy of our Lord Jesus Christ, emphasized the importance and power of prayer, and quizzed them on what they had learned. A question and answer session followed during which the students had the opportunity to direct their questions to the Prelate. In conclusion, the Prelate conveyed his commendation to the organizers, blessed the students and presented them with prayer cards.

PRELATE OVERSEES FINAL RENOVATION PROJECTS AT ST. GARABED CHURCH AND CULTURAL CENTER OF LAS VEGAS

On Wednesday, July 9, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, departed for Las Vegas to meet with St. Garabed Church Parish Pastor Rev. Fr. Arsen Kassabian and Parish Council members regarding final renovation projects at St. Garabed Church and Cultural Center. The Prelate had his first meeting with the Pastor and Parish Council on Wednesday evening at the newly purchased rectory, for which he conducted the home blessing service. During the ensuing meeting the Prelate and parish representatives reviewed the construction progress of the Cultural Center and "Apraham and Verjine Koujakian" Hall, the grand re-opening of which will take place on October 18 - 19, 2014.

On Thursday, accompanied by the Pastor and Parish Council members, the Prelate visited the construction site at the Cultural Center to become better familiarized with the various phases of the project. His Eminence commended the work of construction committee members and wished for the completion of the project in a timely and efficient manner.

DIVINE LITURGY AND BLESSING OF MADAGH ON THE NAME DAY OF THE PRELACY "ST. DERTAD AND ST. ASHKHEN" CHAPEL

On Sunday, July 20, 2014 the Feast of St. Dertad and St. Ashken, the first Christian king and queen of Armenia, which is also the name day of the Prelacy "St. Dertad and St. Ashken"Chapel, was celebrated with Episcopal Divine Liturgy and the blessing of madagh.

Divine Liturgy was celebrated by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, at the Crescenza Valley Parish. His Eminence also delivered the sermon, conducted the blessing of madagh, and presided over requiem service during which prayers were offered for the soul of Alexan Pilavjian, husband of Chapel benefactor Mrs. Ashken Pilavjian. Parish Pastor Rev. Fr. Ghevont Kirazian and deacons assisted at the altar. Executive Council Chair Mr. Vahe Hovaguimian and member Mr. Vahrij Pilavjian were among the faithful in attendance.

Prior to delivering the sermon, the Prelate first greeted the faithful and extended his well wishes for the health of benefactor Mrs. Ashken Pilavjian. His Eminence quoted the words of Movses Khorenatsi referring to St. Dertad as the second father of our enlightenment and the fore-runner who alongside St. Gregory paved the path for our spiritual enlightenment. He then presented the life history of St. Gregory the Illuminator and King Dertad, the crossing of their paths and how by the grace of God they escaped death and brought enlightenment to Armenia, transforming it into the first Christian nation. The Prelate also highlighted the exemplary family formed by King Dertad and Queen Ashken, stating that the values and principles of the Christian Armenian families are needed today more than ever in our

national and church life. His Eminence concluded by praying for God to guide us according to His will and commandments, and for our families to follow in the example of the first Christian family.

Prior to the "Der Voghormya" prayers, Fr. Ghevont expressed gratitude to the Prelate on behalf of the parish community for his blessed presence, for his inspiring message on the Armenian family. He then invited the congregation to pray for the health and strength of the Prelate so that he may continue his leadership of our Prelacy for years to come.

At the conclusion of the service the Prelate presided over the requiem service. The blessing of madagh followed at the courtyard of the Prelacy main entrance. The celebration came to a close with the Cilician anthem and the benediction by the Prelate.

PRELACY HOSTS SARF COMMUNITY LEADERSHIP MEETING

On Thursday, July 24, 2014, the Western Prelacy hosted a community leadership meeting of the Syrian Armenian Relief Fund (SARF).

The meeting began with the invocation by H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, who also delivered welcoming remarks commending the continued hard work of the committee in providing for the needs of our compatriots in Syria.

Executive Committee Chair Mr. Zaven Khanjian presented the SARF report and delivered the Committee's remarks. The SARF financial report was presented by Treasurer Mr. Meher Der Ohanessian. Mr. Khanjian then gave an overview of the Committee's future plans, on which a discussion ensued.

During the meeting, Mr. Khanjian delivered his remarks to the members, in which he presented his resignation from SARF, given that he was recently appointed Executive Director of the Armenian Missionary Association of America and will soon embark on his new mission. The Prelate highly commended Mr. Khanjian's valuable role and input since the inception of SARF and wished him success in his new endeavors, as did the other members. An official announcement will be made upon the appointment of a new Chairman.

EPISCOPAL DIVINE LITURGY AT ST. SARKIS CHURCH IN PASADENA ON THE FEAST OF TRANSFIGURATION

- SPECIAL PRAYERS IN MEMORY OF THE LISBON 5 MARTYRS

On Sunday, July 27, 2014, the Armenian nation celebrated the Feast of the Transfiguration of our Lord Jesus Christ, also known as Vartavar, one of the five major feasts of the Armenian Apostolic Church.

On this occasion, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Divine Liturgy and delivered the sermon at St. Sarkis Church in Pasadena. His Eminence was assisted at the altar by Rev. Fr. Boghos Baltayan and deacons. July 27 was also the 31st anniversary of the martyrdom of the Lisbon 5. Thus, special prayers were offered in all Prelacy Churches in memory of the Lisbon 5. Prior to delivering his sermon, the Prelate first reflected on the somber anniversary, on the courage of Simon, Vatche, Sako, Setrak, and Ara, who knowingly sacrificed their lives in the example of other heroes in our nation's history. His Eminence prayed for the souls of the martyrs and also called for prayers for peace for the world, for the innocent citizens caught in crossfires especially in the Middle East and specifically in Syria and Iraq, and even on commercial planes. The Prelate announced that since requiem service does not take place on major feast days, "Der Voghormya" prayers would be offered later in the service for the souls of the Lisbon 5 and also for peace in the world.

The Prelate then spoke of the meaning and message of the Feast of the Transfiguration of our Lord Jesus Christ, stating that individually and collectively we are in need of spiritual nourishment and spiritual transfiguration. His Emi-

nence urged for adherence to our faith, to our national heritage, and to God's commandments to undergo spiritual transformation, and to steer clear of any and all things that serve to undermine our principles. The Prelate also noted that the Feast of Transfiguration is of even further significance in his pastoral life because it was on this feast that he celebrated his first Divine Liturgy as a celibate priest 38 years ago and as a Bishop 17 years ago.

The service came to a close with the benediction and the Cilician and Armenian national anthems.

WESTERN PRELACY RECEIVES ABMDR HUMANITARIAN ACHIEVEMENT AWARD

On Sunday, August 10, 2014, the Armenian Bone Marrow Donor Registry celebrated its 15th anniversary at its annual "Match for Life" Gala held at the Glendale Hilton.

Among the evening's honorees was the Western Prelacy, which received the 2014 Humanitarian Achievement Award in recognition of its support to the ABMDR's life-saving mission.

H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, was in attendance to personally accept the award. His Eminence was accompanied by Rev. Fr. Razmig Khatchadourian. Members of the Prelacy Ladies Auxiliary were among the guests in attendance.

Upon receiving the award from ABMDR President Dr. Frieda Jordan, the Prelate addressed the gathering to express his thanks and appreciation for the honor. His Eminence emphasized that as Christians, charity and compassion is an essential component of our faith, and thus, "we strive to spread God's love and compassion to all, and especially to those in need, without expectation or anticipation of reward, for our reward comes from our Lord".

The Prelate commended the leadership and volunteers of the ABMDR who have committed themselves to the organization's life-saving cause. "You have and continue to be a blessing for so many of our brothers and sisters, many of them little children and young adults, fighting life-threatening illnesses. You have brought hope not only to them, but to their families, and we join them all in expressing gratitude to you today".

In conclusion, the Prelate congratulated

the ABMDR on 15 years of service and especially Dr. Frieda Jordan for her exemplary leadership and dedication, congratulated the evening's honorees, and prayed for the health of all those receiving care from the ABMDR.

PRELATE WELCOMES NEW PRINCIPAL OF CHAMLIAN SCHOOL

On Tuesday, August 12, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, welcomed the visit of Mr. Vazken Madenlian and Dr. Talin Kargodorian, outgoing and incoming Principals of Vahan and Anoush Chamlian School. Mr. Madenlian officially introduced the new Principal, who has already assumed her duties.

Given that we are at the threshold of the new academic year, the conversation focused on the general mission of Armenian Schools and specifically on the upcoming endeavors of Chamlian School. The Principals also took the opportunity to personally invite the Prelate to preside over first day of school ceremonies. His Eminence accepted the invitation and wished them a productive school year.

BLESSING OF GRAPES AT GLENDALE ADVENTIST HOSPITAL ON THE FEAST OF THE ASSUMPTION OF THE HOLY MOTHER OF GOD

On Wednesday, August 13, 2014, the 22nd annual blessing of grapes was conducted at Glendale Adventist Hospital on the occasion of the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian,

Prelate, conducted the service, assisted by St. Mary's Church Pastors Rev. Fr. Vazken Atmajian and Rev. Fr. Ardash Demirjian.

The service began with remarks by President/CEO Mr. Kevin Roberts welcoming the Prelate and thanking him for the service and for his continued support and blessings. The invocation by Chaplain Al Garcilazo followed.

In his address to the administration and staff of Glendale Adventist, the Prelate first thanked God for the opportunity to once again conduct the special service. His Eminence gave an overview of the Feast of Assumption and the associated tradition of the grape blessing, its symbolism and meaning. The Prelate stated that the custom of offering the first fruits of the harvest as thanksgiving to God comes from Old Testament times, but noted that today we use grapes, the queen of the fruits, for it produces the wine symbolizing the sacrificial blood of our Lord and Savior which we receive during Holy Communion. The Prelate conveyed his appreciation to Mr. Kevin Roberts and to the administration for their continued collaboration and fellowship, blessed them for the compassionate service they provide, and prayed for healing for the patients under their care.

The service concluded with the benediction by Chaplain Elias Molinas. Following the service, the Prelate and Pastors visited hospital rooms to offer healing prayers and blessings to the patients, who praised God for the special care and comfort they received.

FEAST OF ASSUMPTION CELEBRATED AT ARARAT HOME WITH DIVINE LITURGY AND BLESSING OF GRAPES

- SPECIAL TRIBUTE TO OUR ELDERS

Each year in the days leading up to the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and clergy members visit Ararat Home in Mission Hills to celebrate Divine Liturgy, conduct the blessing of grapes, and offer prayers and blessings to the elderly residents. This year's service, held on Thursday, August 14, 2014, was all the more special in light of the "Year of the Elder" proclamation of His Holiness Aram I. Prelacy Ladies Auxiliary members also participated in the service.

The day began in the nursing facility with a prayer service led by the Prelate, followed by the blessing of grapes. In his address to the administration, staff, and residents, the Prelate first wished them all healthy and joyous days. Speaking on the proclamation of His Holiness, His Eminence noted that it is a wonderful reminder to recognize and celebrate the value of our elders in our individual and community life. As he spoke on the meaning of the Feast of the Assumption, the Prelate shared a testimony by one of the residents, who had told of a vision she had of the Holy Mother of God in her teenage years and which guided her throughout her life.

Divine Liturgy followed in the Chapel, presided over by the Prelate and celebrated by Rev. Fr. Boghos Baltayan, who also delivered the sermon. At the conclusion of the Liturgy the Prelate conducted the blessing of grapes and the residents were offered Holy Communion.

A luncheon hosted by the administration followed, for which the Ladies Auxiliary had pre-

pared a surprise, a singer to provide entertainment for the residents and liven the atmosphere. The residents welcomed the surprise and enthusiastically joined Gagik Badalyan in the singing of traditional Armenian songs. The Ladies Auxiliary had also prepared a cake on which was inscribed, "Honor to our elders".

On behalf of the clergy, Archpriest Fr. Vicken Vassilian addressed the residents on the Year of the Elder, and Chairlady Mrs. Dzovig Zetlian conveyed the well wishes of the Ladies Auxiliary to the residents. The official program came to a close with the Prelate's message and blessings. At the conclusion of the day's festivities, on behalf of the Prelacy the Ladies Auxiliary presented the staff and residents with mementos of the Holy Mother of God and the Prelacy.

FEAST OF ASSUMPTION CELEBRATION AT ST. MARY'S CHURCH IN GLENDALE

On Sunday, August, 17, 2014, the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God was celebrated in all Western Prelacy parishes with Divine Liturgy and the blessing of grapes. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Divine Liturgy and conducted the blessing of grapes and madagh at St. Mary's Church in Glendale, which observes its name day on this feast. Rev. Fr. Vazken Atmajian and Rev. Fr. Ardash Demirjian assisted at the altar.

The core of the Prelate's sermon was a special hymn dedicated to the Holy Mother of God, exalting the many characteristics and virtues of St. Mary. His Eminence told of the account of the Assumption, how the Virgin Mary spent her 15 years following the Resurrection of

Christ cared for by the Apostles until she entered into dormition. The Apostle Bartholomew, unable to attend her funeral as he was preaching in Armenia, wished to see her one final time. What the Apostles found however, was an empty tomb. It was then that they recalled the words of our Lord promising to take up His mother next to Him upon her passing, and realized that His promise had been fulfilled.

Assumed from earth to heaven as the exalted and blessed Holy Virgin, the Prelate noted that the Mother of God has become a greatly venerated figure for Christian faithful who request her intercession for our Lord Jesus Christ and her Son to keep us from harm and misfortune.

Thus, His Eminence prayed for the intercession of St. Mary, for an end to war and conflict in the world and the dawn of love and peace among nations and peoples, particularly in Iraq, Syria, Gaza, and Lebanon.

Reflecting on the virtues and holy mission of the Virgin Mary, the Prelate stated that the Holy Mother of God was blessed for her obedient and virtuous nature. From the time of the Annunciation by Archangel Gabriel, the Virgin Mary remained God's faithful and dutiful servant. She was a doting mother and nurturer to the Son of God, lived her life with humility and prayer, and thus became worthy of God's grace and blessings. She brought absolution to womankind who had been condemned by Eve's transgression.

For all this, said the Prelate, she was blessed among women, became the ideal of motherhood and of submission, modesty, patience, service, forgiveness, and especially love. And just as the Mother of God remained faithfully by her Son's side from His Birth until His Resurrection, Armenian mothers, the pillars of our families, must take inspiration from her example by

leading their children to God, cultivating in them our national spirit, and raising them with the right values and principles.

At the conclusion of Divine Liturgy the Prelate conducted the blessing of grapes and madagh.

PRELATE BEGINS 2014-2015 SCHOOL VISITS AT CHAMLIAN

On Monday, August 18, 2014, Prelacy Schools opened their doors to commence the 2014-2015 academic year, a historic year marked by the forthcoming centennial of the Armenian Genocide. Opening ceremonies included prayers and blessings by local pastors, who also read the back to school message of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate.

His Eminence presided over opening day festivities at Vahan and Anoush Chamlian School. He was accompanied by Rev. Fr. Vazken Atmajian and Rev. Fr. Gomidas Torossian.

The Prelate began his message by first thanking God for granting a restful summer vacation and for the opportunity to collectively begin the new school. His Eminence greeted the new principal, Dr. Talin Kargodorian, and wished her success in her new mission. The Prelate also wished the administrators, educators, parents and teachers a productive academic year as the school prepares to celebrate its 40th anniversary.

His Eminence addressed the students on the merit of Armenian Schools, urging them to love this treasured institution they are fortunate to be a part of, to love their teachers, to take in all the knowledge and care provided them, and to give their best in their studies and in all that they

do. The Prelate also expressed confidence that administrators, teachers, and parents would diligently carry out their mission to cultivate the hearts and minds of our youth.

The ceremony came to a close with the Prelate's benediction.

Armenian Mesrobian School in Montebello and Ari Guiragos Minassian School in Orange County began the new school year on Monday, August 25.

TAVLIAN PRE-SCHOOL COMMENCES NEW SCHOOL YEAR

On Friday, August 22, 2014, Levon and Hasmig Tavlian Pre-School in Pasadena commenced the 2014-2015 academic year. The new school year began with the blessings of H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, who conducted the opening ceremony. His Eminence was accompanied by Rev. Fr. Boghos Baltayan.

Upon his arrival to the School the Prelate was greeted by the Director, Mrs. Helen Manoucherian, teachers, parents, and students. The program began with the recitation of the Lord's Prayer by the students. The Prelate then conducted the blessing of salt and water and conveyed well wishes for a successful new year. Mrs. Manoucherian delivered welcoming remarks thanking the Prelate for his presence and welcoming the students back to school. The students then headed to their classrooms.

The Prelate visited the classrooms where the students welcomed him with songs and

recitations. His Eminence blessed them and spoke to them about being good students and good children. The young students promised to be hard working, to pray, to love and respect their school, teachers, and parents, and to be proud Armenians.

PRELATE PAYS SPECIAL VISIT TO THE ECCLESIASTICAL BROTHERHOOD IN CELEBRATION OF THE FEAST OF ASSUMPTION

On Friday, August 22, 2014, the Prelate paid a visit to the Brotherhood center in Glendale to conduct a special service in celebration of the Feast of the Assumption of the Holy Mother of God. Joining His Eminence were Rev. Fr. Boghos Tinkjian, Rev. Fr. Boghos Baltayan, Rev. Fr. Ardash Demirjian, and Rev. Fr. Ghevont Kirazian.

The program began with the Lord's Prayer. In his welcoming remarks, Brotherhood Chairman Avo Kabakjouzian spoke of the Brotherhood's service and especially of the Prelate's support and encouragement of their mission throughout the years, recalling that seventeen years earlier His Eminence had conducted the opening of their present headquarters.

The cultural program included a medley of religious songs presented by children, recitation of Bible passages by young adults, a solo by young member Andre Garabedian, and a hymn dedicated to the Feast of Assumption sung by Garineh Hagopianian.

Brother Avo then invited the Prelate and clergy to begin the service.

The service began with the singing of hymns dedicated to the Feast, which was fol-

lowed by the blessing of grapes. His Eminence then introduced the accompanying clergy and assured the members that the clergy members are ready to pay visits to the Brotherhood center and offer their spiritual services. The Prelate spoke of the characteristics and virtues of the Holy Mother of God, which are memorialized in the Armenian Apostolic Church by our hymn writers, beseeched the intercession of the Virgin Mary, and invited the women present to follow in her example by submitting to the Lord's will and living a God-pleasing life. In conclusion, the Prelate raised a prayer for peace in the world and especially in the Middle East.

The program concluded with the Cilician anthem. A reception followed, at the conclusion of which Brother Avo expressed thanks and gratitude to the Prelate and clergy for their care and support, and promised that the Brotherhood and all its members will faithfully continue to advance the traditions and tenets of the Armenian Apostolic Church. The Prelate once again conveyed his blessings and well wishes, and concluded the evening with a requiem prayer in memory of departed Brotherhood members.

PRELATE EXPRESSES SOLIDARITY TO THE LEBANESE ARMY

On Saturday, August 23, 2014, a gathering in solidarity with the Lebanese army was held at the American Druze Society center in Eagle Rock. The event was hosted by the Consulate General of Lebanon.

At the event, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, expressed his solidarity to Consul General Johnny Ibrahim and Lebanese compatriots. Consulate advisory board members Mr. Vahan Bezdikian and Mr. Toros Kejelian participated in the gathering.

ARCHPRIEST FR. NAREG PEHLIVANIAN APPOINTED PASTOR OF THE NORTH HOLLYWOD PARISH

The Western Prelacy Divan announced to our faithful that Archpriest Fr. Nareg Pehlivanian has been appointed Pastor of the Armenian Apostolic Church of North Hollywood.

Fr. Nareg has served within the Western Prelacy for two decades, as Pastor of St. Sarkis Church in Pasadena, Holy Cross Cathedral in Montebello, and Forty Martyrs Church in Orange County. For the past year he has served as the Prelate's assistant at the Prelacy, from where he will continue his service in his new mission.

On this occasion, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, and the Religious and Executive Councils commend Very Rev. Fr. Muron Aznikian, currently Dean of Holy Cross Cathedral, for his service and contributions to the North Hollywood parish since its inception, and wish Fr. Nareg success in his new duties.

HOLY TRINITY CHURCH OF FRESNO KICKS OFF SANCTUARY CENTENNIAL CELEBRATION WITH GRAND OPENING OF NEW COURTYARD

This year marks the 100th anniversary of the sanctuary of Holy Trinity Church of Fresno. Later in the year, the anniversary will be celebrated with a gala banquet. On Friday, September 5, 2014, the sanctuary centennial celebration began with the grand opening of the newly constructed courtyard/plaza dedicated to the centennial. H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate presided over the ceremony. The Prelate, accompanied by Rev. Fr. Boghos Tinkjian, arrived in Fresno on Friday, and was greeted by parish pastor Rev. Fr. Vahan Gosdanian, Executive

Council member Deacon Mark Shirin, Board of Trustees members and delegates.

The ceremony began with the ribbon cutting at the courtyard entrance with the participation of Mr. and Mrs. Randy and Suzy Parnagian. The Prelate and clergy then entered the plaza where they performed the home blessing service. Pastors from local Armenian Churches participated in the service. Board of Trustees Chair Mr. Varoujan Der Simonian and Mr. Randy Parnagian unveiled the newly erected monument, which the Prelate blessed with Gospel readings and prayers and designated as the "khachkar of rebirth".

The double-sided monument features a traditional khachkar on one side and the Armenian alphabet with a carving of Mesrob Mashdots on the other, symbolizing our faith and culture.

Inscribed at the top is the first sentence translated into Armenian by Mesrob Mashdots, "To know wisdom and instruction, to perceive the words of understanding" from the Book of Proverbs, and on the bottom is the word "Asdvadzashounch" (Breath of God).

The monument was designed by the Board of Trustees Chair in consultation with Armen Davtian. The sculpture is the work of Hovhannes Mkerchyan of Karvajar, Artsakh.

In his message, the Prelate congratulated the parish community on the joyous occasion, which he regarded as the official launch of sanctuary centennial festivities, stating "since its establishment over one hundred years ago, this church and community has brought pride to our Prelacy. Today, with this latest realization, you continue to make us proud with your dedication to excellence".

Referring to the two new monuments, symbols of our faith and language which have

formed our national identity and which have upheld our nation throughout a difficult history, the Prelate wished "that the symbols erected here continue to inspire all, and especially the younger generations, to always adhere to our precious faith and language so that we can endure as a nation and as a people for centuries more".

In conclusion, the Prelate commended the efforts of all those who contributed to the realization of the endeavor over the past few years.

Mr. Der Simonian thanked the Prelate for presiding over the special ceremony, the numerous donors whose help brought the project to completion before the centennial banquet, particularly the Parnagian, Chakalozian, Kazarian, Sajatdjian, and Shamsoian families, building committee members, landscape architect, and project supervisor. Guests then headed inside the recently renovated sanctuary for a dedication organ concert by organist Tony Imperatrice featuring sacred music by various renowned composers.

Mr. Der Simonian delivered welcoming remarks, after which the Prelate once again congratulated and commended the parish family on the successful realization of their centennial projects and endeavors.

The festivities concluded with a reception.

FERRAHIAN SCHOOL 50TH ANNIVERSARY GALA BANQUET

On Saturday, September 6, 2014, Holy Martyrs Armenian Elementary & Ferrahian High School celebrated its 50th anniversary with a Gala Banquet held at the Dolby Theatre in Hollywood, during which founder and first principal Mr. Kapriel Injejkian was honored with the Lifetime Achievement Award.

H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, attended and conveyed his message. His Eminence was accompanied by Rev. Fr. Razmig Khatchadourian. Executive Council Chair Mr. Vahe Hovagimian and member Mr. Vahrij Pilavjian were also in attendance.

Among the official guests in attendance was Los Angeles City Councilmember Paul Krekorian, who on behalf of the City Council presented Mr. Injejkian with a memento.

Principal John Kossakian conveyed his remarks, after which he invited the Prelate to deliver his message.

His Eminence noted that the opening of the first Armenian School in the United States was significant for the local community for it offered Armenian children a safe and familiar environment to grow up in and to learn the faith, language, and traditions of our forefathers, but also for the Armenian Diaspora on the whole, for it forged the way for the establishment of future educational institutions across the U.S. His Eminence congratulated the evening's honoree, whose vision, foresight, and tireless efforts were instrumental and to whom we owe a debt of gratitude, said the Prelate, and conveyed his blessings to all those who contributed to the realization of the dream and to all who continue the work of the founding generation, including principals, benefactors, sponsors, supporters, alumni, and parents.

The Prelate then made a surprise announcement, revealing that Mr. and Mrs. Krikor and Shake Tchakian had pledged \$200,000 in a show of appreciation and support to the school's mission. The donation will be allocated to the new construction fund at the North Hills campus.

EPISCOPAL DIVINE LITURGY AND REQUIEM FOR IRAQI-ARMENIANS AT THE CRESCENTA VALLEY PARISH

On Sunday, September 7, 2014, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, celebrated Divine Liturgy, delivered the sermon, and presided over a special requiem service in memory of Iraqi-Armenian clergy and church benefactors at the Crescenta Valley parish.

His Eminence was assisted at the altar by parish pastor Rev. Fr. Ghevont Kirazian. Execu-

tive Council member Mr. Meher Der Ohanessian was among the faithful in attendance.

The Prelate, in his sermon turned to the day's Gospel reading from Mark 7:31-37 which tells of the miraculous healing of the deaf and mute man. Expounding on the deeper meaning behind the miracle performed by our Lord Jesus Christ; the message being to open our ears to clearly hear the Lord's commandments, and to guard our mouths from speaking evil.

Addressing the youth specifically, the Prelate urged them to open their ears to receive the faith of our forefathers and the truths of our Lord, close their ears to sinful chatter and gossip, and open their mouths to sing the praises of our Lord. In conclusion, His Eminence prayed for God to lead us according to His will, and for peace to be restored in the Middle East, especially in Iraq, Syria, Lebanon, and Gaza.

Divine Liturgy was followed by requiem for departed members of the Iraqi-Armenian community, after which the Prelate and procession headed to the Prelacy main entrance where His Eminence blessed the faithful and the reception table. The service came to a close with the Cilician anthem and the Prelate's benediction.

After enjoying the reception prepared by the parish Ladies Guild, guests headed to the Dikran and Zarouhie Der Ghazarian Hall for the monthly lecture series organized by the parish Education Committee.

Welcoming remarks were delivered by Master of Ceremonies Mrs. Arousak Melkonian. Three presentations followed; Mr. Berj Zadoian spoke on the history of the establishment of the modern-day Iraqi-Armenian immigrant community, Dr. Vehouni Minassian spoke on the building of Armenian churches in Iraq, and Deacon Rafi Garabedian spoke about the devotion of the Iraqi-Armenian people to tradition and our church.

The cultural program featured recitations

by Antranig Soghomonian and sons by Alice Harutunian, accompanied on the piano by Hovsep Torossian.

The Master of Ceremonies thanked all of the day's participants, and invited the Prelate to deliver the closing message. His Eminence commended the presentations illustrating the 400 year history of the Iraqi-Armenian community which highlighted the community's efforts in preserving our traditions, building churches, and their dedicated service to our nation, and prayed for the Lord's mercy to be upon those who dedicated their lives to our church and who now rest from their labors.

Reflecting on the current situation in the Middle East, the Prelate concluded by expressing appreciation to the gracious Arab people who welcomed the wave of Armenians exiled following the Genocide, in contrast to the radical factions in the region today.

The event came to a close with the Armenian national anthem.

HIS HOLINESS ARAM I TOOK PART IN THE INTERNATIONAL CONFERENCE TO PROTECT AND PRESERVE CHRISTIANITY IN THE MIDDLE EAST

- PRELATE JOINED THE ENTOURAGE OF HIS HOLINESS

On Saturday, September 6, 2014 His Holiness Aram I, Catholicos of the Holy See of Cilicia, arrived in Washington D.C. to address the International Conference on Christians in the Middle East. His Holiness addressed the Conference on two occasions, speaking on Christian unity and sharing his reflections on the future of Christianity in the Middle East.

The conference brought together six Heads of Churches in the Middle East; His Holiness Aram I, Catholicos of the Holy See of Cilicia, His Beatitude Cardinal Bechara Rai, Patriarch of the Maronite Church, His Beatitude John X, Patriarch of Antioch, His Beatitude Gregorius III Laham, Greek Catholic Patriarch of Antioch, His Beatitude Mor Ignatius Aphrem II, Syriac Orthodox Patriarch of Antioch, and His Beatitude Ignatius Youssef III Yonan, Syriac Catholic Patriarch of Antioch, as well as law-makers, experts and representatives of non-governmental organizations working on Human Rights issues from the Middle East and the U.S.A. His Holiness was accompanied by Archbishop Oshagan Choloyan, Archbishop Moushegh Mardirossian and Very Rev. Housig Mardirosian, Director of Ecumenical Relations.

DIVINE LITURGY

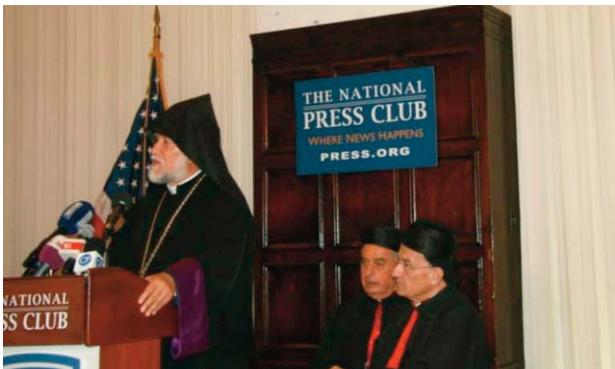
On Sunday, September 7, 2014, his Holiness Aram I presided over Divine Liturgy and addressed the faithful at Holy Cross Church in Washington DC. H.E. Archbishop Oshagan, Prelate of the Eastern U.S., celebrated the Liturgy after welcoming His Holiness and explaining the purpose of his presence in Washington to the congregation. Ambassador of Armenia Tigran Sargsyan and representative of Artsakh Robert Avetisyan, were among the faithful in attendance.

In his message, His Holiness told the faithful that "Christian faith is the foundation of Christian life and is central to the teachings and miracles of Jesus." "To follow Jesus," said His Holiness "means discipleship, giving up everything and following him. Faith in Christ is the source of life; whoever lives a Christian life will be courageous before the challenges of the world."

In conclusion His Holiness spoke of the 100th anniversary commemoration of the Genocide, urging all Armenians to unite and demand justice from Turkey for the one-and-a-half-million victims and the restoration of the rights of the survivors with one voice. After the service His Holiness held meetings with Archbishop Oshagan, Church Board members and members of the Armenian Genocide Committee.

PRESS CONFERENCE

On Tuesday, September 9, the International Conference on the Crisis in the Middle East

began its deliberations with the participation of five hundred people, including high-ranking clergy, elected official, representatives of Non-Governmental Organizations, and the press.

At the press conference preceding the main conference, His Holiness Aram I made the following statement: "First we have not come to ask the backing of the United States of America. We have come to inform and present a full picture of the situation in our region.

Second, we have not come to organize opposition against any of the sides in the region. We have come to reflect together and to seek ways to overcome and eradicate terrorism from our societies. Third, it is not true to say that only specific minorities are being persecuted in the Middle East.

The current violence is directed against freedom of conscience and basic human rights, and is, by extension, a threat to all humanity. Fourth, the current crisis is not due to Christian and Muslim relations.

For many centuries the two religions have existed together and continue to co-exist together. Certain groups are exploiting religious teaching for their own cause."

CHRISTIAN UNITY

On the first day of the International Conference on Christians in the Middle East, His Holiness Aram I addressed the theme of church unity.

In his presentation he spoke of the theological foundations of church unity, addressed the question of why Christian unity is indispensable for the churches in the Middle East, and commented on the recent tragic experience of Christians in Iraq.

In the end, His Holiness Aram I addressed the tragic experiences of Christians in Iraq and

stated that violence and religion do not go together.

He then criticized those who exploit religious teaching for political causes and added, "Churches oppose the emigration of Christians from the Middle East. Christians are part of the Middle East and must remain attached to their lands and rights."

During his speech His Holiness twice reminded the audience of the Armenian Genocide and the persecution of Christians under the Ottoman Empire.

THE FUTURE OF CHRISTIANITY IN THE MIDDLE EAST

The International Conference on the Crisis in the Middle East concluded its deliberations on Thursday, September 11. His Holiness offered the following five points to be considered by the international community in their strategic planning for the Middle East:

1. Any democratization process in the region should be gradual and consider the specificities of the region.

2. Any process should respect the religious and cultural pluralism of the region, which must be constitutionally guaranteed.

3. Cooperation between the monotheistic religions should be strengthened.

4. The international community, in cooperation with the Muslim states, should plan long-term and short-term strategies.

5. Activities of the Diaspora communities in support of their churches in the Middle East should be supported.

For the full text of lecture, please visit:
<http://www.armenianorthodoxchurch.org/en/archives/8938>

WHITE HOUSE MEETING

On Thursday, September 11, the spiritual leaders of the Middle Eastern Maronite, Armen-

ian, Syrian Orthodox, Syrian Catholic, and Greek Catholic churches who had gathered with for a Christian conference in Washington, DC, held an hour long meeting with President Barack Obama. National Security Advisor Susan Rice and other key White House staff also attended the meeting.

At the request of the Patriarchs, His Holiness Aram I spoke, first offering condolences in memory of the victims on the 13th anniversary of the September 11 terrorist attacks. He noted that terrorism, in its different forms and expressions, continues in various corners of the world, and particularly in the Middle East.

Following the remarks of His Holiness, each of the Patriarchs briefly shared their concerns, primarily focusing on the plight of Christian communities in Iraq. Patriarch Rai submitted to President Obama a previously prepared letter by the spiritual leaders.

President Obama, in turn, broadly outlined the key points of his address to the United States, stressing that freedom of conscience and the defense of human rights remain top priorities in the United States foreign policy.

On Friday morning, His Holiness and entourage visited the Embassies of Armenia and Lebanon, and later were hosted to a reception at the ANCA headquarters.

NAME DAY CELEBRATION OF HOLY CROSS CATHEDRAL OF MONTEBELLO

On Sunday, September 14, 2014 the Christian world celebrated the Feast of the Exaltation of the Holy Cross. The feast is also the name day celebration of Holy Cross Cathedral of Montebello.

H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, joined the parish community to celebrate the special occasion with Divine Liturgy and the blessing of madagh. The Prelate celebrated Divine Liturgy, assisted at the altar by Rev. Fr. Ashod Kambourian. Prior to delivering the sermon, His Eminence conducted the Antasdan service, blessing the four corners of the world, which for this feast is dedicated to the exaltation of the Cross as it journeyed from Persia towards Jerusalem. Addressing the congregation, the Prelate first greeted and congratulated the parish on their name day celebration, conveying his blessings to all and especially to the youth, to Prelacy Schools' students and to Sunday School children who resumed a new school year on that day. His Eminence thanked God for his safe return from Washington D.C. where he had joined the entourage of His Holiness Aram I, Catholicos of the Holy See of Cilicia, at a summit aimed at protecting and preserving Christianity in the Middle East.

The Prelate began his sermon with a brief historical background on the origin of the feast, its confiscation, recovery, and triumphant return to Jerusalem. He then spoke of the triumphant message and promise of the Cross, redemption and salvation by the blood of our Lord Jesus Christ.

The Prelate noted how mankind was immersed in sin, with no means of cleansing and saving himself. So our loving, just, and powerful

God, in His mercy, sent His Son to grant redemption and salvation to mankind and to free us from the destructive binds of sin. By way of the Cross, man was made into a new being and given the promise of a new and everlasting life, a promise that is achieved through rebirth by the Holy Spirit and accepting Jesus Christ as our one and only Lord and Savior.

The invitation is open to all, said the Prelate, all one has to do is embrace the life-changing and life-saving gift. The Prelate then turned his attention to the battle being waged in the Middle East against the Cross and against our brethren. He noted that the Armenian people are all too familiar with persecution, however, no matter the circumstances, our forefathers did not falter in their faith nor did they lose hope.

Their faith gave them hope and strength to persevere. And so, he prayed for the power of the Holy Cross to once again embolden our Christian brothers and sisters, to give them the strength to stand their ground and emerge victorious against forces of evil.

In conclusion, His Eminence prayed for the Holy Cross to protect us all, to guard us against evil and preserve us from enemies, and to lead us to everlasting life. At the conclusion of the service the Prelate was led in a procession to "Bagramian" Hall where he blessed the madagh. The ceremony came to a close with the Cilician and Armenian anthems. A lunch reception followed. In his remarks, Holy Cross Cathedral Dean, Very Rev. Fr. Muron Aznikian first thanked the Prelate for joining the community on their special day. He greeted the guests, among them Executive Council Chair Mr. Vahe Hovagimian, thanked them for their attendance and invited them to participate in parish life. The Prelate once again conveyed his blessings to the parish family and wished that all are filled with the inspiring hope and promise of the Holy Cross.

Ուրախ ենք յայտնելու, որ Ազգային Առաջնորդարանի Երիտասարդներու Ներգրաւման Եւ Միաւորի Վերաշխուժացման Յանձնախումբը յատուկ հարցախոյզ մը պատրաստած է 14-21 տարեկան պատասխներու Եւ Երիտասարդներու համար: Հարցախոյզին նպատակն է մեր Եկեղեցւոյ մասին իրենց տեսակետները, մտածումներն ու կարծիքները ուսենալ, թէ ինչպէ՞ս Եկեղեցին իր առաքելութեան մէջ կրնայ իրենց մասնակցութիւնը ապահովել:

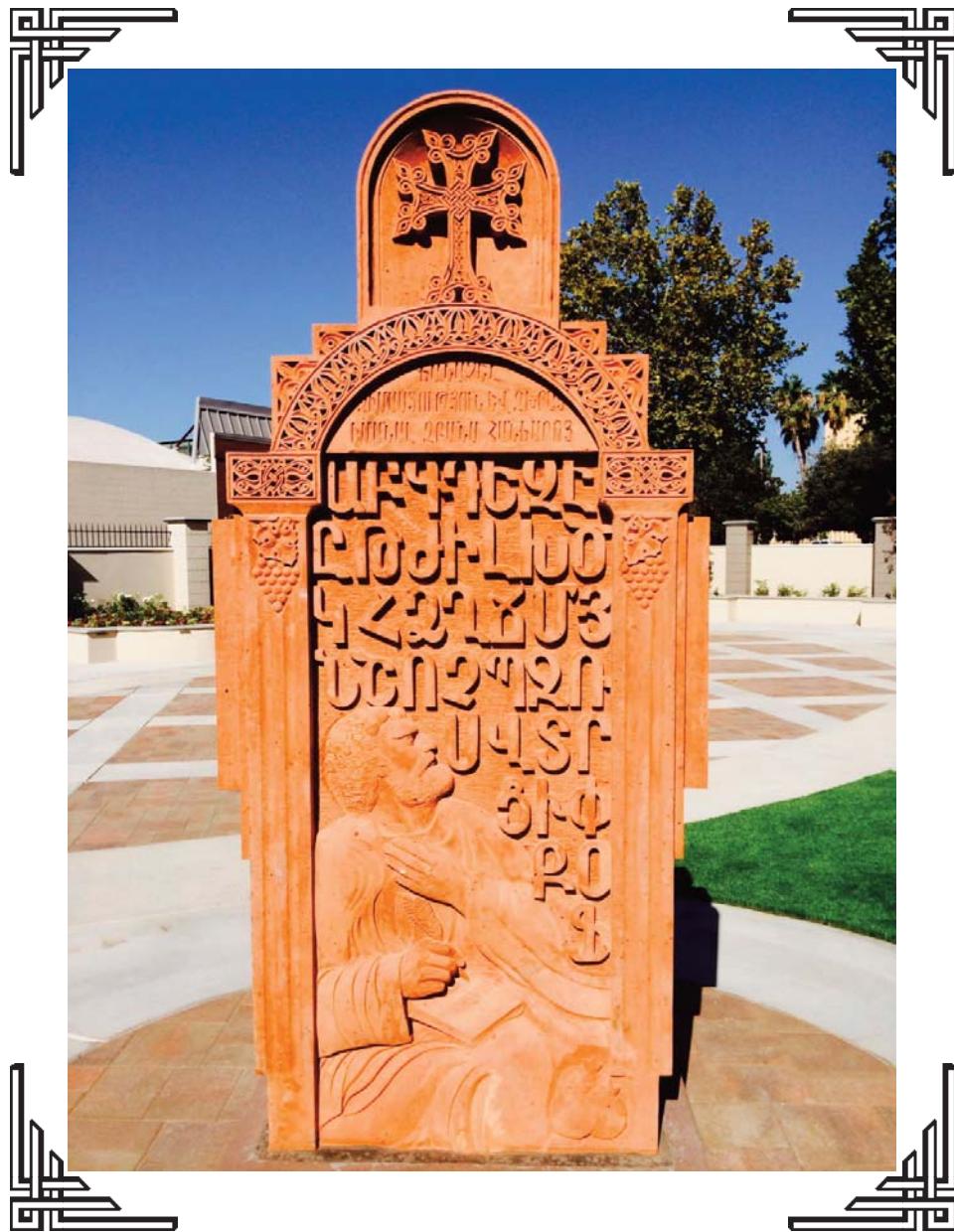
Կոչ կ'ուղղենք մեր հաւատացեալներուն, որ խրախուսեն իրենց զաւակներն ու Երիտասարդները, որպէսզի մասնակից դառնան այս կարեւոր աշխատանքին:

Հարցաթերթիկները կարելի են ստանալ www.westernprelacy.org կայքէն, կամ իւրաքանչիւր ծխական շրջանի Եկեղեցւոյ գրասենեակէն, Եւ ամբողջացնելով ուղղարկել՝

prelacy.youth.survey@gmail.com

Եւ կամ նամակով ուղղարկել Ազգային Առաջնորդարանի հասցեին:

Western Prelacy
6252 Honolulu Ave.
La Crescenta, CA 91214

Ֆրեզնոյի U. Երրորդութիւն Մայր Եկեղեցւոյ նոր իսպառը